

IVth INTERNATIONAL CONGRESS ON EXCELLENCE IN EDUCATION

Congress Theme:

“Transformation of people and education in the digital world”

IEXCEL 2024 ABSTRACT BOOK

Online Congress

IEXCEL, 2024

May, 24-26, 2024/ Türkiye

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

IVth INTERNATIONAL CONGRESS ON EXCELLENCE IN EDUCATION

ABSTRACT BOOK

4. ULUSLARARASI EĞİTİMDE MÜKEMMELLİK KONGRESİ

ÖZET KİTABI

Editörler / Editors:

Dr. Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ, Dr. Ramazan BAŞARAN

Kapak Tasarımı / Cover Design: Doğu Servan ÖZDEMİR

Yayın Tarihi / Publication Date: Mayıs 2024 / May 2024

IEXCEL 2024 Bildiri Özetleri Kitabında yer alan tüm bildiriler sözlü bildiri olarak IEXCEL 2024'te ilgili yazar/lar tarafından sunulmuştur. IEXCEL 2024 Bildiri Özetleri kitabında yer alan tüm özetlerinin sorumluluğu ilgili yazar/lara aittir.

All papers in the IEXCEL 2024 Abstracts Book were presented as oral presentations by the relevant author/s at IEXCEL 2024. The responsibility of all abstracts in the IEXCEL 2024 Abstracts Book belongs to the relevant author/s.

Eğitimde Mükemmellik Derneği / AYDIN

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

Honorary Presidents of Congress

Dr. Bülent Kent, Türkiye

Dr. Mustafa Kasım Karahocagil, Türkiye

Congress President

Dr. Erkan Kırıl, President of the Association for Excellence in Education, Türkiye

Congress Coordinators

Dr. Bilgen Kırıl, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Ramazan Başaran, Vice President of Association for Excellence in Education, Türkiye

Instructor, Dilek Keser, Ministry of National Education, Türkiye

Organizing Committee Members

Dr. Adem Bayar, Amasya University, Türkiye

Dr. Adem Beyhan, Ministry Education of Türkiye

Dr. Ali Rıza Erdem, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Aysegul Atalay Mazlum, Van Yuzuncu Yıl University, Türkiye

Dr. Baris Cavus, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Basak Coskun, Nevsehir Hacı Bektas Veli University, Türkiye

Dr. Berkay Celik, Ministry Education of Türkiye

Dr. Bertan Akyol, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Bilgen Kırıl, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Burcu Altun, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Burcu Akkaya, Ministry Education of Türkiye

Dr. Caner Cereci, Ministry Education of Türkiye

Dr. Charlie Russo, University of Dayton, USA

Dr. Connie Bowman, University of Dayton, USA

Dr. Corinne Brion, University of Dayton, USA

Dr. Davut Elmaci, Amasya University, Türkiye

Dr. Didem Guven, Istanbul Sabahattin University, Türkiye

Dr. Dilek Karisan, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Dilek Kirmik, Harran University, Türkiye

Dr. Durmus Ozbası, Canakkale Onsekiz Mart University, Türkiye

Dr. Ebru Oguz, Mimar Sinan University, Türkiye

Dr. Erkan Kırıl, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Ertug Can, Kırklareli University, Türkiye

Dr. Eşef Hakan Toytok, Kahraman Maras Sutcu Imam Univesity, Türkiye

Dr. Funda Nayir, Pamukkale University, Türkiye

Dr. Hamit Ozen, Eskisehir Osmangazi University, Türkiye

Dr. İlknur Durdu, Ministry Education of Türkiye

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

Dr. Inci Ozturk Erkocak, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Dr. Isa Bahat, Kırşehir Ahi Evran University, Türkiye
Dr. Jianfeng Yang, Jiangxi Normal University, China
Dr. Kursad Yılmaz, Kütahya Dumlupınar University, Türkiye
Dr. Mehmet Altın, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Mehmet Birgün, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Mehmet Ulutas, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Meltem Yalın Ucar, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Metin Isik, Kırşehir Ahi Evran University, Türkiye
Dr. Mine Bayar, Ministry Education of Türkiye
Dr. Muhammet Mehmet Mazlum, Van Yüzüncü Yıl University, Türkiye
Dr. Muhammed Eken, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Novea Mcintosh, University of Dayton, USA
Dr. Olcay Yavuz, Southern Connecticut State University, USA
Dr. Osman Tayyar Celik, Inonu University, Türkiye
Dr. Özgür Bolat, Educator, Türkiye
Dr. Pınar Yengin Sarpkaya, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Ramazan Başaran, Educator, Türkiye
Dr. Remzi Burcin Cetin, Ministry Education of Türkiye
Dr. Rochonda Nenonene, University of Dayton, USA
Dr. Ruhi Sarpkaya, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Saadet Kuru Cetin, Muğla Sıtkı Koçman University, Türkiye
Dr. Serhan Uluhan, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Senol Sezer, Ordu University, Türkiye
Dr. Servet Atik, Inonu University, Türkiye
Dr. Tahir Yılmaz, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Temel Kalafat, Cankiri Karatekin University, Türkiye
Dr. Umit Kahraman, Bilecik Şeyh Edebali University, Türkiye
Dr. Veysel Karani Ceylan, Ministry Education of Türkiye
Dr. Yasemin Yeşilbaş Özenç, Educator – Writer, Türkiye
Dr. Zeynep Akkus Cutuk, Trakya University, Türkiye
Dr. Zeynep Eren, Sinop University, Türkiye
Dr. Xiaochuan Jiang, Jiangxi Normal University, China
Dept. exp. Duygu Konay, Ministry of National Education, Türkiye
Instructor Dilek Keser, Ministry of National Education, Türkiye
Dept. exp. Kadriye Cetin, Ministry of National Education, Türkiye
Dept. exp. Mustafa Cetin, Ministry of National Education, Türkiye
Dept. exp. Naciye Çalışıcı Çelik, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dept. exp. Yusuf Gidiş, Ministry of National Education, Türkiye

Note: Our Organizing Committee Members are listed alphabetically according to their names.

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

Science Committee

Dr. Abdullah Balıkcı, Istanbul University -Cerrahpasa, Türkiye
Dr. Abdurrahman Ilgan, Izmir Democracy University, Türkiye
Dr. Abdurrahman Tanriogen, Pamukkale University, Türkiye
Dr. Adem Bayar, Amasya University, Türkiye
Dr. Adem Beyhan, Ministry Education of Türkiye
Dr. Adil Adnan Ozturk, Aydin Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Adil Turkoglu, Educator-Author, Türkiye
Dr. Adile Emel Sardohan Yıldırım, Akdeniz University, Türkiye
Dr. Adriana Denisa Manea, Babeş-Bolyai University, Romania
Dr. Augusto Macalalag, Arcadia University, USA
Dr. Alexios Mastrogiannis, Ministry of Education, Greece
Dr. Ali Balci, Ankara University, Türkiye
Dr. Ali Baltacı, Mersin University, Türkiye
Dr. Ali Cetin, Siirt University, Türkiye
Dr. Ali Culha, Ministry Education of Türkiye
Dr. Ali Derya Atik, Aydin Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Ali Ersoy, Anadolu University, Türkiye
Dr. Ali Serdar Sagkal, Aydin Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Ali Riza Erdem, Aydin Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Alicia García-Holgado, University of Salamanca, Spain
Dr. Alper Sahin, Atılım University, Türkiye
Dr. Ahmet Can Bakkal, Aydin Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Ahmet Sakir, Ministry Education of Türkiye
Dr. Arif Saricoban, Selcuk University, Türkiye
Dr. Asuman Seda Saracaloglu, Aydin Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Ayca Cicek Saglam, Mugla Sitki Kocman University, Türkiye
Dr. Aydan Ordu, Pamukkale University, Türkiye
Dr. Aynur Bozkurt Bostancı, Uşak University, Türkiye
Dr. Ayse Ozturk Samur, Aydin Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Ayse Yenilmez Turkoglu, Alanya Alaaddin Keykubat University, Türkiye
Dr. Ayse Yilmaz, Aydin Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Aysegul Atalay Mazlum, Van Yuzuncu Yil University, Türkiye
Dr. Aysegul Takkac Tuglar, Atatürk University, Türkiye
Dr. Baojuan Ye, Jiangxi Normal University, China
Dr. Baris Cavus, Aydin Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Basak Coskun, Nevsehir Hacı Bektas Veli University, Türkiye
Dr. Basak Kosar Kirca, Sinop University, Türkiye
Dr. Bekir Yildirim, Mus Alparslan University, Türkiye
Dr. Bengü Turkoglu, Necmettin Erbakan University, Türkiye
Dr. Berkay Celik, Ministry Education of Türkiye
Dr. Berker Bulut, Aydin Adnan Menderes University, Türkiye

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

Dr. Bertan Akyol, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Beste Dincer, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Beyza Aksu Dünya, University of Chicago, USA
Dr. Bilge Bağcı Ayrancı, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Bilgen Kiral, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Birol Tekin, Amasya University, Türkiye
Dr. Bora Gorgun İzmir Demokrasi University, Türkiye
Dr. Burak Feyzioglu, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Burcu Altun, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Burcu Akkaya, Ministry Education of Türkiye
Dr. Burcu Aydın, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Burcu Erturk, Ordu University, Türkiye
Dr. Burcu Seher Calikoglu, İzmir Demokrasi University, Türkiye
Dr. Burcu Senler Pehlivan, Mugla Sıtkı Kocman University, Türkiye
Dr. Busra Bozanoglu, Ministry Education of Türkiye
Dr. Cahit Erdem, Afyon Kocatepe University, Türkiye
Dr. Can Mese, Yozgat Bozok University, Türkiye
Dr. Caner Cereci, Ministry Education of Türkiye
Dr. Ceren Saygi, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Cemalettin Ipek, Ahi Evran University, Türkiye
Dr. Cetin Tan, Fırat University, Türkiye
Dr. Ceyhun Yukselir, Osmaniye Korkut Ata University, Türkiye
Dr. Charlie Russo, University of Dayton, USA
Dr. Cigdem Apaydin, Akdeniz University, Türkiye
Dr. Connie Bowman, University of Dayton, USA
Dr. Corinne Brion, University of Dayton, USA
Dr. Cumali Oksuz, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Debasis Mahapatra, Sambalpur University, India
Dr. Deha Dogan, Ankara University, Türkiye
Dr. Deniz Ozen Unal, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Didem Guven, Istanbul Sabahattin University, Türkiye
Dr. Dilek Karisan, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Dilek Kirmik, Harran University, Türkiye
Dr. Dion Ginanto, Islamic State University, Indonesia
Dr. Duriye Esra Angin, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Durmus Ozbasi, Canakkale Onsekiz Mart University, Türkiye
Dr. Ebru Oguz, Mimar Sinan University, Türkiye
Dr. Ebru Sen, Sinop Univesity, Türkiye
Dr. Eda Basak Hanci Azizoglu, Indiana University of Pennsylvania, USA
Dr. Elif Aladag, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Elizabeth Gil, St. John's Univesity, USA
Dr. Emine Babaoglan Celik, Yozgat Bozok University, Türkiye

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

Dr. Emre Guvendir, Trakya University, Türkiye
Dr. Emre Unlu, İzmir Demokrasi University, Türkiye
Dr. Ercan Yılmaz, Konya Necmettin Erbakan University, Türkiye
Dr. Eren Can Aybek, Pamukkale University, Türkiye
Dr. Ergul Demir, Ankara University, Türkiye
Dr. Erkan Kiral, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Ersan Yazıcı, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Ertug Can, Kırklareli University, Türkiye
Dr. Esin Ozer, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Eşef Hakan Toytok, Kahraman Maras Sutcu Imam University, Türkiye
Dr. Esra Tore, İstanbul Sabahattin Zaim University, Türkiye
Dr. Etem Yesilyurt, Akdeniz University, Türkiye
Dr. Eylem Yıldız Feyzioğlu, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Eyup Yılmaz, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Fatih Mutlu Ozbilen, Canakkale Onsekiz Mart University, Türkiye
Dr. Fatmanur Özen, Giresun University, Türkiye
Dr. Fazilet Tasdemir, Recep Tayyip Erdoğan University, Türkiye
Dr. Fethi Kayalar, Erzincan University, Türkiye
Dr. Figen Yardımcı, Ege University, Türkiye
Dr. Funda Nayir, Pamukkale University, Türkiye
Dr. Gail Prelli, Central Connecticut State University, USA
Dr. Gamze Kaplan, Bulent Ecevit University, Türkiye
Dr. Gillian Roehrig, University of Minnesota, USA
Dr. Gladys Labas, Southern Connecticut State University, USA
Dr. Gökhan Aksu, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Gökhan Ilgaz, Trakya University, Türkiye
Dr. Gözde Inal Kızıltepe, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Gulnar Ozyıldırım, Akdeniz University, USA
Dr. Guoquan Chen, Jimei University, China
Dr. Hamit Ozen, Eskişehir Osmangazi University, Türkiye
Dr. Hasan Hüseyin Aksoy, Ankara University, Türkiye
Dr. Hasan Simsek, Doğu Akdeniz University, Cyprus
Dr. Hatice Altunkaya, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Hatice Kumandas Oztürk Artvin Coruh University, Türkiye
Dr. Hatice Ozenoğlu, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Heba Eldeghaidy, American University in Cairo, Egypt
Dr. Hilal Aktamis, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Hua Guan, Northwest University of Politics and Law, China
Dr. Hüseyin Kalkan, Samsun Ondokuz Mayıs University, Türkiye
Dr. Hüseyin Serin, İstanbul University, Türkiye
Dr. Hüseyin Yolcu, Kastamonu University, Türkiye
Dr. İlknur Durdu, Ministry Education of Türkiye

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

Dr. Inayet Pehlivan Aydın, Ankara University, Türkiye
Dr. Inci Ozturk Erkocak, Ankara University, Türkiye
Dr. Ingo Eilks, University of Bremen, Germany
Dr. Irade Abbasova, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Isa Bahat, Kırşehir Ahi Evran University, Türkiye
Dr. Ismail Dilek, University of Galen, USA
Dr. Jeff Solan, Superintendent of Schools, USA
Dr. Jianfeng Yang, Jiangxi Normal University, China
Dr. Joseph Johnson, Mercyhurst University, USA
Dr. Kader Bilican, Kırıkkale University, Türkiye
Dr. Kamala Qahraman, Baku Devlet University, Azerbaijan
Dr. Kasim Karakutuk, Ankara University, Türkiye
Dr. Kazim Celik, Pamukkale University, Türkiye
Dr. Kenneth Baker, Antioch University, USA
Dr. Kismet Deliveli, Mugla Sitki Kocman University, Türkiye
Dr. Kristian Adi Putra, Universitas Sebelas Maret, Indonesia
Dr. Kuozhen Zhang, Jiangxi Normal University, China
Dr. Kürşad Yılmaz, Kütahya Dumlupınar University, Türkiye
Dr. Larissa Kozik, National Academy of Sciences, Belarus
Dr. Liying Rong, Capital Normal University, China.
Dr. Levent Yigittepe, Karamanoglu Mehmetbey University, Türkiye
Dr. Mahmut Polatcan, Karabuk University, Türkiye
Dr. Mary Shannon Williams, Texas A&M University, USA
Dr. Mehmet Altin, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Mehmet Birgün, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Mehmet Katrancı, Kırıkkale University, Türkiye
Dr. Mehmet Korkmaz, Gazi University, Türkiye
Dr. Mehmet Metin Dam, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Mehmet Taha Eser, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Mehmet Ulutas, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Mehmet Yavuz, Trakya University, Türkiye
Dr. Meltem Güvendir, Trakya University, Türkiye
Dr. Meltem Yalın Ucar, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Metin Isik, Kırşehir Ahi Evran University, Türkiye
Dr. Mine Bayar, Ministry Education of Türkiye
Dr. Muhammet Mehmet Mazlum, Van Yuzuncu Yıl University, Türkiye
Dr. Murat Boysan, Ankara Sosyal Bilimler University, Türkiye
Dr. Murat Ozdemir, Hacettepe University, Türkiye
Dr. Murat Tastan, Kafkas University, Türkiye
Dr. Muslime Gunes, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Muzeyyen Eldeniz, Bolu Abant İzzet Baysal University, Türkiye
Dr. Natalie R. Starling, Southern Connecticut State University, USA

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

Dr. Natalia Rzhhevskaya, Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University, Ukraine

Dr. Nataliya Malaya, Belorussian State University, Belarus

Dr. Necati Cemaloglu, Gazi University, Türkiye

Dr. Necmi Gokyer, Elazığ University, Türkiye

Dr. Nermin Koruklu, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Nezahat Guclu, Gazi University, Türkiye

Dr. Nilgün Yenice, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Novea Mcintosh, University of Dayton, USA

Dr. Nuket Afat, İstanbul Sabahattin Zaim University, Türkiye

Dr. Nuray Turker, Karabuk University, Türkiye

Dr. Nuri Baloglu, Kırşehir University, Türkiye

Dr. Nuri Karasakaloglu, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Olcay Yavuz, Southern Connecticut State University, USA

Dr. Olga Komissarova, Seton Hall University, USA

Dr. Oktay Yagiz, Atatürk University, Türkiye

Dr. Onder Eryilmaz, Amasya University, Türkiye

Dr. Osman Ferda Beytekin, Ege University, Türkiye

Dr. Osman Tayyar Celik, Inonu University, Türkiye

Dr. Ozen Yalcin, Pamukkale University, Türkiye

Dr. Ozen Yildirim, Pamukkale University, Türkiye

Dr. Ozge Bikmaz Bilgen, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Ozge Bosnak, Bursa Uludag University, Türkiye

Dr. Ozge Unlu, İzmir Demokrasi University, Türkiye

Dr. Özgür Bolat, Educator, Türkiye

Dr. Ozgur Kiran, Ondokuz Mayıs University, Türkiye

Dr. Oznur Tulunay Ates, Mehmet Akif Ersoy University, Türkiye

Dr. Peter Madonia, Southern Connecticut State University, USA

Dr. Pelin Taskin, Ankara University, Türkiye

Dr. Pinar Arslan, Ministry Education of Türkiye

Dr. Pinar Yengin Sarpkaya, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Quintin L. Robinson, Santa Clara University, USA

Dr. Rachel Geesa, Ball State University, USA

Dr. Ramazan Başaran, Educator, Türkiye

Dr. Ramazan Ozkul, Ministry Education of Türkiye

Dr. Remzi Burcin Cetin, Ministry Education of Türkiye

Dr. Rochonda Nenonene, University of Dayton, USA

Dr. Ruhi Sarpkaya, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Dr. Saadet Kuru Cetin, Mugla Sıtkı Koçman University, Türkiye

Dr. Salih Gulen, Mus Alparslan University, Türkiye

Dr. Salih Pasa Memisoglu, Bolu İzzet Abant University, Türkiye

Dr. Samuel F. Fancera, William Paterson University, USA

Dr. Selcuk Dogan, Georgia Southern University, USA

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

Dr. Sengul Uysal, Ministry Education of Türkiye
Dr. Senol Sezer, Ordu University, Türkiye
Dr. Serafettin Gedik, Amasya University, Türkiye
Dr. Serdar Arcagok, Canakkale Onsekiz Mart University, Türkiye
Dr. Serdar Ciftci, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Serhan Uluhan, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Serife Ak, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Serkan İzmirli, Canakkale Onsekiz Mart University, Türkiye
Dr. Servet Atik, İnönü University, Türkiye
Dr. Sevilay Kilmen, Bolu Abant İzzet Baysal University, Türkiye
Dr. Sevki Komur, Muğla Sıtkı Kocman University, Türkiye
Dr. Soner Aladag, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Songul Altınışık, Educator -Author
Dr. Somayyeh Radmard, İstanbul Aydın University, Türkiye
Dr. Sultan Baysan, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Sundus Yerdelen, Kars Kafkas University, Türkiye
Dr. Tahir Yılmaz, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Tamer Sari, Pamukkale University, Türkiye
Dr. Tarık Totan, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Taufik Mulyadin Universitas Pendidikan, Indonesia
Dr. Taposh Roy, University of Southampton, UK
Dr. Temel Kalafat, Cankiri Karatekin University, Türkiye
Dr. Tugba Hosgorur, Muğla Sıtkı Kocman University, Türkiye
Dr. Tuncay Akcadag, İstanbul University, Türkiye
Dr. Tuncer Fidan, Burdur University, Türkiye
Dr. Turker Kurt, Gazi University, Türkiye
Dr. Ugur Akin, Tokat Gaziosman Pasa University, Türkiye
Dr. Umit Kahraman, Bilecik Seyh Edebali University, Türkiye
Dr. Umran Betül Cebesoy, Uşak University, Türkiye
Dr. Umut Arslan, İzmir Democracy University, Türkiye
Dr. Valerya Sokolchik, Belarusian Medical Academy of Postgraduate Education, Belarus
Dr. Veysel Karani Ceylan, Ministry Education of Türkiye
Dr. Vural Hosgorur, Muğla Sıtkı Kocman University, Türkiye
Dr. Yalcin Ozdemir, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Yang Dingyu, Guizhou Normal University, China
Dr. Yasar Kuzucu, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Yasemin Kepenekci, Ankara University, Türkiye
Dr. Yasemin Yeşilbaş Özenç, Educator – Writer, Türkiye
Dr. Yıldız Yıldırım Gorgulu, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye
Dr. Zeynep Akkus Cutuk, Trakya University, Türkiye
Dr. Zeynep Eren, Sinop University, Türkiye
Dr. Xiaochuan Jiang, Jiangxi Normal University, China

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

Note: Our Scientific Committee Members are listed alphabetically according to their names.

IT Committee

Instructor Ali Aktaş, Association for Excellence in Education

Instructor Görkem Cengiz, Association for Excellence in Education

Instructor Selin Kocaer, Association for Excellence in Education

Student Doğu Servan Özdemir, Association for Excellence in Education

Student Eren Düzen, Association for Excellence in Education

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

INVITED SPEAKERS

Presentation Title: Transformation of people and education in the digital world

Dr. Erkan KIRAL

Aydın Adnan Menderes University, Türkiye

Presentation Title: Augmented Reality: The Bridge Between Physical and Digital Worlds Institutions

Dr. Mustafa Serkan ABDÜSSELAM

Giresun University, Türkiye

Presentation Title: Multidisciplinary Artificial Intelligence Practices in Education

Dr. Mustafa SEVER

Ankara University, Türkiye

Presentation Title: Happiness in the Digital World: Reality or Delusion?

Dr. Temel KALAFAT

Çankırı Karatekin University, Türkiye.

Presentation Title: Modeling and Analysis of Digital Education Systems

Dr. Esin MUKUL TAYLAN

Galatasaray University, Türkiye.

Presentation Title: Excellence in Education

Dr. Lorella TERZİ

Roehampton University, UK.

Presentation Title: Transformation in Education: Teaching Turkish to Turkish Children Abroad

Dr. Feyza ALTINKAMIŞ

Türk Dili Enstitüsü Uyum ve Araştırma Merkezi, Belgium.

Presentation Title: Are Raising Children Who Will Suffer Lifelong Pain in the Digital World?

Dr. Sinan YARADANAKUL

Physical therapy and rehabilitation specialist

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

PANELS

PANEL 1 / Digital Transformation in Education: Competencies, Environments, Approaches

Dr. Fulya TORUN, Aydın Adnan Menderes University, Türkiye.
Dr. Şehnaz BALTACI, Bursa Uludağ University, Türkiye.
Dr. Filiz KUŞKAYA MUMCU, Manisa Celal Bayar University, Türkiye.
Dr. Tülay DARGUT GÜLER, Çanakkale Onsekiz Mart University, Türkiye.
Dr. Seda ÖZER ŞANAL, Fırat University, Türkiye.

PANEL 2 / Digitalization, Individual and Mental Health

Dr. Zeynep AKKUŞ ÇUTUK, Trakya University, Türkiye.
Dr. Ümit SAHRANÇ, Sakarya University, Türkiye.
Dr. Filiz AKAR, Zonguldak Bülent Ecevit University, Türkiye.
Dr. Ayşen BALKAYA ÇETİN, Anadolu University, Türkiye.

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

IEXCEL 2024 ABSTRACTS

Abstract num.	Abstract Title and Author/s	Page
2401	Analitik Düşünme Becerisi ile İlgili Araştırmaların Sistematiik Derlemesi Demet DUMAN Beste DİNÇER	9
2402	Öğretmenlerin Sürdürülebilir Eğitim Hakkındaki Metaforları..... Vildan GİDER Ali Rıza ERDEM	10
2403	Ortaokul Öğretmenlerinin Özerklik (Otonomi) Düzeyleri ile İş Doyumları Arasındaki İlişki..... Mehmet TURHAN Esra POLAT	11
2404	Öğretmen Adayları İçin Bilgi İşlemsel Düşünme Becerisinin Önemi Gökhan KAYMAK Tülay DARGUT GÜLER	12
2405	Okulda Veriye Dayalı Karar Verme Süreci ile Okul Etkililiği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi..... Özlem KAPAN Mehmet ULUTAŞ	13
2406	Okuma Motivasyonu Ölçeği Geliştirme Çalışması..... Gökçe GÜCÜM Berker BULUT	14
2407	Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okul İklimi Algıları ile Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişki İlkay CAN Muhammed TURHAN	15
2409	Kültürel Mirasımıza Yolculuk Hacer BİLGİN Ela Fulya ALAGÖZ Kerem AYHANÖZ	16

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

2410	Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Perspektifinden Fen Öğretmeni Olmak: Nitelikler, Beceriler ve Sorumluluklar..... Ümran Betül CEBESÖY Dilek KARIŞAN	17
2411	Okul Yöneticiliğinin Meslekleşmesine İlişkin Yönetici Görüşleri: Nitel Bir Analiz.... Ertuğ CAN Şenol SEZER	18
2412	Sınıfında Kaynaştırma Öğrencisi Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşleri..... Damla EKEN Muhammed EKEN	19
2413	Destek Eğitim Odası Hizmetleri ile İlgili Türkiye’de Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi..... Damla EKEN Muhammed EKEN A. Seda SARACALOĞLU	20
2414	2019 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı: Bir Meta-Sentez Çalışması..... Didem OLGUN Ertuğ CAN	21
2415	Öğretmenlerin Velilere Yönelik Algılarının Özel ve Devlet Okullarında Karşılaştırılarak İncelenmesi: Bir Metafor Çalışması..... Yasin ERKEN Öznur TULUNAY ATEŞ	22
2416	Pandemi ve Uzaktan Eğitim: Dijital Tükenmişlik..... Bilgen KIRAL Caner CERECİ	23
2417	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Sanal ve Artırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Kullanılmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri Ahmet Buğra İNALÖZ Kürşad YILMAZ	24
2418	Sanal ve Artırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Kullanıldığı ve Kullanılmadığı Ortamlarda Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Motivasyonları Ahmet Buğra İNALÖZ Kürşad YILMAZ	25

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

2419	Evli Bireylerin İlişki İstikrarının İlişkisel Yılmazlık ve Sosyal İlgile İlişkisinin İncelenmesi.....	26
	Mustafa ERKAN Mehmet ŞAM	
2420	6 Şubat Kahramanmaraş Depremleri: Lise Öğrencilerinde Travma Sonrası Büyümenin Yordayıcıları Olarak Umut ve İyimserlik.....	27
	Yasin TOHUM Mehmet ŞAM	
2421	Ortaokul Öğrencilerinin Yenilikçi Düşünme Düzeylerinin ve Fen Öğrenmeye Yönelik Öz-yeterlik İnançlarının Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi	28
	Yeliz Nilüfer TERZİ Nilgün YENİCE	
2422	Öğretmenlerin EBA Sosyal Nitelikli Eğitsel Elektronik İçerik Ağına İlişkin Görüşleri.....	29
	Yasemin ÇETİN Özgür TAŞ Halil ALAKUŞ Halil İbrahim KAPLAN	
2423	Yapay Zekâ Tabanlı Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Öğretmen Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi.....	30
	İbrahim KARAMANLIOĞLU Afet SÖZEN ÖZDEN Bertan AKYOL	
2424	Fen Eğitiminde Yapay Zekâ ile İlgili Makalelerinin Bibliyometrik Analizi.....	31
	Elif KARABOĞA Ali Derya ATİK	
2425	Exploring Teaching and Learning Foreign Languages from English.....	32
	Mehmet BİRGÜN Canay KARCI AKTAŞ	
2426	8. Sınıf Öğrencilerinin Cebirsel İfadeler ve Özdeşlikler Konusunun Resfebe Etkinlikleri ile İşlenmesine Yönelik Görüşleri	33
	Reyhan Münire YILDIRIM Bahar UYAR DÜLDÜL	

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

2427	Son 5 Yılda Eğitim Alanında Yapılmış Psikoeğitim Programlarına Dair Tez Çalışmalarının Metanalizi	34
	Meltem TÜRKER Ferhat BAHÇECİ	
2428	The Examination of the Relationship Between Instructors' Organizational Climate and Their Well-being	35
	Ayşen Cansu ELBEK Gökhan KILIÇOĞLU	
2429	Ortaokul Öğrencilerinin Dijital Okuryazarlık Düzeylerinin ve Öğrenme Stillerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi	36
	Türkan Nur METİN Nilgün YENİCE	
2431	İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Karar Verme Sürecindeki Grup İçi Dinamiklerinin İncelenmesi	37
	Bahar ÜNAL Arzu TANIŞ ÖZÇELİK	
2432	Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı ile Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	38
	Destegül AYGÜNEŞ Muhammet Fatih YILMAZ	
2433	Okul Öncesi Dönemi Çocuklarda (3-6 Yaş) Sekiz Haftalık Müzikli Hareket Eğitiminin Bazı Fiziksel Uygunluk Parametrelerine Etkisinin İncelenmesi.....	39
	Mehmet GÖKSÜ Ali TEKİN Yaşar ÇORUH	
2434	Küresel Okuryazarlık.....	40
	Nilgün YENİCE Merve ERTUĞ	
2435	21. Yüzyıl Becerileri Söyleminin Neoliberal Özne İnşa Sürecindeki Rolü: Öğretmenlerin Görüşleri.....	41
	Ezgi Gökçe ÇİÇEKDAĞ Mithat KORUMAZ	
2436	Sosyal Psikoloji Bağlamında Okullardaki Grup Davranışlarının İncelenmesi.....	42
	Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ Ramazan BAŞARAN	

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

2437	Yaşam Boyu Öğrenme ve Yapay Zekâ.....	43
	Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ	
	Ramazan BAŞARAN	
2438	Students' Views Towards English Composition Course (A Case of Aydın Adnan Menderes University).....	44
	Canay KARCI AKTAŞ	
2439	Hayalimdeki Matematik Laboratuvarı (ML) Geleceğin Matematik Öğretmenlerinin ML Tasarımları Bize Neler Söylüyor?	45
	Işıkhan UĞUREL	
	Sude ALTINCELEP	
2440	Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamaları.....	46
	Nilgün YENİCE	
	Ahsen HAKDAR	
2441	Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Eğitim Bağlamında Metaverse Kavramına Yönelik Görüşleri: Endişeler ve Potansiyel Faydalar	47
	Ece AVINÇ	
	Fatih DOĞAN	
2442	Inquiring into Practical and Inclusive Uses of AI.....	48
	Pınar AYYILDIZ	
	Ayhan Serkan IŞIK	
	Mücahit DİNİZ	
	Nil AKŞUN	
2443	Exploring Out-of-School Learning Environments in English Language Teaching: A Systematic Review	49
	Eda OCAK	
	Bünyamin BAVLI	
2444	Bilimsel Araştırma Sürecinde Yapay Zeka Araçlarının Kullanımı.....	50
	Ramazan BAŞARAN	
	Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ	
2445	Mükemmel Okula İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	51
	Erkan KIRAL	
	Hilal İSTANKÖYLÜ	

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

2446	Ortaokul Öğrencilerinin Çevre Bağlamındaki Matematiksel Problem Çözme Süreci: Eko-Matematik Projesi Deneyimleri Deniz ÖZEN ÜNAL İrem COŞKUN Serhan ULUSAN Ersen YAZICI	52
2447	Mükemmel Öğretmene İlişkin Öğretmen Görüşleri..... Erkan KIRAL Duygu KONAY	53
2448	İnsan Kaynakları Yönetimi Penceresinden Öğretmenlerin Eğitimi ve Gelişimi..... Burcu ALTUN	54
2449	Küreselleşme ve Eğitim: Programlar, Sınavlar ve Öğretmenliğin Dönüşümü..... Burcu ALTUN	55
2450	Exploring the Role of (Artificial Intelligence) AI as a Mentor in English Language Teaching..... Yusuf POLAT Mehmet BİRGÜN	56
2451	Exploring the Use of (Artificial Intelligence) AI in Enhancing Speaking Skills in EFL Learners..... Mehmet BİRGÜN Yusuf POLAT	57
2452	2018-2024 Ortaokul Matematik Programlarının Eko-Matematik Bağlamında İncelenmesi..... Betül PITİR Derya AK Deniz ÖZEN ÜNAL	58
2453	Denizlerin Sessiz Tehlikesi Okyanus Asitlenmesi Ela Nur AKIN Asya Ukte MAKCA Arda SELVİ Ergün GÖK	59
2454	Nanobaybik: İlkokulda Nanobilim ve Nanoteknoloji (NBT) İçeriklerinin NBT Anlayışına, Bilimsel Akıl Yürütme Becerilerine ve Bilimsel Kimlik Gelişimine Etkisi Menşure ALKIŞ KÜÇÜKAYDIN	60

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

2456	8. Sınıf Öğrencilerinin Ülkeler, Yerler ve Çevreler Öğrenme Alanındaki Kavramlara Yönelik Algıları.....	61
	Hatice DOĞUŞ	
2457	Lise Öğrencilerinin Demokrasi ve İnsan Hakları Anlayışı	62
	Ecem ÖNER	
	Halil Dünder CANGÜVEN	
2458	Küresel İklim Değişikliği ile İlgili Tarsus Çiftçilerin Görüşlerinin İncelenmesi.....	63
	Muhammet Eren ERİNMEZ	
	Halil Dünder CANGÜVEN	
2459	Biz mi Öfkemizi Yoksa Öfkemiz mi Bizi Kontrol Ediyor?	64
	Gaye TAŞ	
	Halil Dünder CANGÜVEN	
	Hidayet TAŞ	
2460	Öğretmenlerin Mesleki Profesyonelliklerinin Sınıf Yönetimi Kontrol Düzeyleri ve Öğretim Stratejilerini Belirlemelerine Etkisi: İstanbul-Sultangazi İlçesi Örneği.....	65
	Ayşe Eda CELEP	
	Ebru OĞUZ	
2461	İlkokul Öğrencilerinin Yazma Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Hazırlanan Etkinliklerin İncelenmesi.....	66
	Dilek KIRNIK	
2462	Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Gazete/İnternet Haberi Temelli Örnek Olay Kullanımına İlişkin Düşünceleri.....	67
	Hatice DOĞUŞ	
2463	Doğal Afetleri Yaşayan ve Yaşamayan Lise Öğrencilerinin Psikolojik Durumlarının Karşılaştırılması	68
	İklim DURDURAN	
	Halil Dünder CANGÜVEN	
2464	Ortaokul Öğretmenlerinin Açık Uçlu Sınav Sistemine Yönelik Görüşleri	69
	Saniye BEKDEMİR	
	Meltem YALIN UÇAR	

III. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.emdcongress.com/>

2465	Attitudes of Prospective Science Teachers Towards the Use of Artificial Intelligence: A Mixed Methods Investigation..... Adem YILMAZ	70
2466	Yapılandırmacı Programa Göre İyi Bir Ders Nasıl İşlenmeli?..... İlhami SARIÇAM	71
2467	Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi ve Alternatif Bir Mesleki Gelişim Modeli: Ders İmecesini..... Ogün BİLGE Adem BEYHAN	72
2468	Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Ücretsiz Dağıtılan Lise Coğrafya 10. Sınıf Ders Kitabında Küresel İklim Değişikliği Bilgisi Yeterliliği Hakkında Öğrenci Görüşleri.. Mehmethan AYDINOĞLU Işıl SÖNMEZ	73
2470	Ortaokullarda Yaşanan İletişim Problemlerine Yapay Zeka ile Çözüm Önerileri Üretilmesi..... Mustafa Görkem GÜNGÖRMEZ Defne ÇETİN Sedat GÜNGÖRMEZ Halil Dündar CANGÜVEN	74
2471	Teachers' Opinions About the Educational Challenges and Benefits of Etwinning Projects..... Nilay DOKUR	75
2472	Mükemmel Veliye İlişkin Öğretmen Görüşleri..... Erkan KIRAL Nazlı ÖZTÜRK	76
2473	Mükemmel Öğrenciye İlişkin Öğretmen Görüşleri..... Erkan KIRAL Muhammed Ali AKGÜN	77
2474	Mükemmel Okul Müdürüne İlişkin Öğretmen Görüşleri..... Erkan KIRAL Ramazan BAŞARAN	78

Analitik Düşünme Becerisi ile İlgili Araştırmaların Sistematiik Derlemesi

Demet DUMAN¹, Beste DİNÇER²

Özet

Bu araştırmanın amacı, analitik düşünme becerisi ile ilgili yapılan ulusal ve uluslararası makalelerin sistematiik incelemesini yapmaktır. Araştırmada alan yazın derleme çalışmalarından sistematiik derleme araştırması kullanılmıştır. Araştırmaya, Ocak 2018- Şubat 2024 tarih aralığındaki makaleler dahil edilmiştir. Bu makaleler Google Scholar, Science Direct, ERIC, Dergipark ve ULAKBİM-keşif veri tabanlarından ulaşılmıştır. Taramada ‘analitik, analitik düşünme, analitik düşünme becerisi’ ile ‘analytical, analytical thinking, analytical thinking skills’ anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Tarama sonucunda 3.248 makaleye ulaşılmıştır. Dahil edilme ölçütlerine uyan 35 makale kapsama alınmıştır. Araştırma sonucunda derlemeye dahil edilen araştırmaların genellikle karma araştırma yöntemi, ölçme araçlarının birden fazla, örneklemin türünün üniversite kademesi ve en fazla örneklemin 450 kişi olduğu görülmüştür. Ayrıca analitik düşünme becerisini geliştirmede etkili olan birçok uygulama, ortam, yöntem ve teknik olduğu ortaya çıkmıştır. Analitik düşünme becerisi ile cinsiyet değişkeni arasında bir farklılık görülmüştür, analitik düşünme becerisi ile anne eğitimi ve okul değişkenlerinde farklılıklar olduğu görülmüştür. Bununla birlikte bütüncül düşünen okul yöneticilerin analitik düşünen okul yöneticilerine göre daha fazla olduğu derleme kapsamındaki araştırma sonuçları arasındadır. Program açısından ise öğretmenlerin analitik düşünme becerilerinin programlarda yetersiz olduğu kanısı mevcuttur. Bunun dışında derleme kapsamına giren bazı araştırmacılar tarafından analitik düşünme becerisini ölçmek için farklı ölçme araçları geliştirilmiştir. Son olarak derleme kapsamına giren araştırma sonuçlarında analitik düşünme becerisinin eleştirel düşünme becerisi içerisinde etkisinin büyük olduğu saptanmıştır. Derleme kapsamındaki araştırmalarda analitik düşünme becerisini geliştirmede etkili olan uygulama, ortam, yöntem ve tekniklerden yola çıkılarak programların eğitim durumları ögesinde düzenlemeler yapılması araştırmacılara önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Analitik düşünme, analitik düşünme becerisi.

¹Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0003-1196-6612.

²Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-9264-3665.

Öğretmenlerin Sürdürülebilir Eğitim Hakkındaki Metaforları

Vildan GİDER¹, Ali Rıza ERDEM²

Özet

Sürdürülebilir eğitim, eğitim sistemlerinin ve öğrenme süreçlerinin sürdürülebilirlik ilkelerini benimsemesi ve öğrencilere çevresel, sosyal ve ekonomik sorumluluk bilinci kazandırması amacını taşıyan bir eğitimidir. Öğrencilerin sadece akademik bilgi edinmelerini değil, aynı zamanda dünya çapında yaşanan çevresel sorunlarla ilgili farkındalık geliştirmelerini, sürdürülebilirlik kavramını benimsemelerini ve gelecek nesillerin refahını düşünmelerini hedeflemektedir. Sürdürülebilir eğitim, öğretmenleri sadece bilgi aktaran değil, aynı zamanda çevresel, sosyal ve ekonomik sürdürülebilirlik konularında rehberlik eden önemli aktörler olarak kabul etmektedir. Öğrencilere sadece akademik bilgiler sunmanın ötesine geçerek, onlara çevre bilinci, toplumsal sorumluluk ve sürdürülebilir bir gelecek vizyonunu kazandırmayı amaçlamaktadır. Öğretmenler, sürdürülebilir eğitimle öğrencileri katılımcı öğrenme süreçlerine dahil ederek pratik beceriler kazanmalarını sağlar. Sürdürülebilir eğitimle ilgili projeler, saha çalışmaları ve topluluk hizmeti gibi uygulamalı etkinlikler, öğrencilerin teorik bilgilerini pratikte kullanmalarına olanak tanır. Bu bağlamda, sürdürülebilir eğitim, öğretmenleri eğitim pratiğini sadece akademik başarılarla sınırlamamanın ötesine geçmeye teşvik eder. Öğrencilere sadece bilgi aktaran değil, aynı zamanda sürdürülebilir bir dünya için sorumluluk sahibi bireyler olmalarını sağlayan rehberler olarak rol almalarını hedefler. Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin “sürdürülebilir eğitim” hakkında ürettiği metaforları ortaya koymaktır. Çalışma sonuçları, sürdürülebilir eğitimin öğretmen, okul yöneticileri ve toplumu bilinçlendirmesi yönüyle önem taşımaktadır. Araştırma Aydın ilinde farklı öğretim kademelerinde görev yapan 12 öğretmenle gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik yaklaşımın kullanıldığı çalışmada katılımcılara, araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış “*sürdürülebilir eğitim hakkında görüşme formu*”ndaki soru yöneltilmiş ve elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Çalışma grubundaki öğretmenlerin sürdürülebilir eğitim hakkında ürettiği metaforlar “*yapı*”, “*ekosistem*”, “*enerjide döngüsel süreç*” ve “*geri dönüşüm*” olmak üzere dört kategoride toplanmıştır.

Anahtar kelimeler: Sürdürülebilirlik, sürdürülebilir eğitim, öğretmen, metafor.

¹ Sorumlu Yazar, MEB, ORCID: 0000-0003-0630-1130.

² Prof. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Denizli/Türkiye, ORCID: 0000-0001-9704-9529.

Ortaokul Öğretmenlerinin Özerklik (Otonomi) Düzeyleri ile

İş Doyumları Arasındaki İlişki¹

Muhammed TURHAN², Esra POLAT³

Özet

Bu çalışmanın genel amacı; ortaokul öğretmenlerinin otonomi düzeyleri ve mesleki statü algıları ile iş doyumları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. OECD tarafından uygulanan TALIS 2018 araştırmasında, Türkiye'den toplanan 3952 ortaokul öğretmenine ait veriler kullanılmıştır. Ortaokul öğretmenlerinin otonomi düzeyleri ve mesleki statü algıları ile iş doyumları arasındaki ilişkiyi inceleyen bu çalışmada, ilişkisel tarama modeli benimsenmiştir. Verilerin analizinde yüzde, frekans, ortalama, t testi, Pearson Korelasyon Analizi ve Çoklu Regresyon Analizi teknikleri kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda; ortaokul öğretmenlerin otonomi (özerklik) algılarının genel olarak yüksek düzeyde, iş doyumları algılarının orta düzeyde, mesleki statü algılarının ise düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortaokul öğretmenlerinin özerklik düzeyleri, öğretmenlik mesleğinin statüsüne ilişkin algıları ve iş doyumlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Özerklik ve iş doyumları değişkenlerindeki fark kadın öğretmenler lehine iken; mesleki statü algısındaki fark erkek öğretmenler lehinedir. Öğretmenlerin iş doyumlarında eğitim düzeylerine göre lisans mezunlarının lehine anlamlı bir farklılık görülürken; özerklik ve mesleki statü algısında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Korelasyon analizi sonuçlarına göre, özerlik ve iş doyumları arasında pozitif düşük; mesleki statü algısı ve özerklik arasında pozitif düşük, mesleki statü algısı ve iş doyumları arasında ise pozitif orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Regresyon analizi sonucuna göre öğretmenlerin özerklik düzeyleri ve mesleki statü algıları birlikte, iş doyumlarındaki toplam varyansın yaklaşık %20.4'ünü açıklamaktadır. Başka bir ifadeyle; öğretmenlerin özerklik düzeyleri ve mesleki statü algıları iş doyumlarının anlamlı yordayıcılarıdır.

Anahtar Kelimeler: Özerklik, öğretmen özerkliği, otonomi, mesleki statü, iş doyumları.

¹ Bu çalışma, ikinci yazarın tezinden üretilmiştir.

² Prof. Dr., Fırat Üniversitesi, Elazığ/Türkiye, ORCID: 0000-0003-4077-6471.

³ Fırat Üniversitesi, Elazığ/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7773-5465.

Öğretmen Adayları İçin Bilgi İşlemsel Düşünme Becerisinin Önemi¹

Gökhan KAYMAK², Tülay DARGUT GÜLER³

Özet

Bilgi işlemsel düşünme becerisi, öğretmen adayları için eğitim sürecinde ve kariyerleri boyunca kritik bir öneme sahiptir. Günümüz eğitim sistemi, sadece bilgi aktarımını değil, aynı zamanda bu bilgiyi işleme, analiz etme, sentezleme ve yeni bilgiler üretme becerisini de gerektirir. Bu beceriyi geliştiren öğretmen adayları, öğrencilerini bilgiye erişme ve anlama konusunda daha etkili bir şekilde yönlendirebilirler. Ayrıca, bu beceri, öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme ve yaratıcı düşünme gibi alanlarda gelişmelerini destekleyebilir. Öğretmen adaylarının bu beceriyi geliştirmeleri, öğrencilerin daha derinlemesine öğrenmelerine ve günlük yaşamlarında bilgiyi etkili bir şekilde kullanmalarına olanak tanır. Bu nedenle, eğitim fakültelerinin müfredatlarında bu beceriyi geliştirmeye yönelik derslere ve uygulamalara daha fazla yer verilmesi ve bu becerilerin öğretmen adaylarına başarılı bir şekilde kazandırılması gerekmektedir. Bu sayede, öğretmen adayları, öğrencilerine daha verimli bir şekilde rehberlik edebilir ve onların başarılı bir şekilde öğrenmelerini sağlayabilirler. Öğretmen adaylarının bu beceriyi geliştirmesi, öğrencilerin gelecekte karşılaştıkları problemlere ve zorluklara karşı kendilerinin daha iyi bir şekilde hazırlanmalarına ve topluma daha faydalı bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlayabilir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı bilgi işlemsel düşünme becerisinin ve bu becerinin özellikle öğretmen adayları için neden önemli olduğunun incelenmesidir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayı, bilgi işlemsel düşünme, eğitim sistemi, problem çözme.

¹ Bu çalışma birinci yazarın yüksek lisans tez projesinden üretilmiştir.

² Gökhan KAYMAK, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale/Türkiye, ORCID: 0000-0003-3740-3041.

³ Arş. Gör. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale/Türkiye, ORCID: 0000-0003-1567-6647.

Okulda Veriye Dayalı Karar Verme Süreci ile Okul Etkililiği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi¹

Özlem KAPAN², Mehmet ULUTAŞ³

Özet

Bu araştırma, okullarda veriye dayalı karar verme süreci ile okul etkililiği arasındaki ilişkinin belirlenmesini amaçlamaktadır. Araştırma nicel bir araştırma yöntemi olan ilişkisel araştırma deseni ile tasarlanmıştır. Araştırma, Aydın ilinin Nazilli, Incirliova ve Germencik ilçelerinde görev yapan 120 okul yöneticisi ile yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini için üç ilçe “2022 SEGE (İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması) Araştırması” incelenerek tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak Okullarda Veriye Dayalı Karar Verme Ölçeği ile Okul Etkililiği Ölçeği kullanılmış ve veriler 2022-2023 eğitim-öğretim yılında toplanmıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında okullarda veriye dayalı karar verme süreci ile okul etkililiği düzeyinin cinsiyet, eğitim durumu ve okul türü değişkenlerine göre farklılaşmadığı görülmektedir. Yaş değişkenine bakıldığında okullarda veriye dayalı karar verme sürecinde 50 yaş ve üzerinde olan okul yöneticilerinin algı düzeylerinin 39 yaş altı ve 40-49 yaş aralıklarında olan okul yöneticilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Okullarda veriye dayalı karar verme sürecinin algı düzeyi yöneticilerin hizmet süreleri değişkeninde 16-20 yıl yöneticilik yapmış katılımcıların en yüksek puan ortalamasına sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Seçilen üç ilçe arasında veri okuryazarlığı boyutunda farklılık Germencik ilçesi ile Nazilli ilçesinde bulunmaktadır. Okullarda veriye dayalı karar verme süreci ile okul etkililiği arasında pozitif, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Araştırmanın sonuçlarından yola çıkılarak; okul yöneticilerine veri okuryazarlığı için hizmet içi eğitimlerin verilmesi, okullarda teknolojik alt yapı ve donanımların güçlendirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması ve kararların veriye dayalı alınması için okul yöneticilerine ve öğretmenlere ihtiyaçları olan desteğin verilmesi şeklinde öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Okul etkililiği, veriye dayalı karar verme.

¹ Bu çalışma birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Matematik Öğretmeni, Millî Eğitim Bakanlığı, Aydın/Türkiye, ORCID: 0009-0006-9545-3193.

³ Doç. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-6539-2039.

Okuma Motivasyonu Ölçeği Geliştirme Çalışması

Gökçe GÜCÜM¹, Berker BULUT²

Özet

Bu çalışmada, ilkokul ikinci sınıf öğrencilerinin okuma motivasyonu düzeylerinin tespit edilmesi için Okuma Motivasyonu Ölçeği geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın evrenini 2023-2024 eğitim öğretim yılında öğrenim gören ikinci sınıf düzeyindeki öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmada seçkisiz atamanın olmadığı örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi kullanılarak gönüllü öğrencilerden oluşan örneklem belirlenmiştir. Çalışma örneklemini bir devlet okulunda öğrenim gören ikinci sınıf öğrencilerinin 200'ü ile oluşturulmuştur. Araştırmada ikinci sınıf öğrencilerine yönelik Okuma Motivasyonu Ölçeği geliştirilmesi amaçlandığı için nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde araştırmacılar tarafından hazırlanan ölçek uzman görüşleri doğrultusunda şekillendirilerek ikinci sınıf öğrencilerine uygulanmış ve elde edilen verilere SPSS 25.0 programında Açıklayıcı Faktör Analizi uygulanmıştır. Analizin tekrarlı uygulamalarından ve gerekli durumlarda maddelerin çıkarılmasının ardından ölçekte kalan 14 madde 4 boyutta toplanmış ve bu boyutlar Okuma Sevgisi, Sosyal Çevre, Okumada Mücadele ve Okumada Bireysel İstek olarak adlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okuma, motivasyon, ilkokul, ölçek geliştirme.

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID:0000-0002-7789-7667.

² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID:0000-0001-8221-5440.

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okul İklimi Algıları ile Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişki¹

İlkay CAN², Muhammed TURHAN³

Özet

Eğitim kurumlarının sahip oldukları donanım, tecrübe, insan ilişkileri ve potansiyelleri farklı okul iklimlerinin oluşmasına neden olmaktadır. Bir okulun psikolojik atmosferini ifade eden okul iklimi, kurumun duygusal, sosyal ve öğrenme ortamının niteliğini belirleyen önemli bir değişkendir. Yapılan araştırmalar, okul ikliminin, birçok bireysel ve örgütsel değişkenle ilişkili olduğunu göstermiştir. Diğer yandan, okul öncesi eğitim kurumlarında iklim ve ilişkili değişkenler konusunda sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır. Bu nedenle, okul öncesi eğitim kurumlarında iklim ve tükenmiş konularını ele almanın alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin okul iklimi algıları ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesidir. Araştırmada, iki değişken arasındaki ilişkinin incelenmesi hedeflendiği için ilişkisel tarama modeli benimsenmiştir. Araştırmanın çalışma evrenini, Kahramanmaraş ili ve ilçelerinde 2023-2024 eğitim-öğretim yılında okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 495 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya çerçevesinde veri toplamak için öğretmenlere “Okul Öncesi Okul İklimi Ölçeği” ile “Maslach Tükenmişlik Envanteri-Eğitici Formu Ölçeği” dijital ortamda gönderilmiş, 239 öğretmenden geri dönüş sağlanmış ve analizlere dâhil edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, okul öncesi eğitim kurumlarında okul ikliminin, öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri ile anlamlı ve zıt yönlü ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bir diğer ifadeyle, öğretmenlerin okul iklimine ilişkin olumlu algıları arttıkça, tükenmişlik düzeyleri azalmaktadır. Yapılan analizler neticesinde, okul ikliminin, okul öncesi öğretmenlerde tükenmişliğin anlamlı bir yordayıcısı olduğu ve tükenmişliğe ilişkin toplam varyansın yaklaşık %18’ini açıkladığı belirlenmiştir. Bu sonuçlara dayalı olarak, eğitim politikasını üretenlere, uygulayıcılara ve araştırmacılara çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim kurumları, okul iklimi, tükenmişlik, eğitim, öğretmen.

¹ Bu çalışma, birinci yazarın tezinden türetilmiştir.

² Firat Üniversitesi, Elazığ/Türkiye, ORCID: 0009-0005-4062-7670.

³ Prof. Dr., Firat Üniversitesi, Elazığ/Türkiye, ORCID: 0000-0003-4077-6471.

Kültürel Mirasımıza Yolculuk¹

Hacer BİLGEN², Ela Fulya ALAGÖZ³, Kerem AYHANÖZ⁴

Özet

Kültürel miras, insanlığın geçmişten günümüze aktardığı ve koruduğu önemli unsurlardan biridir. Bu miras, bir toplumun değerleri, inançları, gelenekleri, sanat eserleri, mimari yapıları, dil ve yaşam tarzı gibi çeşitli unsurları içermesi bakımından korunmalıdır. Bu konudaki farkındalığın küçük yaşlardan itibaren kazandırılması önemlidir. Bu bağlamda, bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler dersi kültürel miras ve uygarlıklar konusunda ortaokul öğrencilerinin farkındalıklarını artırmak amacıyla bir sesli ve yazılı özgün bir dijital öykü tasarlamak ve geliştirmektir. Bu araştırma tasarım ve geliştirme araştırma modeli Tip1 geliştirme araştırmasıdır. Araştırmada nitel ve nicel farklı araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini uygun örnekleme yöntemi ile belirlenen 2023-2024 eğitim öğretim yılında Niğde ilinde öğrenim görmekte olan 118 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma süreci; alanyazının incelenmesi, tasarımın oluşturulması ve geliştirilmesi, sınıf içinde uygulanması ve etkililiğinin değerlendirilmesi aşamaları gerçekleştirilerek yürütülmüştür. Araştırma sonucunda yoğun emek harcanarak beklenen patent alma potansiyeli yüksek etkili ve özgün bir ürün ortaya çıkmıştır. Geliştirilen dijital öykünün etkililiği; ön test-son test puan karşılaştırması ve öğrencilerin görüşleri alınarak ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültür, miras, kültürel miras, dijital öykü.

¹ 2219 TÜBİTAK 2204-B Ortaokul Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması kapsamında üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar, Süleyman Fethi Ortaokulu, Niğde/Türkiye, ORCID: 0009-0005-5054-9362.

³ Süleyman Fethi Ortaokulu, Niğde/Türkiye, ORCID: 0009-0000-7533-6519.

⁴ Süleyman Fethi Ortaokulu, Niğde/Türkiye, ORCID: 0009-0006-6522-5181.

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Perspektifinden Fen Öğretmeni Olmak: Nitelikler, Beceriler ve Sorumluluklar

Ümran Betül CEBESOY¹, Dilek KARIŞAN²

Özet

Günümüzde fen eğitimi, bilimsel düşünme becerilerinin kazanılmasında ve bilimle ilgili konuların anlaşılmasında kritik bir role sahiptir. Bu alandaki öğretmen adaylarının, fen öğretmeni olma kavramı hakkındaki düşünceleri ve fen öğretmenin gereksinim duyduğu nitelikler ve sorumluluklar hakkındaki görüşleri oldukça önemlidir. Bu düşünceler ve algılar, fen eğitiminin etkili bir şekilde yönlendirilmesi ve uygulanmasında temel bir rol oynar. Bu çalışmanın amacı fen bilgisi öğretmen adaylarının fen öğretmeni olmak kavramı ile ilgili algılarını ortaya çıkarmaktır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum tespit çalışması ile yürütülen çalışmaya 20 öğretmen adayı gönüllü olarak katılmıştır. Veriler, öğretmen adaylarının perspektifinden fen eğitiminin önemi, temel amaçları, fen eğitiminde güncel eğilimler, ve fen bilgisi öğretmenin rolünün anlaşılması amacı ile hazırlanan görüşme formu kullanılarak toplanılmıştır. Veriler, içerik analizi yöntemi ile iki alan uzmanı tarafından bağımsız olarak analiz edilmiştir. Öğretmen adaylarının cevaplarının kod, kategori ve temalar altında ele alınmıştır. Katılımcıların okullarda fen eğitiminin temel amaçları veya hedefleri konusunda, tüm bireylerin fen okuryazarı olarak yetişmesini ve günlük yaşam sorunlarına bilimsel süreç becerilerini kullanarak çözüm getirmesi yönünde cevaplar verdikleri ve fen eğitimindeki güncel eğilimlerden haberdar oldukları görülmüştür. Özellikle, teknolojinin eğitimdeki rolünün artması ve Web 2.0 araçlarının kullanımının fen eğitiminde daha fazla yer bulması üzerinde cevaplar verdikleri, bu trendlerin fen eğitimi daha etkili ve ilgi çekici hale getirdiğini vurguladıkları görülmüştür. Bu bağlamda gelişen ve değişen öğretmen rollerine değinmişlerdir. Bu çalışma, fen öğretmeni adaylarının perspektifinden fen öğretmenlerinin niteliklerini, becerilerini ve sorumluluklarını anlamamıza yardımcı olması açısından önemlidir. Fen eğitimi çalışmalarının etkili bir şekilde tasarlanması, öğretmen adaylarının bu nitelik ve becerilerinin geliştirilmesi açısından u araştırmanın sonuçlarının yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fen bilgisi öğretmen adayları, fen eğitimi, eğilim, nitelik.

¹ Sorumlu Yazar, Uşak Üniversitesi, Uşak/Türkiye, ORCID: 0000-0001-7753-1203.

² Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1791-9633.

Okul Yöneticiliğinin Meslekleşmesine İlişkin Yönetici Görüşleri: Nitel Bir Analiz

Ertuğ CAN¹, Şenol SEZER²

Özet

Eğitim yönetimi, eğitimle ilgili kurumların önceden belirlenen amaçlara ulaşabilmeleri için kaynakların etkili ve verimli bir şekilde kullanılması sürecidir. Dünyada okul sayısının fabrika sayısından daha fazla olmasına rağmen eğitim yöneticiliğinin meslekleşmesi ve profesyonel eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesi dünya çapında yeterince yaygınlık kazanmamıştır. Oysa mal ve hizmet üreten diğer örgütlerde yöneticilerin yetiştirilmesi için üretilen bilimsel bilgi, eğitim örgütlerine göre çok daha fazladır. Gelişmiş ülkeler, eğitim sistemine yöneticisi yetiştirmede klasik yöneticilik rollerine odaklanma yerine eğitimsel liderlik üzerinde yoğunlaşmıştır. Okullara yönetici yetiştirme programları, ülkeler arasında farklılıklar göstermekle birlikte son yıllarda okul yöneticisi yerine eğitim liderleri yetiştirme anlayışı ön plana çıkmıştır. Eğitim yönetimi araştırmalarında eğitim yöneticisinin yetiştirilmesi, eğitimsel reform projelerinin temel hedeflerinden biri olarak belirlenmiştir. Eğitim yöneticiliğinin meslekleşmesi ve kurumsallaşmasının önünde engeller bulunmaktadır. Bu engellerden biri öğretmenlik ile yöneticilik görev tanımlarının karıştırılmasından kaynaklanmaktadır. Bu karışıklık ‘öğretmen yönetici’ tipinin doğmasına ve öğretmen olarak yetiştirilen ve daha sonra okul yöneticisi olan kişinin iki rolü birden oynamasına yol açmıştır. Oysa öğretmenlik ve yöneticiliğin ayrı meslek ve uzmanlık alanları olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Bu araştırmanın amacı, okul yöneticiliğinin meslekleşmesine ilişkin yönetici görüşlerinin ortaya konulmasıdır. Bu bağlamda araştırma nitel araştırma deseninde ve durum çalışması modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemiyle belirlenen 24 okul yöneticisinden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri, tematik içerik analizi yöntemi ile analiz edilecektir. Veri analizi süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, okul, okul yöneticiliği, meslekleşme

¹ Prof. Dr., Sorumlu Yazar, Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli/Türkiye, ORCID: 0000-0002-0885-9042.

² Prof. Dr., Ordu Üniversitesi, Ordu/Türkiye, ORCID: 0000-0001-8800-6017.

Sınıfta Kaynaştırma Öğrencisi Bulunan Sınıf Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Görüşleri

Damla EKEN¹, Muhammed EKEN²

Özet

Başarılı bir kaynaştırma eğitimi ve farkındalığı için öğrencisinden personeline kadar herkesin ortak değerler çerçevesinde hareket edeceği bir okul iklimi oluşturmak önem arz etmektedir. Bu bağlamda kaynaştırma eğitimi sürecine ilişkin bir planlamanın olması ve sınıf öğretmenlerinin sorumluluklarının belirlenmesi, kaynaştırma eğitimi için ortamın hazırlanmasına önemli katkılar sağlayacaktır (Daniels & Garner, 2013; Schuelka, 2018). Bu araştırma kaynaştırma eğitime yönelik iyileştirici çalışmalar yapabilmek bakımından önemli olduğu düşünüldükçe gerçekleştirilmiştir. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin görüşleri üzerinden kaynaştırma eğitimi uygulamalarında yaşanan sorunlara derinlemesine bakmak ve çözüm önerileri geliştirmek hedeflenmiştir. Bu araştırmada nitel araştırma türlerinden tekli durum çalışması deseni ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Tekli durum çalışması, belirli bir olay, kişi, kurum veya durumun kapsamlı bir şekilde incelendiği ve araştırmacıların olayın farklı yönlerini keşfetmelerine ve anlamlandırmalarına olanak tanıyan bir araştırma yöntemidir (Yin, 2014). Araştırmada amaçlı örneklem türlerinden homojen örnekleme tekniği kullanılmıştır. Görüşme formunun yapılandırılması sürecinde, kaynaştırma eğitimine ilişkin yapılan araştırmalar incelenmiş ve pilot uygulama için sorular oluşturulmuştur. Hazırlanan formdaki maddelerle ilgili hem pilot uygulama öncesinde hem de sonrasında uzman görüşü alınmıştır. Araştırmada elde edilen verilerden sonra tümevarımsal içerik analizi yapılmıştır. Verilerin analizine dayanarak kodlamalar, temalar ve kategoriler oluşturulmuştur. Sonuçlar, kaynaştırma eğitiminin kaynaştırma eğitimi alan öğrenciyi sosyalleştirdiği, sınıf öğretmenleri için yıpratıcı bir süreç olduğu ve yetersizlik duygusu oluşturduğu, kaynaştırma eğitimi konusunda kapsamlı bir eğitime ve paydaşların iş birliğine ihtiyaç duyulduğu yönündedir. Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitiminin niteliğine ilişkin verdikleri cevaplar ışığında geliştirilmesi gereken birçok nokta olduğu belirlenmiştir. Öğretmenler tarafından geliştirilmesi gereken bu noktalara ilişkin birçok öneride bulunulmuş ve bu önerilerle kaynaştırma eğitiminin niteliğinin artırılabilirliği ifade edilmiştir. Bu önerilerin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından dikkate alınması kaynaştırma eğitiminde başarıyı artırmak ve daha kaliteli eğitim sağlamak bağlamında önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma, özel eğitim, nitel araştırma, öğretmen görüşü.

Kaynakça

Daniels, H., & Garner, P. (2013). *Inclusive education*. Routledge.
Schuelka, M. J. (2018). Implementing inclusive education. *K4D Helpdesk Report*. Brighton, UK: Institute of Development Studies.

¹ MEB, ORCID: 0009-0004-9164-5062.

² Arş. Gör., Aydın Adnan Menderes University, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-9390-9218.

Destek Eğitim Odası Hizmetleri ile İlgili Türkiye’de Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Damla EKEN¹, Muhammed EKEN², A. Seda SARACALOĞLU³

Özet

Destek eğitim odası (DEO) üzerine yapılan lisansüstü tezleri inceleyen bu araştırmanın amacı, DEO'nun etkinliği, işlevi ve kullanımının geniş bir perspektiften değerlendirilmesidir. Bununla birlikte, araştırma DEO'nun öğretmenler ve diğer eğitim paydaşları tarafından nasıl değerlendirildiğini ve uygulama sürecinde karşılaşılan zorlukları da ele alarak DEO'nun işlevini ve uygulamasını tanımlamayı amaçlamaktadır. Araştırma bir alanyazın taraması olup Destek Eğitim Odası ile ilgili Türkiye’de yapılan lisansüstü tezler taranarak var olan durumun ortaya konulması hedeflenmiştir. Bu amaçla, 2008-2023 yılları arasında Türkiye’de yayınlanan yüksek lisans ve doktora tezleri incelenmiştir. Akademik araştırmalara ulaşmak için YÖK tez merkezinde “destek eğitim”, “destek eğitim odası” ve “destek eğitim hizmetleri” anahtar kelimeleri ile aramalar yapılmıştır. Arama sonucunda 53 adet teze ulaşılmıştır. Tezler incelendikten sonra Destek Eğitim Odası ile ilgili olmayan 27 tez kapsam dışında tutulmuştur. Dahil edilme kriterleri sonrasında toplam 26 lisansüstü tez incelenmiştir. Araştırmada incelenen lisansüstü tezlere ilişkin bulgular destek eğitim odası hizmetlerinde var olan durum, sorunlar ve öneriler olmak üzere üç başlık altında ele alınmıştır. İncelenen çalışmalarda elde edilen sonuçların analizi sonucunda destek eğitim odasında mevcut duruma ilişkin beş boyut ortaya çıkmıştır. Bu boyutlar, paydaşlar, fiziksel koşullar, materyal, öğretim faaliyetleri ve planlamadır. İncelenen çalışmalarda destek eğitim odalarında karşılaşılan sorunlarla ilgili paydaşlar, fiziksel koşullar, materyal ve öğretim faaliyetleri olmak üzere dört boyut belirlenmiştir. Destek eğitim odalarında sunulan hizmetlerin iyileştirilmesine yönelik olarak öğretmen, veli, yönetici, rehberlik servisi, MEB olmak üzere beş boyut belirlenmiştir. Sonuç olarak, DEO'nun paydaşları arasında bazı zorluklar ve eksiklikler bulunmaktadır. Bu zorluklarla başa çıkmak için, isteksizlik, etiketlenme kaygısı, eğitim eksikliği ve iletişim sorunları gibi konulara odaklanılmalıdır. DEO'ya karşı isteksizliği azaltmak ve etkili kullanımı teşvik etmek için daha ilgi çekici ve etkileyici bir ortam sağlanmalıdır. Paydaşlara düzenli eğitimler ve bilgilendirmeler düzenlenmeli, iletişim ve iş birliği teşvik edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Destek eğitim odası, kaynaştırma, özel eğitim, sistematik analiz.

¹ MEB, ORCID: 0009-0004-9164-5062.

² Arş. Gör, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-9390-9218.

³ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0001-7980-0892.

2019 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı: Bir Meta-Sentez Çalışması

Didem OLGUN¹, Ertuğ CAN²

Özet

Bu araştırmanın amacı 2019 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı ile ilgili yapılan çalışmaların incelenmesidir. Bu çalışmada nitel araştırma bulgularının analizinde kullanılan Meta-Sentez yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında YÖK Ulusal Tez Merkezi ve TR Dizin veri tabanlarında 2019-2023 yılları arasındaki çalışmaların taraması gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen taramalar sonucunda dâhil edilme ölçütlerine göre nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilen 1 adet doktora tezi, 18 adet yüksek lisans tezi ve 26 adet makale olmak üzere toplam 45 çalışma seçilmiştir. 45 adet çalışmaya ait sınıflandırmalar; incelenen araştırmaların amaçları, çalışmalarda kullanılan araştırma yöntemleri, tercih edilen örneklem/çalışma grupları, kullanılan veri toplama araçları, ulaşılan sonuçlar ve sunulan öneriler analiz edilmiştir. Meta-sentez çalışması sonucunda 2019 Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programı ile ilgili kazanımların işlevsel olmadığı ve dengeli sunulmadığı, açık ve anlaşılır olmadığı, üst düzey eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye uygun olmadığı, öğrenci gereksinimlerini karşılamadığı, sayıca fazla olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda programın içerik olarak düzeye uygun olmadığı, bölgesel farklılıkların dikkate alınmadığı; ölçme-değerlendirmenin sonuç odaklı olduğu, merkezi sınav sistemi ile uyumlu olmadığı; ders süresinin programı uygulamak için yetersiz olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Ders kitabı metin ve etkinliklerinin nitelik olarak kazanımları karşılamada yetersiz kaldığı, beceri alanlarına dengeli bir dağılım göstermediği, kitaplarda yer alan deyim ve atasözü sayısının az olduğu ancak ders kitaplarında alanında uzman kişilerin eserlerinin seçilmiş olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca incelenen bazı çocuk dergileri, masal, hikaye ve çocuk kitaplarının programla uyumluluk gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonucuna göre kazanımların kapsayıcılığının artırılması, programın güncellenmesinde okul yöneticisi, öğretmen, öğrenci, veli ve sivil toplum örgütlerinin görüşlerinden yararlanılması, programın merkezi sınavlarla uyumlu olması, mevcut programlar konusunda öğretmenlerin eğitilmesi faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: 2019 Türkçe dersi öğretim programı, Türkçe dersi öğretim programı, Türkçe öğretim programı, meta sentez.

¹ Sorumlu Yazar, Millî Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0009-0008-7338-4101.

² Prof. Dr., Kırklareli Üniversitesi, Kırklareli/Türkiye, ORCID: 0000-0002-0885-9042.

Öğretmenlerin Velilere Yönelik Algılarının Özel ve Devlet Okullarında Karşılaştırılarak İncelenmesi: Bir Metafor Çalışması

Yasin ERKEN¹, Öznur TULUNAY ATEŞ²

Özet

Bu araştırmanın amacı; öğretmenlerin çalışmış oldukları kurum türüne göre öğrenci velisi kavramına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda, öğretmenlerin veliler ile ilişkileri sonucunda ortaya çıkan algıları tespit edilmeye ve öğretmenler arasında velilerine yönelik algılarında farklılık olup olmadığı devlet-özel okul karşılaştırması yapılarak üretilen mecazlar yoluyla anlaşılmaya çalışılmıştır. Bu araştırma olgu bilim (Fenomenoloji) deseninde nitel bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim öğretim yılı bahar döneminde ilk ve orta öğretim kademelerinde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin seçiminde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır. Bu doğrultuda bir il merkezin de görev yapan 139 öğretmenden veri toplanmıştır. Araştırma verileri, çalışma grubundan ‘‘Öğrenci velisi gibidir; çünkü’’ cümlesindeki boş yerleri tamamlamaları ile elde edilmiştir. Verilerin analizi için içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada, devlet okulu öğretmenlerinin veli ile ilgili ürettikleri metaforların en yüksek frekansa sahip olanların: ağaç, egoist, koyun şeklinde, özel okulu öğretmenlerinin ise: idareci, patron, olarak sıralandığı görülmüştür. Araştırma ayrıca özel ve devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin, öğrenci velisine kavramına ilişkin oluşturmuş oldukları metaforlar ışığında en çok metaforun yer aldığı temanın her iki kurum içinde ‘Sorun kaynağı veli’ ve ‘Eğitime destek veren veli’ şeklinde sıralandığı görülmüştür. Ayrıca her iki kurumda görev yapan öğretmenler açısından en çok yüzdelik dilime sahip ana temanın olumsuz algı teması olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, öğrenci velisi, metafor, öğretmen algısı.

¹ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur/Türkiye, ORCID: 0009-0000-5648-7346.

² Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur/Türkiye, ORCID: 0000-0003-1784-7227.

Pandemi ve Uzaktan Eğitim: Dijital Tükenmişlik

Bilgen KIRAL¹, Caner CERECİ²

Özet

Pandemi, eğitim anlayışına yeni bir bakış açısı getirirken, öğrencilerin, velilerin, okul yöneticilerinin ve özellikle de öğretmenlerin yaşantısında farklı izler bırakmıştır. İmkânsızlıklar içinde imkân yaratmaya çalışma, yaratıcılığı ortaya koyma, internet, bilgisayar, bağlantı sorunları yaşama, öğrencilerin kontrolünü yapamama, öğrencileri derse motive etme sorunları yaşama, yoğun bilgisayar kullanımı sonrası bedensel, psikolojik vb. sorunlar yaşama ve en sonunda da dijital tükenmişlik yaşama bunlardan bazıları olarak sayılabilir. Yapılan çalışma pandemi döneminde uzaktan eğitimle ders yapan öğretmenlerin dijital tükenmişlik yaşama durumlarını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın verileri pandeminin etkisini kaybetmeye başladığı, fakat online eğitimlerin devam ettiği ve kısmen yüz yüze eğitime geçildiği bir dönemde, 2021 yılında toplanmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden temel nitel araştırma deseninde tasarlanmıştır. Veriler, Google Formlar uygulaması üzerinden toplanmıştır. Araştırmaya Akdeniz Bölgesi'nden kartopu örnekleme ile ilkökul, ortaokul ve liselerde görevli 22 kadın ve 11 erkek olmak üzere gönüllü 33 öğretmen katılmıştır. Araştırmada veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin tümü yüz yüze eğitimi online eğitime tercih edeceklerini, uzaktan eğitim esnasında öğrenci, bilgisayar ve internet kaynaklı çeşitli sorunlar yaşadıklarını, yarıdan fazlası online eğitimin kendilerinde dijital tükenmişlik yarattığını; uzaktan eğitimin kendilerini ailesel, psikolojik, bedensel, sosyal ve eğitimsel olarak farklı şekillerde etkilediğini; özellikle yorgunluk yarattığını ifade etmiş, ayrıca derse girmek istemese de girmek zorunda olan veya online eğitimde kendisini yetersiz hisseden, emekli olma şansı olsa emekliliği isteyen öğretmenlerin var olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonunda öğretmenler dijital tükenmişlik ve yorgunlukla nasıl baş ettiklerini açıklamışlardır. Araştırma sonucunda dijital tükenmişlikle baş etme stratejileri ile ilgili çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, pandemi, uzaktan eğitim, yorgunluk, dijital tükenmişlik.

¹ Doç. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0001-5352-8552.

² Dr., Mersin İl Eğitim Müdürlüğü, Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0002-6586-979X.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Sanal ve Artırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Kullanılmasına Yönelik Öğrenci Görüşleri¹

Ahmet Buğra İNALÖZ², Kürşad YILMAZ³

Özet

Araştırma, ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılan bir doktora tez çalışmasının nitel kısmından oluşmaktadır. Tez kapsamında deney grubunda ve kontrol grubunda Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu tarafından hazırlanan Altın Köprü Türkçe öğretim setine uygun müfredat işlenmiştir. Kontrol grubunda normal ders materyalleri (Altın Köprü Türkçe öğretim seti, dinleme-anlama materyalleri, videolar vb.) geleneksel yöntemlerle uygulanırken deney grubuna ise geliştirilen Altın Köprü Türkçe öğretim seti ders programlarına uygun artırılmış gerçeklik uygulamaları kullanılarak ders işlenmiştir. Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde sanal ve artırılmış gerçeklik uygulamalarının kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada temel nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunda 15 dil hazırlık programı öğrencisi (deney grubu) bulunmaktadır. Veriler yarı yapılandırılmış bir görüşme formu ile toplanmıştır. Veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre katılımcılar derslerin eğlenceli geçtiğini (f=15), sanal ve artırılmış gerçeklik uygulamalarını faydalı bulduğunu (f=13), sanal ve artırılmış gerçeklik uygulamalarının ders işleyişini kolay ve anlaşılır kıldığını (f=11) belirtmiştir. 2 katılımcı ise dersler için gerekli olmadığı görüşündedir. Katılımcılar sanal ve artırılmış gerçeklik uygulamaları ile ilgili karşılaşılan güçlük olarak genelde bir zorluk yaşamadıklarını (f=9) belirtmiştir. Katılımcı öğrenciler, sanal ve artırılmış gerçeklik uygulamalarında her şeyin gerçeğe çok yakın olduğunu (f=15), kitapta yer alan metinleri canlıymış gibi 3 boyutlu olarak görebildiklerini (f=12), uzakları yakın yaptığını, gidilemeyecek yerlere gidilmiş hissi uyandırdığını (f=10) ve teknolojiyi kullanmaktan hoşlandığını (f=9) belirtmiştir. Katılımcılar, Metaverse ile sanal dünyada eğitim ortamı oluşturulmasını (f=13) ve tüm materyallerin AR formatında hazırlanmasını (f=13) önermiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanal Gerçeklik, Artırılmış Gerçeklik, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

¹ Bu çalışma, birinci yazarın doktora tezinden üretilmiştir.

²Sorumlu Yazar, Dr., Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Kırgızistan, ORCID: 0000-0001-7928-1770.

³ Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya/Türkiye, ORCID: 0000-0002-3705-5094.

Sanal ve Artırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Kullanıldığı ve Kullanılmadığı Ortamlarda Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Motivasyonları¹

Ahmet Buğra İNALÖZ², Kürşad YILMAZ³

Özet

Araştırma, ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desen kullanılan bir doktora tez çalışmasının nicel kısmından oluşmaktadır. Kontrol grubunda normal ders materyalleri (Altın Köprü Türkçe öğretim seti, dinleme-anlama materyalleri, videolar vb.) geleneksel yöntemlerle uygulanırken deney grubuna ise artırılmış gerçeklik uygulamaları kullanılarak ders işlenmiştir. Bu çalışmada, sanal ve artırılmış gerçeklik uygulamalarının kullanıldığı ortamda Türkçe öğrenen (deney grubu) öğrenciler ile artırılmış gerçeklik uygulamalarının kullanılmadığı ortamda Türkçe öğrenen (kontrol grubu) öğrencilerin Türkçe öğrenme motivasyonları belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunda 30 dil hazırlık programı öğrencisi (deney grubunda 15, kontrol grubunda 15) bulunmaktadır. Veriler Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği ile toplanmıştır. Veriler, betimsel istatistikler ve Karışık Ölçümler İçin İki Faktörlü ANOVA testi ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; katılımcıların deneysel işlem öncesi Türkçe öğrenme motivasyonu ön test puanları kontrol grubunda 3.89, deney grubunda ise 3.80 olarak hesaplanmıştır. İçsel motivasyon, araçsal ve kültürel motivasyon puanlarında da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Sanal ve artırılmış gerçeklik uygulamalarının uygulandığı deney grubu öğrencilerinin deney öncesi içsel motivasyon ön test puanları 4.03 iken, bu değer deney sonrasında 4.08 olmuştur. Sadece bu boyutta çok küçük bir artış vardır. Deney grubu öğrencilerinin deney öncesi araçsal motivasyon, kültürel motivasyon ve Türkçe Öğrenme Motivasyonlarında ise küçük de olsa düşüşler olmuştur. Sanal ve artırılmış gerçeklik uygulamalarının uygulanmadığı kontrol grubu öğrencilerinin deney öncesi araçsal motivasyon ön test puanları 3.76 iken, bu değer deney sonrasında 3.79 olmuştur. Sadece bu boyutta çok küçük bir artış vardır. Kontrol grubu öğrencilerinin içsel motivasyon, kültürel motivasyon ve Türkçe öğrenme motivasyonlarında ise küçük de olsa düşüşler olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sanal Gerçeklik, Artırılmış Gerçeklik, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

¹ Bu çalışma, birinci yazarın doktora tezinden üretilmiştir.

²Sorumlu Yazar, Dr., Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Kırgızistan, ORCID: 0000-0001-7928-1770.

³ Prof. Dr., Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya/Türkiye, ORCID: 0000-0002-3705-5094.

Evli Bireylerin İlişki İstikrarının İlişkisel Yılmazlık ve Sosyal İlgile İlişkisinin İncelenmesi

Mustafa ERKAN¹, Mehmet ŞAM²

Özet

Bu çalışmada evli bireylerin ilişki istikrarının ilişkisel yılmazlık ve sosyal ilgiyle ilişkisini incelemek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın modeli nicel araştırma modellerinden korelasyonel araştırma deseni tercih edilmiştir. Araştırmaya katılan evli bireylerin belirlenmesi sürecinde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Gaziantep'te yaşayan 258'i kadın (%65.8) ve 134'ü erkek (%34.2) olmak üzere 392 evli birey oluşturmaktadır. Veriler analiz edilirken bağımsız t- testi, tek yönlü varyans analizi ve hiyerarşik regresyon analizleri kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, ilişki istikrarı toplam puanının eğitim durumu ve rutin beraberlik sıklığı düzeyleri bakımından anlamlı olarak farklılaşırken; cinsiyet ve sosyoekonomik düzeyleri bakımından farklılaşmadığı görülmüştür. Demografik değişkenler ilişki istikrarı alt boyutları bakımından incelendiğinde, ilişki doyumu, ilişki yatırımı ve bağlanım boyutları sosyoekonomik düzeyler bakımından anlamlı farklılıklar göstermezken, seçeneklerin niteliğini değerlendirme boyutu anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Yakınları ziyaret sıklığına göre ilişki doyumu, seçeneklerin niteliğini değerlendirme ve bağlanım düzeyleri anlamlı olarak farklılaşırken, ilişki yatırımı boyutunda anlamlı bir fark bulunmamıştır. İlişki istikrarının dört alt boyutu rutin beraberlik sıklığı düzeyleri bakımından anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Değişkenler arasındaki ilişkiler incelendiğinde, ilişki istikrarı ile ilişkisel yılmazlık ve sosyal ilgi arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu, bunun yanında ilişkisel yılmazlık ile sosyal ilgi arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yapılan hiyerarşik regresyon analizi sonuçlarına göre, ilişki istikrarındaki varyansın %24'ünün ilişkisel yılmazlık, %2'sinin sosyal ilgi ile açıklandığı ve her iki değişkenin ilişki istikrarının yaklaşık %26'sını açıkladığı görülmüştür. Elde edilen bu bulgulara göre evli bireylerin ilişki istikrarları, ilişkisel yılmazlık ve sosyal ilgi değişkenleri ile açıklanabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Evli bireyler, ilişki istikrarı, ilişkisel yılmazlık, sosyal ilgi.

¹ Sorumlu yazar, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep/Türkiye. ORCID: 0009-0002-4276-2823.

² Dr., Öğr. Üyesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep/Türkiye. ORCID: 0000-0002-1861-6810.

6 Şubat Kahramanmaraş Depremleri: Lise Öğrencilerinde Travma Sonrası Büyümenin Yordayıcıları Olarak Umud ve İyimserlik

Yasin TOHUM¹, Mehmet ŞAM²

Özet

Bu araştırmada 6 Şubat Kahramanmaraş depremlerini yaşayan lise öğrencilerinin travma sonrası büyüme düzeyi ile umut ve iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. Bu çalışmada yöntem olarak nicel araştırma yöntemlerinden korelasyonel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin belirlenmesi sürecinde seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılı bahar döneminde Kahramanmaraş'ın Göksun ilçesinde eğitime devam eden 490 (245 kadın, 245 erkek) lise öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların 137'si (%28) Fen lisesi öğrencisi, 137'si (%28) Anadolu lisesi öğrencisi, 123'ü (%25.1) Anadolu imam hatip lisesi öğrencisi ve 93'ü Mesleki ve Teknik Anadolu lisesi öğrencisidir. Ayrıca katılımcıların 123'ünü (%25.1) 9.sınıf, 117'sini (23,9) 10.sınıf, 129'unu (%26,3) 11.sınıf ve 121'ini (%24,7) 12.sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Veriler analiz edilirken bağımsız t- testi, tek yönlü varyans analizi ve hiyerarşik regresyon analizleri kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, travma sonrası büyüme düzeyi cinsiyet, okul türü, sınıf düzeyi, depremde yara alma, bir yakını kaybetme, evinin hasar durumu, şu an ki barınma durumuna göre, gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. ($p>.05$). Öğrencilerin iyimserlik düzeyleri ile travma sonrası büyüme düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzey (.49) ilişki, umut düzeyleri ile travma sonrası büyüme düzeyleri arasında pozitif yönde orta düzey (.50) ilişki; iyimserlik ile umut düzeyleri arasında ise pozitif yönde orta düzey (.47) ilişki vardır. Yapılan hiyerarşik regresyon analizi bulgularına göre umut, travma sonrası büyümenin %25 ini açıklarken, iyimserlik travma sonrası büyümeyi %9 oranında açıklamaktadır. Her iki değişken birlikte travma sonrası büyüme düzeyini %34 oranında açıklamıştır. Elde edilen bu bulgulara göre 6 Şubat Kahramanmaraş depremleri sonrası lise öğrencilerinin travma sonrası büyüme düzeyleri, umut ve iyimserlik ile açıklanabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Travma sonrası büyüme, umut, iyimserlik, deprem.

¹ Sorumlu yazar, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep/Türkiye, ORCID: 0009-0003-1237-9513.

² Dr. Öğr. Üyesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1861-6810.

Ortaokul Öğrencilerinin Yenilikçi Düşünme Düzeylerinin ve Fen Öğrenmeye Yönelik Öz-yeterlik İnançlarının Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi¹

Yeliz Nilüfer TERZİ², Nilgün YENİCE³

Özet

Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin yenilikçi düşünme düzeylerini ve fen öğrenmeye yönelik öz-yeterlik inançlarını öğrencilerin demografik özellikleri açısından incelemektir. Araştırma, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Aydın ili Efeler ilçesinde bulunan farklı ortaokullarda öğrenim görmekte olan toplam 646 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Ortaokul Öğrencilerinin İnovatif (yenilikçi) Düşünme Ölçeği (Aras, 2020) ve Fen Öğrenmeye Yönelik Öz-yeterlik İnanç Ölçeği (Yaman, 2016) kullanılmıştır. Uygulama, öğrencilerin özellikleri dikkate alınarak ortalama 20-25 dakika sürmüştür. Uygulama verileri SPSS programı ile analiz edilmiştir. İkili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U Testi, ikiden fazla gruba ait ortalamaları karşılaştırmak için Kruskal Wallis H-testi kullanılmıştır. Araştırmada ortaokul öğrencilerinin yenilikçi düşünme düzeyleri ve fen öğrenmeye yönelik öz-yeterlik inançları cinsiyet, sınıf düzeyi ve anne-baba eğitim durumu değişkenleri açısından incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Yenilikçi düşünme düzeyleri açısından öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre problem çözme alt boyutunda, kız öğrencilerin ortalamasının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu, girişimcilik alt boyutunun ise erkek öğrencilerin ortalamasının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu, cinsiyet değişkenine göre fen öğrenmeye yönelik öz-yeterlik inançlarının ise benzerlik gösterdiği bulunmuştur. Sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin yenilikçi düşünme düzeylerinde ve fen öğrenmeye yönelik öz-yeterlik inançlarının azaldığı, anne-baba eğitim durumu arttıkça öğrencilerin yenilikçi düşünme düzeyleri ve fen öğrenmeye yönelik öz-yeterlik inançlarının arttığı analizler sonucu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yenilikçi düşünme, fen öz-yeterlik inancı, ortaokul öğrencileri.

¹ Bu çalışma, birinci yazarın yüksek lisans tezinin bir bölümünden üretilmiştir.

² Aydın/Türkiye, ORCID: 0009-0004-9308-8562.

³ Sorumlu yazar: Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7935-3110.

Öğretmenlerin EBA Sosyal Nitelikli Eğitsel Elektronik İçerik Ağına İlişkin Görüşleri

Yasemin ÇETİN¹, Özgür TAŞ², Halil ALAKUŞ³, Halil İbrahim KAPLAN⁴

Özet

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2012 yılında faaliyete geçirilen ve Covid-19 pandemisi döneminde kullanım oranının oldukça arttığı EBA uygulaması hakkında “Öğretmenlerin EBA sosyal nitelikli eğitsel elektronik içerik ağına ilişkin görüşleri nelerdir?” Sorusundan yola çıkılarak, öğretmenlerin EBA içerik ağına ilişkin görüşlerini tespit etmek amacıyla bu çalışma yapılmıştır. Öğretmenlerin EBA sosyal nitelikli eğitsel elektronik içerik ağına ilişkin görüşlerini belirlemek için gerçekleştirilen bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımına dayalı yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, katılımcıların görüşlerini belirlemek amacıyla açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme formu kullanılmıştır. Soru formunun hazırlanmasında alan uzmanlarının ve öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Araştırmanın amacına yönelik hazırlanan açık uçlu sorular, katılımcılarla yüz yüze görüşmeler yapılarak cevaplandırılmış; elde edilen veriler, betimsel analiz tekniği kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında, Eskişehir ilinde görev yapmakta olan toplam 75 adet öğretmenden oluşmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin EBA hakkında bilgi sahibi oldukları ve EBA elektronik içerik ağını Covid-19 pandemisi boyunca uzaktan eğitimde yoğun olarak kullandıkları tespit edilmiştir. Katılımcı görüşlerine göre, EBA elektronik içerik ağına ders içeriklerini zenginleştirdiği, öğrencilere ödev gönderme ve kontrolünü sağlamada kolaylık sağladığı, hem okul içinde hem okul dışında öğrenmenin sürdürülebilirliğine destek olduğu, öğrencilere teknolojinin olumlu yüzünü yansıttığı ve kalıcı öğrenmeyi sağladığı konusunda hem fikir oldukları saptanmıştır. Bununla birlikte öğretmenlerin; EBA elektronik içerik ağına her teknolojik materyal gibi bağımlılık yapabileceği, öğrencilerde dikkat eksikliğine neden olabileceği, internet alt yapısının yeterli olmadığı bölgelerde fırsat eşitliğine aykırı olabileceği, EBA platformunun yavaşlığından kaynaklı öğrencilerin sıkılabileceği, e-güvenlik önlemleri alınmadığı takdirde öğrencilerin siber saldırılara ve siber zorbalığa maruz kalabilecekleri konusunda endişeli oldukları saptanmıştır. Katılımcıların EBA elektronik içerik ağını kullanma konusunda önerileri, her sınıf seviyesindeki içeriklerin zenginleştirilmesi, diğer öğrenme platformları gibi animasyonlara daha çok yer verilmesi, interaktif etkinliklerin artırılması, velilere geri bildirim verilmesi ve Millî Eğitim Bakanlığı’nın okullarda teknolojik alt yapı oluşumunu tamamlayarak bütün eğitim çalışanlarına teknolojik imkanların eşit sunulması olarak sıralanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenler; EBA elektronik içerik ağını eğitim öğretim ortamlarında kullanımı konusunda olumlu ve faydalı yönleri kadar mevcut eksiklerinin de giderilmesi konusunun dikkate alınması gerektiğini vurgulamışlardır. Bu bulgular, EBA elektronik içerik ağına eğitim-öğretim sürecine daha etkin bir şekilde entegre edilebilmesi için önemli bulgular sunmuş ve gelecekteki araştırmalar için bir referans sağlamıştır. Sonuç olarak katılımcılardan alınan cevaplar doğrultusunda EBA elektronik içerik ağını kullanan ve ileride kullanacak olan öğretmenlere şu önerilerde bulunulabilir. EBA elektronik içerik ağını kullanırken e-güvenlik kurallarına mutlaka uyulmalıdır ve gerekli önlemler alınmalıdır. Öğretmenlerin, okullarda eğitim-öğretimin kalitesini arttırmak amacıyla EBA’nın etkili kullanımı konusunda teşvik edici ödüllendirme vb. uygulamalar yapılabilir. Bu kapsamda EBA’nın eğitim öğretim sürecindeki etkisi ve kullanım oranı artırılabilir.

Anahtar Kelimeler: EBA, dijital öğrenme, nitel araştırma.

¹ Sorumlu yazar, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya/Türkiye, ORCID:0000-0003-4688-8618.

² Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya/Türkiye, ORCID: 0009-0001-1780-1563.

³ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya/Türkiye, ORCID: 0009-0005-7118-5561.

⁴ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya/Türkiye, ORCID: 0009-0007-1867-589X.

Yapay Zekâ Tabanlı Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Öğretmen Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

İbrahim KARAMANLIOĞLU¹, Afet SÖZEN ÖZDEN², Bertan AKYOL³

Özet

Bu çalışmada öğretmenlerin yapay zekâ tabanlı ölçme ve değerlendirme konusundaki tutumları ve bu tutumların öğretmenlerin sosyodemografik niteliklerine göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2023-2024 eğitim-öğretim yılında görev yapan 339 öğretmen oluşturmaktadır. Faktör analizi sonucunda öğretmenlerin yapay zekâ tabanlı ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumları “Önem verme”, “Etkin olma”, “Olumsuz duygu geliştirme” ve “Deneyim” olmak üzere 4 faktör altında incelenmiştir. Ayrıca araştırmada elde edilen veriler normal dağılım göstermediği için parametrik olmayan hipotez testleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin yapay zekâ tabanlı ölçme ve değerlendirmeye önem verme tutumlarının yaşlarına, mesleki kıdemlerine ve yapay zekâ tabanlı ölçme ve değerlendirmeyle ilgili hizmet içi alma durumlarına göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Öğretmenlerin yapay zekâ tabanlı ölçme ve değerlendirme konusunda etkin olma tutumlarının çalıştıkları kademelere, görev yaptıkları okul türüne ve yaşlarına göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin yapay zekâ tabanlı ölçme ve değerlendirme konusunda olumsuz duygu geliştirme tutumlarının cinsiyetlerine, mesleki kıdemlerine, yapay zekâ tabanlı ölçme ve değerlendirmeyle ilgili hizmet içi alma durumlarına ve yaşlarına göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin yapay zekâ tabanlı ölçme ve değerlendirme ilişkin deneyimlerinin yapay zekâ tabanlı ölçme ve değerlendirmeyle ilgili hizmet içi alma durumlarına ve yaşlarına göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, ölçme ve değerlendirme, tarama modeli, tutum, yapay zekâ,

¹ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-4779-8174.

² Ekonometri Uzmanı, ORCID: 0000-0001-9821-7029.

³ Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1513-1885.

Fen Eğitiminde Yapay Zekâ ile İlgili Makalelerinin Bibliyometrik Analizi

Elif KARABOĞA¹, Ali Derya ATİK²

Özet

Bu çalışmanın amacı, fen eğitiminde yapay zeka (AI) kullanımı hakkında bilgi toplayarak alanın durumunu ortaya koymak, araştırma alanındaki üretkenliği tanımlamak, alanın entelektüel, sosyal ve kavramsal yapısını ortaya çıkarmaktır. Çalışmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmış ve veri tabanları olarak Web of Science (WoS) ve Scopus seçilmiştir. Veri tabanlarında arama yapılacak terimler, çalışmaya dâhil etme/hariç tutma kriterleri belirlenmiş ve veriler indirilmiştir. Filtreleme işleminden sonra WoS veri tabanından 526 makaleye, Scopus veri tabanından 506 makaleye erişilmiştir. Makaleler iki araştırmacı tarafından bağımsız olarak incelemiş ve sonuçlar karşılaştırılmıştır. Yapılan değerlendirmeler neticesinde WoS veri tabanından 79 ve Scopus veri tabanından 85 çalışma araştırmaya dâhil edilmiş, her iki veri tabanında ortak olan ortak çalışmalardan sadece biri araştırmaya dâhil edilerek nihai örnekleme ulaşılmıştır. 2003 ve Nisan 2024 yılları arasında toplam 60 dergiden 362 yazarın dâhil olduğu 121 makale ile yürütülen analizlere göre, çalışmaların yıllık büyüme oranı %14.11 ve her makalenin yıllık alıntılanma oranları 16.95 olarak belirlenmiştir. AI ve fen öğretimi hakkında çalışmaların yıllara göre dağılımı incelendiğinde özellikle 2019 yılından itibaren hızlı bir artış olduğu belirlenmiştir. “Journal of Science Education and Technology”, “Frontiers Education”, “Journal of Research Education”, “Computers and Education” ve “International Journal of Artificial Intelligence in Education” dergilerin araştırma kapsamında diğer dergilere oranla daha fazla çalışma yayınlandığı belirlenmiştir. Kullanılan sözcüklerin yıllar içerisinde kullanılma sıklıkları incelendiğinde makine öğrenimi (machine learning), yapay zekâ (artificial intelligence) ve öğrenme algoritmaları (learning algorithms) kavramlarının diğer kavramlara oranla daha hızlı artış gösterdiği tespit edilmiştir. Anahtar kelimelere göre alanın öne çıkan konuları (trend topics) incelendiğinde 2023 yılında makine öğrenimi (machine learning), 2021 yılında teknoloji (technology), 2020 yılında öğrenme sistemleri (learning systems), 2019 yılında yapay zekâ (artificial intelligence) ve 2018 yılında bilgisayar destekli eğitim (computer aided instruction) kavramları dikkat çekmektedir. Son yıllarda ChatGPT, yapay zekâ, makine öğrenimi, teknoloji ve ölçme konularının öne çıkan konular olduğu söylenebilir. Özellikle fen derslerinde yapay zekâ kullanımının belirli algoritmalar kullanılarak öğrencileri ölçme ve değerlendirmeye yönelik çalışmalara ve öğretmenler için yapay zekâ destekli ders planları hazırlama, öğrencilerin fen derslerinde yapay zekâ kullanımına karşı bir eğilimin olduğu ifade edilebilir. Ülkeler arası iş birlikleri incelendiğine, çalışmaların merkezinde ABD olduğu, ABD’nin Finlandiya, Norveç, Avusturalya, Singapur, Kolombiya ve Hindistan ile iş birliği yaptığı belirlenmiştir. Ülkemizde de AI ve fen öğretimi ile ilgili sınırlı sayıda da olsa araştırmalar yapıldığı tespit edilmiştir. AI ve fen eğitiminde öne çıkan dergilerin, yazarların, kurumların ve yayınların yol gösterici olması bakımından bu alanda çalışacak araştırmacılara bibliyometrik analiz sonuçlarını incelemeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: AI, makine öğrenimi, fen eğitimi, bibliyometrik analiz.

¹ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0009-0001-7798-6555.

² Doç. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-5841-6004.

Exploring Teaching and Learning Foreign Languages from English

Mehmet BİRGÜN¹, Canay KARCI AKTAŞ²

Abstract

This research paper examines the multifaceted experiences of participants engaged in foreign language learning/teaching using English. The study aims to identify key challenges and strategies that enhance the effectiveness of language acquisition by drawing on the perspectives of participants in different educational contexts when teaching and learning a foreign language using English. Using a qualitative approach, the research involved semi-structured interviews to gather comprehensive insights from the participants. Preliminary findings show that participants emphasized the importance of pedagogical approaches and strategies as well as English language, motivation and participation factors during teaching/learning. This paper on English as a foreign language teaching and learning has the potential to offer valuable insights into the complexities, challenges and opportunities inherent in language teaching in a multilingual framework. By examining various perspectives and possible findings, the research can provide a comprehensive understanding of this dynamic field and its implications for language teachers, learners and educational stakeholders.

Anahtar Kelimeler: English, foreign language learning via english, english as a medium to teach/learn foreign language.

¹Correspondent Author, Lecturer Dr., Adnan Menderes University, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0001-6487-3554.

² Lecturer Dr., Adnan Menderes University, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0001-9905-5834.

8. Sınıf Öğrencilerinin Cebirsel İfadeler ve Özdeşlikler Konusunun Resfebe Etkinlikleri ile İşlenmesine Yönelik Görüşleri¹

Reyhan Münire YILDIRIM², Bahar UYAR DÜLDÜL³

Özet

Zeka oyunlarının matematik dersinin öğretiminde etkili bir araç olduğu görülmektedir. Zeka oyun türleri arasında yer alan resfebe öğrencilerin matematiksel kavramları şifrelemesinde, problem çözme becerilerinin gelişmesinde, öğrencilerin iş birliğinin ve iletişim becerilerinin gelişmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu çalışmada 8. sınıf öğrencilerinin cebirsel ifadeler ve özdeşlikler konusunun işlenmesinde kullanılan resfebe etkinliklerine yönelik görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma Aralık 2023 ve Şubat 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın örneklemini Antalya’da bir devlet okulunda 8. sınıfta öğrenim gören 17 öğrenci oluşturmaktadır. Nitel araştırma olan çalışmanın verileri öğrencilerin görüşme formuna verdikleri cevaplardan elde edilmiştir. Resfebe etkinlikleri hakkında görüşlerini incelemek amacıyla öğrencilere araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun verileri içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin derste resfebe etkinlikleri kullanılmasına ilişkin olumlu yorum yaptıkları, resfebe etkinlikleri sayesinde derslerin daha eğlenceli ve anlaşılabilir olarak işlendiğini ifade ettikleri, matematikte diğer konularda ve ünitelerde de resfebe etkinliklerinin kullanılmasının faydalı olacağını düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle resfebe soru ve örneklerinin MEB ders kitaplarında, yayımlanan örnek sorularda ve MEB’in yapmış olduğu sınavlarda daha fazla yer alması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Resfebe etkinlikleri, matematik eğitimi, akıl ve zeka oyunları.

¹ Bu çalışma, birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul/Türkiye, ORCID: 0009-0005-8131-0346.

³ Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul/Türkiye, ORCID: 0000-0003-3281-8918.

Son 5 Yılda Eğitim Alanında Yapılmış Psikoeğitim Programlarına Dair Tez Çalışmalarının Metanalizi¹

Meltem TÜRKER², Ferhat BAHÇECİ³

Özet

Psikoeğitim grubu, becerileri geliştirmeyi amaçlayan ve ulaşılması gereken hedefleri içeren eğitim içeriği olan bir grup olarak literatürde yerini almış bir kavramdır. Psikoeğitim programları, bireysel davranışları değiştirmeye ve belirli becerileri geliştirmeye yönelik özel programlar ve yapılandırılmış etkinlikler aracılığıyla uygulanmaktadır. Bu çalışma, Türkiye’de eğitim alanında gerçekleştirilmiş tezlerinin psikoeğitim programları üzerine odaklanarak belirli kriterlere göre analiz edilmesini amaçlamaktadır. Araştırma, metaanaliz (sistematik derleme yöntemi) kullanarak yapılmıştır ve örneklem YÖK TEZ (Ulusal Tez Merkezi) veri tabanındaki 2020’de 3, 2021’de 12, 2022’de 14, 2023’te 15, 2024’te 2 olmak üzere toplam 47 çalışmayı içermektedir. Çalışmalar, yayın tarihine, kullanılan araştırma yöntemine, örneklem grubuna ve eğitim alanına göre incelenmiştir. Bulgular, en fazla çalışmanın 2023’te gerçekleştirildiğini göstermektedir. Ayrıca, çalışmalarda genellikle nicel yöntemlerin tercih edildiği, çeşitli veri toplama araçları ve analiz yöntemlerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Anahtar kelimelerin çoğunlukla psikoeğitim ve program olduğu gözlemlenmiştir. Sonuçlar, psikoeğitim programlarının son zamanların popüler çalışma konuları arasında olduğunu ve psikoeğitim programları üzerine nitel ve karma çalışmaların sınırlı olduğunu, konunun derinlemesine anlaşılabilmesi ve verim sağlanabilmesi için farklı yöntem ve veri toplama araçları kullanılarak sürecin incelenmesinin önerildiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Psikoeğitim, program, metaanaliz, derleme, tez.

¹ Çalışma sorumlu yazarın doktora tezinin literatür bölümünden üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar, Fırat Üniversitesi, ORCID: 0000-0002-2123-0695.

³ Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, ORCID: 0000-0001-6363-4121.

The Examination of the Relationship Between Instructors' Organizational Climate and Their Well-being¹

Ayşen Cansu ELBEK², Gökhan KILIÇOĞLU³

Abstract

This study aims to examine the relationship between instructors' well-being and organizational climate at their universities. Within this purpose, whether organizational climate predicts instructors' well-being was detected. The data of the study consists of instructors working at universities in Eskişehir province during 2023-2024 education year. The relational survey model was used during the collection of the data. The participants filled an online survey that includes four parts: demographic questions, psychological climate scale, social network intention scale and psychological well-being scale. In total, 422 instructors from ESOGU, Anadolu and ESTU universities took part in the study. While analysing the data, t-test, Anova test, regression and correlation analyses were implemented. As results of the study; it was found out that there is a significant meaning between age variable and instructors' well-being. Instructors who is over 55 years old have been found to score better according to the psychological well-being scale. In addition to this, it was also determined that professor group scored better in psychological well-being scale. Similarly, the instructors who have been working for more than 15 years in their occupation have a tendency to score high in psychological well-being scale. Furthermore, it was seen that the significant difference was in favour of the instructors who have been working for 11-15 and 20 years in their current universities both in psychological climate and psychological well-being scales. The study can be conducted with a larger sample throughout Türkiye. Moreover, other factors affecting the psychological well-being of lecturers can be investigated for future studies.

Keywords: Instructors, psychological well-being, organizational climate, psychological climate, well-being.

¹ This study is extracted from a thesis study written by the author and the thesis study is supported by TÜBİTAK.

² Responsible Author, Eskişehir Osmangazi University, Eskişehir/Türkiye, ORCID: 0000-0001-8745-0853.

³ Eskişehir Osmangazi University, Eskişehir/Türkiye, ORCID: 0000-0002-6322-228X.

Ortaokul Öğrencilerinin Dijital Okuryazarlık Düzeylerinin ve Öğrenme Stillerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi ¹

Türkan Nur METİN², Nilgün YENİCE³

Özet

Bu araştırmada, ortaokul öğrencilerinin dijital okuryazarlık düzeyleri ile öğrenme stillerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma yöntemi ve ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Örneklemi, Aydın ili Efeler ilçesi merkezinde yer alan Gazipaşa Ortaokulu 5., 6., 7. ve 8. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler ve Umurlu Mahallesi'nde bulunan Şehit Rıfat Tunçbilek Ortaokulu 5., 6., 7. ve 8. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Dijital Okuryazarlık Ölçeği ve İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Öğrenme Stilleri Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada ortaokul öğrencilerinin cinsiyet, sınıf düzeyi, yerleşim yeri, kardeş sayısı, anne-baba eğitim düzeyi, anne-baba mesleği, fen bilimleri dersi karne notu, evlerinde kitle iletişim aracı olması durumu, evlerinde internet bağlantısı olması durumu ve bağlantı sıklığı değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Araştırma dijital öğrenme ortamlarının toplumun tüm kesimlerinin erişimine olanak tanınması, bu öğrenme ortamlarının kullanımı konusunda bilinçlendirme faaliyetlerinin yapılması, ebeveynlerin farkındalığının artırılması, eğitim ve öğretim programlarında dijital okuryazarlık kavramının daha fazla yer verilmesi gibi faaliyetlerin fen bilimleri ders başarısını artıracakı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital okuryazarlık, Ortaokul öğrencileri, Öğrenme stilleri.

¹Bu çalışma, birinci yazarın yüksek lisans tezinin bir bölümünden üretilmiştir.

² Sorumlu yazar: Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-3753-8790.

³ Sorumlu yazar: Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7935-3110.

İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Karar Verme Sürecindeki Grup İçi Dinamiklerinin İncelenmesi¹

Bahar ÜNAL ², Arzu TANIŞ ÖZÇELİK ³

Özet

Çağın gerekliliklerini ve toplumun ihtiyaçlarını öngörüp kendini yenileyen öğretim programı, ülkemizde 2018 yılında güncellenmiştir. Yapılan güncellemeyle, bireylerin fen dersi alana özgü beceriler kapsamında yaşam becerileri olarak; karar verme, yaratıcı düşünme, iletişim kurma, takım çalışması ve girişimcilik gibi 21. Yüzyıl becerilerine sahip olmalarının gerekliliğinden bahsedilmiştir. Ayrıca Öğretim Programı'nda "Fen, Mühendislik ve Girişimcilik Uygulamaları" başlığı programa eklenerek, öğrencilerin günlük hayatta karşılaşılabilecekleri problemlerin çözümüne yönelik mühendislik tasarım sürecini işe koşmaları beklenmektedir. Bu süreçte problem çözmeyle iç içe geçen karar verme becerisinin, mühendislik tasarım süreciyle benzer aşamalara sahip oldukları görülmüştür. Yapılan bu araştırmayla mühendislik tasarım süreciyle karar verme becerisi birlikte ele alınmıştır. Bu bağlamda 4. Sınıf Aydınlatma ve Ses Teknolojileri ünitesi kapsamında Mühendislik Tasarım Süreci (MTS) basamakları üzerine geliştirilen etkinliklerde, öğrencilerin küçük çalışma gruplarında karar verme süreçlerindeki grup içi dinamiklerinin söylemler aracılığıyla incelenmesi amaçlanmıştır. Bütüncül çoklu durum deseni kullanılan çalışmada, katılımcılar araştırma için belirlenen amaca uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. 2022 yılı bahar döneminde yapılan, dört hafta süren uygulamada küçük çalışma grupları oluşturulmuş; dersler, 5E modeline entegre edilen MTS'yi içeren ders planları kapsamında işlenmiştir. Veriler; ses kayıtları, öğrencilerle yapılan görüşmeler ve gözlem aracılığıyla toplanmıştır. Ses kayıtlarından elde edilen söyleme dayalı verilerin analizinde kodlama yapılmış, görüşme verileri gözlemle birlikte veri çeşitlemesi amacıyla kullanılmıştır. Çalışma sonucunda gruplarda ortak gerçekleşen durumlar olmakla birlikte gruplara özgü davranışların varlığı da görülmüştür. Karar verme sürecinde, öğrencilerin grupta sahip olduğu roller ve konumlandırmanın etkisi ön plana çıkmıştır. Çalışma sonucunda rollerin karar vermede etkili olduğu görülmüş, dolayısıyla yapılacak çalışmalarda rollerin her hafta farklı öğrencilere verilmesi ve rollerin cinsiyet bağlamında incelenmesi önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: STEM, grup çalışmaları, roller, konumlandırma.

¹ Bu çalışma, birinci yazarın yüksek lisans tezinin bir bölümünden üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar, ORCID: 0000-0001-5274-2952.

³ Dr. Öğr. Üyesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7256-3828.

Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı ile Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi¹

Destegül AYGÜNEŞ², Muhammet Fatih YILMAZ³

Özet

Araştırmanın amacı; ergenlerde akıllı telefon bağımlılığı ile sürekli öfke ve öfke ifade tarzları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemektir. Ayrıca lise türüne göre ergenlerin akıllı telefon bağımlılık düzeyleri ve sürekli öfke ve öfke ifade tarzları açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakılmıştır. Araştırma, ilişkisel tarama yöntemine göre tasarlanmış nicel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini 2023 - 2024 eğitim-öğretim yılında Mersin ilindeki dört farklı lise türünde (Anadolu Lisesi, İmam Hatip Lisesi, Fen Lisesi, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi) öğrenim gören toplam 713 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada Akıllı Telefon Bağımlılığı Ölçeği Kısa Versiyonu, Sürekli Öfke ve Öfke İfade Tarzı Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak katıldıklarını gönüllü katılım formuna onay vererek beyan etmişlerdir. Ayrıca katılımcıların yaşının 18 yaşından küçük olması sebebiyle velileri Veli/Vasi İzin formu doldurarak çocuklarının araştırmaya katılmasına onay vermişlerdir. Araştırma bulgularına göre akıllı telefon bağımlılığı lise türüne göre anlamlı bir fark göstermemektedir. Öfke kontrolü puanları meslek lisesinde diğer liselere göre anlamlı biçimde daha düşüktür. Akıllı telefon bağımlılığı arttıkça sürekli öfke, öfke içe vurumu ve öfke dışarı vurum artmakta, öfke kontrolü azalmaktadır. En yüksek öfke dışı vurumu 11. sınıflarda bulunduğu için 11. sınıflara yönelik öfkeyi sağlıklı ifade etmek üzerine rehberlik çalışmaları yapılabilir. Meslek liselerine yönelik öfke kontrolü grup rehberlik çalışmaları yapılabilir. Akıllı telefon bağımlılığına yönelik öğrencilere ve ebeveynlere grup rehberliği yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı telefon bağımlılığı, öfke ifade tarzı, sürekli öfke, ergenlik

¹ Bu çalışma, sorumlu yazarın süreci devam eden yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir/Türkiye.

³ Dr. Öğr. Üyesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir/Türkiye, ORCID: 0000-0002-4958-5615.

Okul Öncesi Dönemi Çocuklarda (3-6 Yaş) Sekiz Haftalık Müzikli Hareket Eğitiminin Bazı Fiziksel Uygunluk Parametrelerine Etkisinin İncelenmesi

Mehmet GÖKSU¹, Ali TEKİN², Yaşar ÇORUH³

Özet

Okul öncesi dönemi çocuklarda (3-6 yaş) sekiz haftalık müzikli hareket eğitiminin bazı fiziksel uygunluk parametrelerine etkisinin incelenmesidir. Çalışmaya gönüllü olarak katılan 40 okul öncesi dönem öğrencisi deney grubu (yaş: 4.9 ± 0.7 yıl, boy: 111.15 ± 6.7 cm, vücut ağırlığı: 18.850 ± 3.2 kg, n:20) ve kontrol grubu (yaş: 4.65 ± 0.48 yıl, boy: 109 ± 5 cm, vücut ağırlığı: 18.85 ± 3.23 kg, n:20) olmak üzere rastgele şekilde gruplara ayrılmıştır. 2022-2023 Eğitim öğretim yılında Çalışmaya katılan bireylere haftada 3 gün, 8 hafta süreyle bireylerin bedensel ve gelişim özellikleri göz önüne alınarak deney grubuna okul programına ek olarak hareketli müzik eğitimi programı uygulanmıştır. Vücut kitle indeksi, Vücut ağırlığı, Esneklik, Flamingo denge testi ölçümleri yapılmıştır. Grupların antrenman öncesi ve antrenman sonrası performanslarının karşılaştırılmasında, müzikli hareket eğitimi sonrası, Vücut kütle indeksi ($t=5.870$; $p<.05$), Vücut ağırlığı ($t=-2.197$; $p<.05$), Esneklik ($t=2.985$; $p<.05$), Flamingo denge testi ($t=4.537$; $p<.05$) becerilerinde anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Genel olarak antrenman öncesi ve sonrasına bakıldığında hareketli müzik eğitimi uygulanan grubun daha olumlu yönde geliştiği tespit edilmiştir. Sonuç olarak okul öncesi dönemi çocuklarda (3-6 yaş) sekiz haftalık müzikli hareket eğitiminin Vücut kütle indeksi, vücut ağırlığı, esneklik, flamingo denge testi becerilerine olumlu katkılar sağladığı saptanmıştır. Okul öncesi dönemi çocuklarda herhangi bir ölçüm alınırken, önceden bilgilendirilmenin yapılması büyük önem taşımaktadır. İlk gün ölçümün alınması sağlıklı olmayabilir. Önce bireyler ile tanışıp bir süre vakit geçirmek ve daha sonraki günlerde ölçümleri yapmak tedirginliği azaltacaktır.

Anahtar Kelimeler: Egzersiz, müzik, hareket eğitimi, hareket, okul öncesi.

¹ Sorumlu Yazar, Taşlıçay Geçitveren Ortaokulu, ORCID: 0009-0001-7108-3128.

² Prof. Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı/Türkiye, ORCID: 0000-0003-4029-5424.

³ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı/Türkiye, ORCID: /0000-0003-2569-1525.

Küresel Okuryazarlık

Nilgün YENİCE¹, Merve ERTUĞ²

Özet

Çok yeni bir kavram olan “küresel okuryazarlık” birçok araştırmaya konu olmuştur. 21. yüzyıldan itibaren teknoloji ve endüstri anlamında yaşanan gelişmeler insan yaşamının vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Teknolojinin gelişmesiyle beraber hızla artan bilgi kirliliğine karşı insanlar hatalı bilgilerden kaçınma ihtiyacı duymaktadır. Özellikle evde, okulda, iş yaşamında internetle iç içe olan insanlar buna daha fazla gereksinim duymaktadır. Bu sayılan ihtiyaçlar doğrultusunda klasik bir okuryazarlık kavramına ek olarak; görsel okuryazarlık, dijital okuryazarlık, medya okuryazarlığı, bilgi okuryazarlığı gibi yeni okuryazarlık türleri ortaya çıkmıştır. Küresel okuryazarlık da bu okuryazarlık türlerinden biridir. Küresel okuryazarlık; bireylerin küresel olayları kendi mantık süzgecinden geçirip; analiz, sentez yeteneklerini de katarak yorumlamasıdır. Küresel okuryazarlık, toplum ve kültür çatışmasını en aza indirgeyerek toplumlar arası iletişimin önünü açar. Böylece birey, kültürel aktivitelerde söz sahibi olup özgün fikir ve düşünceleriyle farklılık yaratır. Bir yetkinlik ve öğrenme alanı olarak küresel okuryazarlığın öğrencilere kazandırılabilmesi için, küresel okuryazarlığın kapsamına uygun derslerin varlığına gerek duyulmaktadır. Bu açıdan bakıldığında fen bilgisi dersi, sosyal bilgiler dersi, hayat bilgisi dersi ortaokul düzeyinde küresel okuryazarlığın edinilmesine fırsat veren en uygun dersler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada literatürde yeni bir kavram olan küresel okuryazarlık kavramının tanımlaması yapılmış ve bu kavrama öğretim programları içerisinde neden yer verilmesi gerektiğinden bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Küresel okuryazarlık, çevre, toplum, öğretim programı.

¹ Sorumlu yazar: Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7935-3110.

² Sorumlu yazar, Aydın/Türkiye, ORCID: 0009-0002-9624-5485.

21. Yüzyıl Becerileri Söyleminin Neoliberal Özne İnşa Sürecindeki Rolü: Öğretmenlerin Görüşleri

Ezgi Gökçe ÇİÇEKDAĞ¹, Mithat KORUMAZ²

Özet

Eğitimin her döneminde olduğu gibi hâkim ideolojinin yetiştirmek istediği yurttaş tipi, bilgi toplumunda neoliberal özne olarak şekillenmiştir. Görülmektedir ki bilgi toplumu her bireye bilgi, beceri ve yetenekleri oranında sürdürülebilecek bir yaşam sunmaktadır. Bu bağlamda biyopolitik yönetsellik bireylere sonsuz bir sürekli gelişim normu dikte etmektedir. Birey tüm hayatını yatırım nesnesi haline getirmiş ve kariyer ve yaşam birbirine eş anlamda değerlendirilmektedir. Dünyada yaşandığı gibi Türkiye’de de sosyal güvenliklikten sağlığa ve eğitime kadar, bir zamanlar kamusal hizmet olarak değerlendirilmiş alanlar özel yatırım harcama alanlarına dönüşmüştür. Bu sebeple neoliberal akılsallığın kurumlar aracılığıyla aktarılması önemli hale gelmiştir. Çalışmanın amacı neoliberal ekonomik koşullarda, öğrencilerin ortaöğretim kurumlarında neoliberal özneler olarak inşa edilmesi sürecinde, 21. Yüzyıl becerileri söyleminin rolünü çözümlemektir. Bu araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseni kullanılacaktır. Araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme türlerinden tipik örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Bu bağlamda mesleki ve Teknik Eğitim İş birliği Protokolü kapsamında üniversite-okul iş birliğinin sonucu olan, kamuya ait bir Mesleki Teknik Anadolu lisesinin 2023-2024 yılı ders döneminde görev yapan öğretmenleri araştırmanın katılımcılarını oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama araçları olarak yapılandırılmamış gözlem, yarı-yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Katılımcıların sayısının belirlenmesinde, yapılan görüşmelerden elde edilecek olan verilerle doyum noktasına ulaşılması belirleyici olmuştur. Neoliberal ekonominin eğitim sektöründe meydana getirdiği değişimlere ve bu değişime uyumlanmak için aktarılmaya çalışılan eğitime, terbiyeye ve özneye değinmenin alan yazına katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Araştırma yüksek lisans tezi olduğundan, veri toplama ve analiz süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Neoliberal özne, 21. yüzyıl becerileri, neoliberalizm.

¹ Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul/Türkiye, ORCID: 0000-0001-5754-332X.

² Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul/Türkiye, ORCID: 0000-0003-1800-7633.

Sosyal Psikoloji Bağlamında Okullardaki Grup Davranışlarının İncelenmesi

Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇİ¹, Ramazan BAŞARAN²

Özet

Sosyal psikoloji, insanların düşüncelerinin, duygularının ve davranışlarının başkalarının varlığından nasıl etkilendiği ortaya koyan bir bilim dalıdır (El-Hay, 2019). Eğitimde sosyal psikoloji, okulun sosyal yapısının bireysel davranışlar üzerindeki etkisine odaklanmaktadır. Sosyal psikoloji, öğrenci-öğretmen etkileşimlerinin dinamiklerinde önemli bir rol oynamakta, eğitim sürecini ve sonuçlarını etkilemektedir. Eğitimde sosyal psikoloji, eğitim ortamlarında bireysel öğrenme ve motivasyonu artırmak için benlik, sosyal destek, aidiyet ve grup dinamiklerinin sosyal boyutlarına odaklanmaktadır. Eğitim ortamlarındaki sosyal bağlamları ve grup dinamiklerini anlamak, bireysel öğrenmeyi ve motivasyonu etkilediğinden eğitim psikolojisi için oldukça önemlidir. Öğretmenler, sosyal psikoloji ilkelerini eğitim ortamlarında uygulayarak, öğrencilerin sosyal ve akademik ihtiyaçlarını karşılayan daha etkili, demokratik ve etkileşimli öğrenme ortamlarını teşvik edebilir, öğrencilerin aktif öğrenenler olmalarını sağlayabilir. Bu kapsamda sosyal psikolojide önemli bir yere sahip olan grup davranışının eğitim alanına uyarlanması önemli olduğu düşünülmektedir. Sosyal psikolojide grup davranışı dört tema altında ele alınabilir. Bunlar; (1) grubun yapısı, (2) grubun bireysel performansa etkisi, (3) grupta liderlik ve karar alma, (4) grup üyeleri arasındaki ilişkilerdir. Bu çalışmada sosyal psikoloji bağlamında okullarda grup davranışlarının nasıl gerçekleştirildiği ele alınmıştır. Araştırma kapsamında, grubun yapısı başlığı altında roller, statü, grup normları, grup büyüklüğü ve alt gruplar; grubun bireysel performansa etkisi başlığı altında ise sosyal kolaylaştırma, sosyal kaytarma ve sosyal onay kazanma davranışlarına yer verilmiştir. Ardından gruplarda liderlik ve karar alma süreçleri ele alınmış, son olarak grup üyeleri arasındaki ilişkiler kapsamında sosyal dışlanma ve sosyal etki kavramları açıklanmıştır. Eğitimde sosyal psikoloji, sosyal etkileşimlerin ve bireysel inançların öğrenme ve davranış üzerindeki etkisine odaklandığından, okullarda grup davranışını ele alan bu çalışmanın eğitim alanyazınına ve araştırmacılara katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal psikoloji, grup davranışı, eğitim psikolojisi, okul, öğretmen

Kaynakça

El-Hay, M. A. (2019). *Social Psychology*. Definitions. <http://dx.doi.org/10.4324/9781003000013-16>

¹ Sorumlu Yazar, Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-5590-4520.

² Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0003-0646-4458.

Yaşam Boyu Öğrenme ve Yapay Zekâ

Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ¹, Ramazan BAŞARAN²

Özet

Yaşam boyu öğrenme, kişisel ve mesleki gelişimi desteklemek, değişen dünyaya uyum sağlamak için sürekli ve isteğe bağlı bir öğrenme sürecidir. Teknolojinin hızla gelişmesi ve yapay zekânın hayatımızın birçok alanına girmesi, öğretim yöntemlerinde ve eğitime erişimde değişiklikler yaratmaktadır. Teknoloji, yaşam boyu öğrenme sürecini desteklemekte olup, e-öğrenme sistemleri ve yapay zekâ gibi araçlarla bireylere kişiselleştirilmiş ve etkili bir öğrenme deneyimi sunmaktadır. Eğitimde yapay zekâ, etkili uyarlanabilir öğrenme ortamları ve esnek, kapsayıcı araçlar geliştirerek örgün eğitimi ve yaşam boyu öğrenmeyi desteklemektedir. Bu araştırmada yaşam boyu öğrenmede yapay zekânın kullanımını ele almak amaçlanmıştır. Araştırmanın problem cümlesi “Yaşam boyu öğrenmede yapay zekânın kullanımı nasıldır?” şeklindedir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma deseniyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada doküman analizi yöntemiyle, ulusal ve uluslararası alanyazında yaşam boyu öğrenme ve yapay zekâ üzerine yapılmış çalışmalar incelenerek kavramsal bir analiz sunulmuştur. Araştırma kapsamında öncelikle yaşam boyu öğrenme ve yapay zekâ kavramları açıklanmış, ardından yaşam boyu öğrenmede yapay zekânın kullanımı üzerine kavramsal çerçeveye yer verilmiştir. Yaşam boyu öğrenmede; Kişiselleştirilmiş Öğrenme Platformları, Akıllı Eğitim Asistanları, Özelleştirilmiş Öneri Sistemleri, Adaptif Test Sistemleri veya Otomatikleştirilmiş İçerik Üretimi kullanılabilmektedir. Yaşam boyu öğrenmede yapay zekâ kullanımının kapsamlı bir biçimde ele alındığı bu çalışmanın alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Yaşam boyu öğrenme sürecinde yapay zekânın kullanımı, bireylerin kendilerini sürekli geliştirmelerine olanak tanıyan yenilikçi bir yaklaşım olarak kabul edilebilir. Yapay zekâ yaşam boyu öğrenme sürecini daha erişilebilir, etkili ve verimli hale getirerek, gelecekte eğitimde önemli bir dönüşüm sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam boyu öğrenme, yetişkin eğitimi, yapay zekâ, eğitim, teknoloji.

¹ Sorumlu Yazar, Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/TÜRKİYE, ORCID: 0000-0002-5590-4520.

² Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/TÜRKİYE, ORCID: 0000-0003-0646-4458.

Students' Views Towards English Composition Course (A Case of Aydın Adnan Menderes University)

Canay KARCI AKTAŞ¹

Abstract

Writing, one of the four basic language skills, is one of the productive skills. It is important as it is combining the sentences to make paragraphs and essays. Writing is an optional course at Aydın Adnan Menderes University, Faculty of Engineering. While investigating aims, content, procedures and assessment dimensions, taking the opinions of students is required. In the study, purpose is to investigate the views of Aydın Adnan Menderes University, Faculty of Engineering students towards English composition course. This study was conducted as a case study. Participants are limited to 12 students studying at Aydın Adnan Menderes University Faculty of Engineering and took English composition course during fall term of 2023-2024 academic year. Participants were determined using convenience sampling method. Aims of the curriculum are not specified. It could be better if the topics were appropriate for their departments. In addition, grammar and vocabulary topics the students lacked should be compensated. Sufficient time should be allocated for the course. Materials (photocopies and videos) are sufficient according to most students whereas some students desire to have different and printed materials. A large number of students claim that the number of assessment tools are sufficient. The aims of the curriculum should be written. Assessment tools of the course should be diversified.

Key Words: Students' views, english, writing, case study.

¹ Corresponding Author, Aydın Adnan Menderes University, AydınTürkiye, ORCID: 0000-0001-9905-5834.

Hayalimdeki Matematik Laboratuvarı (ML) Geleceğin Matematik Öğretmenlerinin ML Tasarımları Bize Neler Söylüyor?

Işıkhan UĞUREL¹, Sude ALTINCELEP²

Özet

Son birkaç on yıllık süreçte okul içi öğrenme alanlarının öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal gelişimlerinde oynadıkları rol ve işlevlere yönelik giderek artan bir ilginin olduğu görülmektedir. Söz konusu ilgi sadece akademik düzeyde değil pek çok farklı ülkede hayata geçirilen yenilikçi, sıra-dışı okulların kurulmaya başlanmış olmasıyla da kendini göstermektedir. Bugün kimi çevrelerce okul içi öğrenme alanları “üçüncü öğretmen” olarak adlandırılır hale gelmiştir. Nitelikli okul içi öğrenme ortamlarının öğrenme sürecinde belirgin bir (başarıyı arttırmak gibi) etkisinin görüldüğü derslerin başında matematik gelmektedir. Literatürde okul içi öğrenme ortamlarına yönelik yapılan girişimlerin (temel gereksinimleri iyileştirme, materyal desteği sağlama, yenilikçi tasarımlar üretme, vb.) etkileri olumlu sonuçlar verirken tümüyle matematik öğrenme-öğretme sürecine odaklanan yani matematiğe özgü tematik ortamların (sınıf ya da laboratuvar gibi) geliştirilmesine ve araştırılmasına dönük yeterince örnek mekân ve araştırma olmadığı görülmektedir. Bu çalışmanın yazarları belli bir süredir özgün matematik laboratuvarı (ML) geliştirmeye yönelik tasarımsal çalışmalar ve akademik araştırmalar yapmış ve bu çalışmalarını halen sürdürmektedir. Bu çalışmada literatürdeki eksiklikten yola çıkarak yazarların amacı, geleceğin matematik öğretmenlerinin gözünden bir “ML’nin” nasıl bir yer olabileceğine dair bakış açılarını resmetmektir. Katılımcılar Ege Bölgesi’ndeki bir devlet üniversitesinde öğrenim görmekte olan 24 matematik öğretmen adayıdır. Adaylar yazarlardan biri tarafından yürütülen seçmeli bir ders kapsamında “video temelli öğretim” (VTÖ) yaklaşımı çerçevesinde dünyanın farklı ülkelerindeki yenilikçi, sıra-dışı, ilerici okulları inceleme ve tartışma deneyimi yaşamıştır. Bu süreçte adaylara okul içi matematiksel mekanlara yönelik herhangi bir örnek mekân ya da içerik sunulmamıştır. Katılımcılardan VTÖ bağlamında edindikleri izlenimler temelinde kendi hayallerindeki ML’leri tasarlamaları istenmiştir. Adaylar iki kişilik gruplar (ya da tek kişi) halinde çalışarak 15 adet ML tasarımı gerçekleştirmişlerdir. Yazarlar (hem içerik hem de görsel modelleri ile) geliştirilen ML’lerin analizi için kendi oluşturdukları bir formu kullanarak ayrıntılı incelemeler yapmış ve verileri oluşturan içerikleri analiz etmiştir. Bulgular genel olarak öğrencilerin tasarımın hikayesi veya arka planı hakkında maddi olanaklar, okulun fiziki yapısı ve öğrenme ortamlarındaki yetersizlikler gibi konulara odaklandıklarını ancak öğrenci sayısı, okul düzeyi ve ders içerikleri gibi temel konulara çoğu tasarımda yoğunlaşmadıkları göstermiştir. Ayrıca, neredeyse tüm öğrencilerin matematiği sevdirmeye, kavram yanılgısını azaltma gibi genel öğretim anlayışlarına odaklandığı görülmüştür. Öğrencilerin tasarımlarını inceledikten sonra, bazılarının görsel olarak zayıf kalırken yazılı olarak anlattıkları kısımların daha nitelikli ve temellere dayalı olacak şekilde tasarımlarını ifade ettikleri belirlenmiştir. Bu durum, öğrencilerin görsel modeli oluşturmak için kullandıkları yazılımın sınırlı yanlarından da kaynaklanmıştır. Planlama ve organizasyon aşamasında, öğrencilerin içeriksel özellikler, mekânsal bileşenler ve alan düzenlemesi gibi temel kavramlarla ilgili yazılı veya kroki yoluyla dikkatli bir şekilde tasarımlarını oluşturdukları gözlemlenmiştir. Öğretmen adaylarının tasarımlarında öğrenme öğretme araçlarına yer verildiği, bazılarında sadece isimlendirmeye sınırlı kalınırken bazılarında detaylı açıklamalar yapıldığı belirlenmiş ve genel anlamıyla, incelenen tasarımların çoğunun kabul edilebilir düzeyde olduğu, birkaçının ise yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul içi öğrenme ortamı, öğrenme ve mekân ilişkisi, üçüncü öğretmen, matematik laboratuvarı, matematik eğitimi.

¹ Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1120-7619.

² Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1791-9633.

Eğitimde Yapay Zekâ Uygulamaları

Nilgün YENİCE¹, Ahsen HAKDAR²

Özet

1956 yılında John McCarthy tarafından ortaya atılan yapay zekâ kavramı, günümüzde teknolojinin itici gücü olarak kabul edilmekte ve birçok ülke ile şirket tarafından farklı uygulama alanları için yoğun yatırımlar yapılmaktadır. Eğitim ve öğretim, yapay zekânın dikkat çekici yatırım alanlarından biridir. Yapay zekâ, öğrenme, akıllı tahminlerde bulunma, karmaşık problemleri çözme, değişken koşullara uyum sağlama, farklı insan dili ve deneyimlerine adapte olma gibi özellikleriyle eğitimde bilginin yönetimine ve öğretim sürecine doğrudan katkıda bulunmaktadır. Yapay zekâ, “akıllı, uyarlanabilir veya kişiselleştirilmiş öğrenme sistemleri” adı altında eğitimi farklı bir boyuta taşımıştır. Yapay zekâ uygulamaları, öğretmenlere içerik oluşturma, ders tasarlama ve öğrencilere bireysel öğrenme yolları sunma gibi konularda da destek olmaktadır. Yapay zekânın eğitimdeki kullanımı, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini daha etkili ve verimli hale getirme potansiyeline sahiptir. Eğitimde yapay zekâ, öğrenci performansını izlemek, öğrenme materyallerini kişiselleştirmek ve öğretmenlere destek sağlamak için kullanılmaktadır. Akıllı öğretim sistemleri, öğrencilerin öğrenme stillerini analiz ederek onlara uygun öğrenme yolları sunar. Ayrıca, otomatik değerlendirme araçları, öğretmenlerin sınav kâğıtlarını hızlı ve objektif bir şekilde değerlendirmelerine olanak tanır. Yapay zekâ, eğitimdeki potansiyeli ile öğrenci başarısını artırmakta ve öğretim süreçlerini iyileştirmektedir. Yapay zekânın eğitimdeki uygulamaları, veri gizliliği, etik kaygılar ve eşit erişim gibi zorluklarla karşı karşıyadır. Ayrıca, öğretmenlerin ve öğrencilerin yapay zekâ araçlarına olan adaptasyonu ve bu teknolojilerin eğitim müfredatına entegrasyonu da önemli bir konudur. Yapay zekâ teknolojisinin etkin bir şekilde kullanılabilmesi için eğitimcilerin yapay zekâ araçları ve sistemleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları gerekmektedir. Bu çalışma, eğitimde yapay zekânın rolü, geleceği ve uygulamaları hakkında genel bir bakış sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, eğitim.

¹ Sorumlu Yazar, Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7935-3110.

² Sorumlu Yazar, Aydın/Türkiye, ORCID: 0009-0006-7536-8303.

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Eğitim Bağlamında Metaverse Kavramına Yönelik Görüşleri: Endişeler ve Potansiyel Faydalar¹

Ece AVİNÇ², Fatih DOĞAN³

Özet

Metaverse, gerçek bireylerin fiziksel ortamlarda mümkün olmayan sosyal, kültürel ve ekonomik etkileşimlere girdiği, insanlar ve yapay zeka arasında benzeri görülmemiş etkileşimleri kolaylaştıran üç boyutlu bir sanal alemdir (Ball, 2020, Wolf, 2002). Metaevren hayatımızın birçok alanında devrim yaratma potansiyeline sahiptir, ancak aynı zamanda teknolojinin toplumdaki rolü ve sanal bir dünya yaratmanın etik sonuçları hakkında önemli soruları da gündeme getirmektedir. Bu bağlamda araştırma kapsamında Metaverse kavramına yönelik daha önce sanal evren deneyimi olmayan fen bilgisi öğretmen adaylarına 5 soruluk yarı yapılandırılmış ön görüşme formu uygulanmış, ardından Metaverse kavramı ile ilgili sunum gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen sunumda Metaverse kavramının tanımı, tarihçesi, kullanım alanları, çeşitli boyutları (eğitimi ekonomi, sağlık, vb.), disiplinler arası etkileşimi konuları yer almıştır. Bu sunumu takiben, her bir öğretmen adayına 3D gözlükler (Meta Quest Pro) kullanılarak ortalama 10 dakika sürecek şekilde Metaverse evrenini tanıması amacıyla deneyim edinmeleri sağlanmıştır. Öğretmen adaylarının deneyimlerinin ardından da ön görüşme formu ile paralel içerikte olan yarı yapılandırılmış son görüşme formu uygulanmıştır. Elde edilen veriler nitel bağlamda içerik analizi kullanılarak MAXQDA 18 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler Metaverse'e yönelik daha önce herhangi bir deneyimi ya da hiçbir fikri olmayan öğretmen adaylarının, bu kavrama yönelik görüşlerinde büyük farklar yarattığını gözler önüne sermiştir. Araştırmada kullanılan ön görüşme formuna verdikleri yanıtlarda Metaverse kavramı ile çok az kelime/kavramı ilişkilendirdikleri ve ilişkilendirdikleri kavramların da genel olarak "Hayal ürünü, sanal evren, ütopya, pahalı" gibi kelimeler olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adayları genel anlamda Metaverse kavramına yönelik çeşitli endişelere sahip olduklarını, kullanışsız, pahalı ve gerçek dışı bir teknoloji olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Deneyim sonrası elde edilen veriler ise öğretmen adaylarının Metaverse kavramını eğitim, iletişim, sağlık gibi kavramlarla ilişkilendirdiği belirlenmiştir. Deneyim öncesi Metaverse kavramına yönelik negatif düşüncelere sahip olan öğretmen adaylarının, Metaverse kullanımı konusunda daha istekli oldukları belirlenmiştir. Öğretmen adayları bu görüşlerine ek olarak sanal deneyimlerinin Metaverse kavramına yönelik daha pozitif görüşler edindirdiğini ve kullanışlılığı, faydaları, potansiyel zararları vb. konusunda daha bilinçli hale geldiklerini belirtmişlerdir. Araştırmadan elde edilen veriler Metaverse kavramına yönelik kısa süreli tek bir deneyimin bile öğretmen adaylarının Metaverse'e bakış açılarını genişleterek görüşlerini olumlu anlamda değiştirdiğini ve çeşitli alanlarda kullanımı konusunda da fikir sağladığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Metaverse, fen bilgisi öğretmen adayları, MAXQDA, potansiyel faydalar, potansiyel zararlar.

Kaynakça

- Ball, M. (2020). The Metaverse: What It Is. *Where to Find It, Who Will Build It, and Fortnite*, 13.
Wolf, M. J. (Ed.). (2002). *The medium of the video game*. University of Texas Press.

¹Bu çalışma, birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale/Türkiye, ORCID: 0000-0003-1745-3447.

³ Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale/Türkiye, ORCID: 0000-0001-5844-8893.

Inquiring into Practical and Inclusive Uses of AI

Pınar AYYILDIZ¹, Ayhan Serkan ŞIK¹, Mücahit DİNİZ³, Nil AKŞUN⁴

Abstract

With the onset of the current century, different aspects of IT are evolving at an interdisciplinary pace, with AI emerging as a particularly prominent focal point. In this period, the innovations, and successful applications of AI in various fields are amongst the topics that attract the most attention. In demographically dynamic and heterogeneous countries like Türkiye, managing these transformations in an inclusive and sustainable manner, catering to the ethical dimension, and developing the right policies are vital for the future. Thence, awareness and skill development for AI applications for the fields affecting larger segments of society like lifelong learning, healthcare and public services need to be addressed well and these applications that are to be implemented urgently, like automated medical diagnosis systems, personalized education platforms and smart city infrastructures should be targeted wisely with a particular focus on the relatively more disadvantaged groups such as women, rural residents and low-income individuals with the help of online courses, workshops as well as public-private partnerships. To this end, the aim of the current qualitative research is to explore the views of numerous participants viz. the main stakeholders from a variety of sectors, decision makers and users, alongside some NGO members through face-to-face and one-to-one interviews in an ecosystem shaped around AI and its applications. Thereupon, it is deemed possible to develop to-the-point solutions, systematize mindsets and offer more practical recommendations for all.

Keywords: AI, qualitative study, policy making, inclusion, stakeholder views.

¹ Doç. Dr., Ankara Medipol Üniversitesi, Ankara/Türkiye, ORCID: 0000-0002-2644-79811.

² Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Medipol Üniversitesi, Ankara/Türkiye, ORCID: 0000-0003-4792-6233.

³ Ankara Medipol Üniversitesi, Ankara/Türkiye, ORCID: 0009-0006-6323-0710.

⁴ Ankara Medipol Üniversitesi, Ankara/Türkiye, ORCID: 0009-0003-2031-4859.

Exploring Out-of-School Learning Environments in English Language Teaching: A Systematic Review¹

Eda OCAK², Bünyamin BAVLI³

Abstract

Out-of-school learning (OSL) activities, as a supplement to formal education, are curriculum-aligned activities outside the school or classroom that support classroom learning. This systematic review examines the use of out-of-school environments that facilitate face-to-face interaction among peers in English language teaching. Master's and doctoral theses conducted between 2015 and 2024 were searched through the Council of Higher Education National Thesis Center, ProQuest Dissertations & Theses, and TR Index databases. The initial search yielded 841 studies. After applying the inclusion/exclusion criteria, three studies were deemed eligible for the review. The OSL activities in these studies included drama activities, group-developed theater activities, and process drama sessions. The studies aimed to determine the relationship between these activities and speaking anxiety, assess their effectiveness in language acquisition, explore their impact on EFL students' communication strategies, and investigate the potential integration of the activities into a yearly curriculum. The major findings show that the OSL activities reduce speaking anxiety, boost confidence in producing and interpreting authentic language, and increase English self-efficacy while enhancing communication, non-verbal skills, and engagement. Additionally, research indicates that students enjoy the OSL activities, which improve their English communication and student-teacher rapport. Students and teachers advocate integrating the activities into the annual curriculum. However, not all the activities have a significant effect on English learners' utilization of communication strategies. This review highlights the advantages of OSL activities that involve face-to-face peer interaction in ELT and underscores the necessity for further research in this area due to the limited number of existing studies.

Keywords: Out-of-school learning, English language teaching.

¹ Bu çalışma, birinci yazarın, yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul/Türkiye, ORCID: 0009-0007-1007-2736.

³ Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7274-0935.

Bilimsel Araştırma Sürecinde Yapay Zeka Araçlarının Kullanımı

Ramazan BAŞARAN ¹, Yasemin YEŞİLBAŞ ÖZENÇ ²

Özet

Araştırmanın amacı bilimsel araştırma sürecinde kullanılan yapay zeka araçlarının kullanımını incelenmesidir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma deseniyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada doküman analizi yöntemiyle, ulusal ve uluslararası alanyazında yapay zekâ destekli bilimsel araştırma süreci üzerine yapılmış çalışmalar incelenerek genel bir çerçeve sunulmuştur. Araştırma kapsamında bilimsel araştırma sürecinde kullanılabilecek yapay zekâ araçları açıklanmıştır. Çalışmada, bilimsel araştırma sürecinde kullanılan yapay zekâ araçları; sohbet robotları, alanyazın tarama araçları, kaynak önerme ve kaynakça yönetim araçları, metin özetleme araçları, makale ağı oluşturma ve analizi araçları, akademik yazım araçları, çeviri ve dilbilgisi araçları olarak sınıflandırılarak, ayrı başlıklarda altında incelenmiştir. Bilimsel araştırma sürecinde araştırmacının verimliliğini artıran çok sayıda araç bulunmakta ve bu araçlar gün geçtikçe daha fazla kullanılmaktadır. Ancak bu araçların çeşitli kolaylıklar sağlamasına karşın bilim camiasında etik kaygıları da bünyesinde barındırmaktadır. Yapay zeka araçları henüz gelişme aşaması olduğundan bu araçlarla üretilen verinin doğruluğunun teyit edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilimsel araştırma, yapay zeka, araştırma etiği.

¹ Sorumlu yazar, Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0003-0646-4458.

² Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-5590-4520.

Mükemmel Okula İlişkin Öğretmen Görüşleri

Erkan KIRAL¹, Hilal İSTANKÖYLÜ²

Özet

Mükemmellik insanoğlu için biteviye bir süreçtir. Bu süreç insanoğlunun tüm yaşamını kapsamaktadır. İnsan yaşamı boyunca her şeyin en iyisine ulaşmak için çabalayan bir varlıktır. Nitekim insanoğlunun geldiği nokta bu arayışının bir ürünüdür. İnsanoğlu bu arayışı aldığı nitelikli eğitime borçludur. İnsanoğlunun aldığı nitelikli eğitim arttıkça onun gelişmesi de ilerlemesi de artmaktadır. İnsanoğlunun ilerlemesinin en önemli unsuru eğitimidir. Eğitim ne kadar iyi olursa insanoğlunun ulaşabileceği noktalarda o kadar iyi olmaktadır. Bu süreklilik esasında insanın mükemmellik arayışıdır. Eğitimde mükemmellik arayışı geçmişten bugüne hep var olan bir olgudur. Mükemmel eğitimin sistematik ve en iyi biçimde verildiği yerlerden birisi de görece okullardır. Esasında mükemmel eğitim verildiği okullar mükemmel yerlerdir. Nitekim bu çalışmada mükemmel okula ilişkin öğretmenlerin görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında lisansüstü eğitim yapan öğretmenler oluşturmuştur. Araştırmada kolay ulaşılabilir ve ölçüt örneklemleri kullanılmıştır. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Veriler, içerik analizi tekniği ile araştırmacılar ve alan uzmanları tarafından bağımsız olarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda mükemmel okula ilişkin göstergeler ve mükemmel okula ilişkin metaforlar ortaya çıkarılmıştır. Mükemmel okula ilişkin göstergeler; öğrenci özellikleri, yönetici özellikleri, öğretmen özellikleri, eğitim öğretim özellikleri, çevre ilişkileri, finans yönetimi, okul kültürü, okul iklimi ve etik davranışlar şeklinde; mükemmel okula ilişkin metaforlar ise, nesne, topluluk, taşıt, kişi, mekân, duygu ve doğa metaforları şeklinde temalandırılmıştır. Metaforlar mükemmel okulların; gelişim odaklı, yaratıcı, çalışanların uyumlu, aidiyet duygusunun yüksek, hedef odaklı, pozitif iklime sahip, çözüm odaklı, güvenli, farklılıkları önemseyen, topluma katkı sunan ve öğrencileri destekleyici yerler olduğunu göstermektedir. Elde edilen sonuçlardan yola çıkarak mükemmel okula ilişkin temel göstergelerin oluşturulması, mükemmel okul araştırmalarının yaygınlaştırılması gibi çeşitli öneriler politika yapıcılara ve araştırmacılara sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mükemmel, okul, öğretmen, gösterge, metafor.

¹ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1120-7619.

² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0009-0004-4707-2893.

Ortaokul Öğrencilerinin Çevre Bağlamındaki Matematiksel Problem Çözme Süreci: Eko-Matematik Projesi Deneyimleri¹

Deniz ÖZEN ÜNAL², İrem COŞKUN³, Serhan ULUSAN⁴, Ersen YAZICI⁵

Özet

Günümüzde sürdürülebilirliğe duyulan ihtiyaç, çevre kirliliğinin artış göstermesi ve teknolojinin gelişmesi gibi faktörler eğitimde farklı bir bakış açısını ve yaklaşımları gerekli halde getirmektedir. Buradan hareketle matematik eğitimi özelinde de iklim değişikliği, çevre tahribatı, enerji krizi ve biyo-çeşitlilik kaybı gibi temaları barındıran ekolojik problemlerin ders içeriklerine dahil edilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu hususlar temel alınarak “Ortaokul öğrencileri için Eko-Matematik” isimli proje TÜBİTAK 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları Destekleme Programı kapsamında gerçekleştirilmiştir. İlgili projede taşıma yoluyla eğitime erişim sağlayan okullarda öğrenim görmekte olan ortaokul öğrencilerinin eko-matematik ile tanıştırılması, çevre farkındalıklarının olumlu yönde geliştirilmesi, matematik bilgilerinin artırılması, çevre ve matematik öğrenmeye yönelik motivasyonlarının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Öğrenciler, 7 gün süren sürdürülebilirlik, su kirliliği, çevre kirliliği, iklim değişikliği, karbon salınımı, geri dönüşüm, ekolojik temizlik malzemelerinin üretimi ve hayvancılık konularına odaklanılmış matematik bilgisini arttırmaya yönelik etkinlikler ile sanatsal, sportif ve sosyal etkinlikler içeren Eko-matematik kampına katılmıştır. Kamp 2022 yılı Eylül ayında Aydın’da gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın katılımcıları taşıma yoluyla eğitime erişim sağlayan okullarda öğrenim gören ve 7. ve 8. sınıfa devam eden 30 öğrencidir. Çalışmada katılımcıların problem çözme yaklaşımlarının detaylı incelenmesi amacıyla nitel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Çalışmanın verisi çevre temalı günlük hayat problemlerinin yer aldığı çalışma kâğıdı ile toplanmıştır. Çalışma kâğıdı proje etkinliklerinden önce uygulanmıştır. Su ayak izi hesaplama, atıkların türüne göre ayrıştırma ve ekolojik ayak izi hesaplama temalı açık uçlu günlük hayat problemlerinde katılımcıların çözüm yaklaşımları doküman analizi yöntemi ile incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eko- matematik, günlük hayat problemleri.

¹ Bu çalışmanın verisi TÜBİTAK 4004, 2022/1 çağrısında desteklenen “Ortaokul Öğrencileri için Eko-Matematik” projesinden toplanmıştır.

² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-9279-3452.

³ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-8604-7998.

⁴ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0003-0116-2696.

⁵ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1310-2247.

Mükemmel Öğretmene İlişkin Öğretmen Görüşleri

Erkan KIRAL¹, Duygu KONAY²

Özet

Geçmişten bugüne dünyada meydana gelen pek çok değişim insanın en iyisine ulaşma arayışının bir ürünüdür. İnsanın en iyiye ulaşma arayışının arkasında esasında onun mükemmelle ulaşma isteği yer almaktadır. Öyle ki insanın mükemmellik arayışı onun varlığı ile birlikte ortaya çıkan bir durumdur. İnsanın mükemmellik arayışı sadece kişiyi değil içinde bulunduğu çevreyi özünde tüm dünyayı etkileyen bir durumdur. Nitekim insanoğlunun bu arayışı şu an dünyanın geldiği noktadır. Onun sürekli daha iyisinin peşinde koşması diğer bir ifade ile mükemmeli arayışı en iyi arabalara, evlere, okullara, öğretmenlere ulaşmasına vesile olmuş ve bundan sonrada olacaktır. Mükemmellik arayışı insanın doğasında vardır. Mükemmellik, kişisel ve toplumsal ilerleme için yol gösterici bir olgudur. Mükemmellik bireysel ve toplumsal refaha ulaşmanın görece en önemli unsurudur. Eğitimde mükemmellik için çabalamak öğrencilerin yüksek kalitede eğitim almasına, öğrenme çıktılarının ve akademik başarının artmasına yol açmaktadır. Eğitimde mükemmelliğin görece en önemli unsuru öğretmendir. Mükemmel öğretmenler; öğrencilere potansiyellerine ulaşmaları için ilham vererek, onları motive eder. Öğrencilere sürekli gelişim kültürünü ve yaşam boyu öğrenmeye bağlılığı teşvik ederek eğitimde mükemmelliği sağlayabilir. Bu nedenle öğretmenlerin mükemmelliği önemli bir konudur. Bu çalışmada mükemmel öğretmene ilişkin öğretmenlerin görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Araştırma olgubilim deseninde nitel bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında lisansüstü eğitim yapan 29 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada kolay ulaşılabilir ve ölçüt örneklemeleri kullanılmıştır. Araştırma verilerini elde etmek için araştırmacılar tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda mükemmel öğretmene ilişkin göstergeler ve mükemmel öğretmene ilişkin metaforlar ortaya konulmuştur. Mükemmel öğretmene ilişkin göstergeler; özellikler ve mesleki yeterlikler temalarında incelenmiştir. Mükemmel öğretmene ilişkin özellikler; kişisel ve davranışsal özellikler alt temalarında, mesleki yeterlikler ise mesleki bilgi, mesleki beceri, tutum ve değerler alt temalarında incelenmiştir. Mükemmel öğretmene ilişkin metaforlar ise; doğa, nesne, topluluk ve kişi metaforları olarak temalandırılmıştır. Metaforlar mükemmel öğretmenlerin; öğrenciye rehberlik eden, öğrencilerden beklentiyi yüksek tutan, öğrenciyi şekillendiren, gelişmeleri için fedakârlık yapan, destekleyen, rol model olan örnek kişiler olduğunu göstermektedir. Araştırmanın sonuçlarından hareketle mükemmel öğretmenlere ilişkin temel göstergelerin oluşturulması, mükemmel öğretmenlerin bu niteliklere sahip olması için yapılması gerekenler gibi çeşitli öneriler politika yapıcılara ve araştırmacılara sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mükemmel, okul, öğretmen, metafor.

¹ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1120-7619.

² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-6671-3797.

İnsan Kaynakları Yönetimi Penceresinden Öğretmenlerin Eğitimi ve Gelişimi

Burcu ALTUN¹

Özet

Örgütleri amaca ulaştırmada en önemli bileşenlerden biri olan insan kaynaklarının eğitimi ve geliştirilmesi süreci etkililik ve verimlilik adına son derece önemlidir. Örgütler paydaşlarına sağladıkları formal ve informal eğitimlerle, bireyleri en nitelikli işi ortaya çıkaracak şekilde donatmayı hedeflerler. İnsan kaynaklarının eğitiminin ve geliştirilmesinin temelinde insanın işlenmeye, geliştirilmeye ve istenen niteliklerle donatılmaya uygun bir sermaye olduğu varsayımı yatmaktadır. Birçok örgüt bu varsayımdan yola çıkarak personeline istenilen doğrultuda yatırım yapmaktadır. Eğitim örgütleri sosyal yapılardır. Bu yapının amaçlara ulaşması için eğitim personeline hizmet içinde verilecek eğitimlerin önemi büyüktür. Sistemli bir eğitim yaklaşımı personeli geliştirir ve dolayısıyla işin niteliğini artırır. Eğitim örgütlerinin nihai amacı öğrenci öğrenmesidir. Bunu sağlayacak olan kişiler ise öğretmenlerdir. Bu doğrultuda öğretmenlere yapılacak her türlü eğitim yatırımı beraberinde birçok katkıyı getirecektir. Bu çalışmada öncelikli olarak eğitim, yetiştirme ve geliştirme kavramları irdelenmiş daha sonra insan kaynakları eğitimi ele alınmıştır. İnsan kaynakları eğitimi incelenirken amaçları, ilkeleri ve eğitim programının hazırlanması süreci tartışılmış ve eğitim yöntemlerine yer verilmiştir. Daha sonra insan kaynaklarının geliştirilmesi süreci, yönetimi ve öğretmeni geliştirme ile öğrenen örgütler ele alınmıştır. Son olarak da insan kaynakları yönetimi penceresinden Milli Eğitim Bakanlığı insan kaynakları eğitimi ve geliştirilmesi uygulamaları değerlendirilmiştir. İnsan kaynakları eğitimi bireysel, örgütsel ve toplumsal bazı yararlar sağlamaktadır. Bunların elde edilmesi ise nitelikli bir eğitim planlamasından geçmektedir. Eğitim planlaması ihtiyaç analizi temeline oturmaktadır ve sürecin her aşamada değerlendirilmesi gerekmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın eğitim uygulamalarında bazı iyi örnekler olmasına karşın sistemde birçok eksikliğin olduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnsan kaynakları, öğretmen, İK.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-8564-829X.

Küreselleşme ve Eğitim: Programlar, Sınavlar ve Öğretmenliğin Dönüşümü

Burcu ALTUN¹

Özet

Küreselleşme insan yaşamının birçok alanını etkilediği gibi eğitim alanında da her geçen gün daha somut bir biçimde kendini göstermektedir. Neoliberal politikaların eğitimde özelleştirmeyi şiddetle teşvik ettiği, bunu yaparken de çok farklı araçlar kullandığı bir gerçekliktir. Eğitim programlarının içeriği, yoğun bilgi yüklemesi, standart testler, ders kitaplarının dönüştürülmesi ve hesap verebilirlik adı altında öğretmen performansının standartlaştırılma çabası küreselleşme rüzgarlarının eğitim cephesindeki uğraşları olarak değerlendirilebilir. Bu çalışma, özelleştirmenin önün açılmasında öğrenci ve öğretmen başarısına ya da başarısızlığına yapılan vurguyu, küreselleşen dünyada eğitim programlarının rolünü ve bu günkü durumunu, standart testlerin neyi ölçtüğünü ya da ölçmediğini ve ders kitaplarının içeriğine ilişkin düzenlemeleri tartışmaktadır. Neoliberal politikaların somut etki alanlarından biri eğitim alanıdır. İnsanın hem üretici hem de tüketici olarak kar kaynağı olması ve eğitim sürecinin hem bireyi biçimlendirme aracı hem de belli finansal kaynaklarla yürütülüyor olması onu sermayenin hedefi konumuna yerleştirmektedir. Yaşamdan kopuk bireyler, okul sıralarında harcanan saatler, yarışmasına girilen sınavlar öğrencinin kendine yabancılaşmasına neden olmaktadır. Öğrenci kendine sınav bilgisi yüklenen pasif bir obje konumuna düşmektedir. Gereksinimlere yanıt verecek bir program ulusal, çağdaş ve bağımsız bir program olmalı, bireylere günlük yaşamla öğrenilenler arasında bağ kurma olanağı sunmalıdır. Standart test puanlarının yorumlanması çoğu kez istatistiksel hatalarla sonuçlanmış, sosyo-ekonomik düzey gibi bir gerçeklik değerlendirmelerden soyutlanmıştır. Eşit ve adil olmadığı düşünülen sistemde öğretmen de öğrenci başarısının ya da başarısızlığının temel sorumlusu olarak görülmektedir. Son yıllarda tüm dünyada öğretmenlik mesleğine ilişkin algılardaki büyük dönüşüm temelde bu bakış açısıyla şekillenmiştir. Eğitim gibi bir olgu değerlendirilirken tüm bu dinamikler göz önünde bulundurulmalı, değişimler sağlam temellere oturtulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, öğretmen, dönüşüm.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-8564-829X.

Exploring the Role of (Artificial Intelligence) AI as a Mentor in English Language Teaching

Yusuf POLAT¹, Mehmet BİRGÜN²

Abstract

This study explores the role of artificial intelligence (AI) as a mentoring tool in the field of English as a Foreign Language (EFL) teaching. Through a qualitative research design, semi-structured interviews will be conducted with EFL teachers to explore their experiences, strategies and perceptions regarding AI integration into their pedagogical practice. The primary aim is to identify the benefits, challenges and professional implications of using AI in EFL settings. The expected findings suggest that AI can significantly enhance teaching methodologies, tailor learning to individual student needs and facilitate continuous professional development for educators. However, the research is also expected to highlight significant barriers that may block effective AI integration, such as accessibility, teacher training and resistance to technological change. By providing a detailed examination of these elements, the study aims to provide insights for educators, policy makers and educational technology developers and to promote more effective AI applications in EFL teaching.

Anahtar Kelimeler: AI, mentoring, prompts, artificial intelligence.

¹ Corresponding Author Dr., Sanko University, Gaziantep/Türkiye, ORCID: 0000-0002- 1927-1965.

² Dr., Adnan Menderes University, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0001-6487-3554.

Exploring the Use of (Artificial Intelligence) AI in Enhancing Speaking Skills in EFL Learners

Mehmet BİRGÜN¹, Yusuf POLAT²

Abstract

This study explores how Artificial Intelligence (AI) helps English as a Foreign Language (EFL) learners to improve their speaking skills. Through semi-structured interviews with a diverse group of students, selected through criterion sampling, we aim to understand students' experiences with AI. Our research focuses on the benefits and challenges learners face when using AI to improve their speaking skills. The interviews will be analyzed to identify common themes related to the impact of AI on language learning. Initial results show that AI can significantly improve pronunciation and fluency, but learners want more specific and relevant feedback along with personalized prompts. This research will offer insights into how AI can be better used in language education and suggest ways to make AI tools more effective for learners. The findings will help educators and developers optimize AI applications to better meet the needs of EFL learners.

Anahtar Kelimeler: AI, speaking, prompting to improve speech, artificial intelligence.

¹ Corresponding Author, Dr., Adnan Menderes University, Gaziantep/Türkiye, ORCID: 0000-0001-6487-3554.

² Dr., Sanko University, Gaziantep/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1927-1965.

2018-2024 Ortaokul Matematik Programlarının Eko-Matematik Bağlamında İncelenmesi

Betül PITIR¹, Derya AK², Deniz ÖZEN ÜNAL³

Özet

Matematik, hayatımızda; sanat, fen, teknoloji, ekonomi gibi alanlarla ilişkili olduğu gibi çevremizde yaşanan her bir doğa olayı ile de ilişkilidir. Matematğin bu alanlar ile ilişkisi göz önüne alındığında eko-matematik kavramı karşımıza çıkmaktadır. Eko-matematik, ekoloji ve çevre ile ilgili problemleri matematiksel yollar ile çözebilmeyi amaçlayan ve bu durumları değerlendirip geleceğe yönelik tahminlerde bulunulmasını sağlayan bir yaklaşımdır (Özen Ünal, 2023). Günümüz dünyasında karşılaşılan küresel ısınma, biyoçeşitlilik kaybı, iklim değişikliği gibi karmaşık ve disiplinler arası problemler, ülkelerin eğitim anlayışlarında değişim ihtiyacını doğurmuştur. Bu nedenle, 21. yüzyıl becerilerini içeren ve yeni dünya düzenine uyum sağlayarak bu düzeni şekillendiren bireyler yetiştirmeyi amaçlayan beceri temelli eğitim programlarının tasarlanması gerekmektedir. Bu çalışma 2018 ve 2024 yıllarında yayımlanan matematik dersi öğretim programlarında yer alan kazanımların eko-matematik kapsamında karşılaştırmalı değerlendirilmesini amaçlayan nitel bir araştırmadır. Çalışmanın veri kaynağını MEB tarafından 2018 ve 2024 yıllarında yayınlanan ortaokul matematik öğretim programları oluşturmaktadır. Çalışmada 2018 ve 2024 matematik dersi öğretim programlarının ortaokul seviyesinde yer alan eko-matematik ile ilgili olan kazanımlar seçilmiş ve analiz edilmiştir. Elde edilen veriler araştırmacılar tarafından belirlenen kategorilere göre incelenip sunulacaktır. Araştırma sonuçlarına göre 2018 matematik öğretim programında yer alan kazanımların ele alınması sürecinde eko-matematik ile ilgili konuların bağlam olarak kullanılabilen bir yaklaşımı benimsenebileceği görülmüştür. 2024 programındaki kazanımlarda ise öğretim sürecinin detayları açıklanmış ve açıklamalarda, eğilimler, değerler ve beceriler kısımlarına yer verilmiş olup, eko-matematiği kullanmaya teşvik eden bilgilere yer verildiği görülmüştür. Ayrıca inceleme sonucunda 2024 matematik dersi öğretim programında eko-matematik ile ilgili kazanımların daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmanın eko-matematik alanında yapılacak disiplinler arası çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eko-matematik, öğretim programı, alan becerileri, okuryazarlık becerileri, eğilimler.

Kaynakça

Özen Ünal, D. (2023). *Eko-matematik ve Uygulamaları*. İçinde A. Gökhan ve F. Erdoğan (Eds.), *Matematik ve Fen Bilimleri Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar 2023-III*. (ss.265-276). Efe Akademi Yayınları.

¹ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0009-0005-5585-3929.

² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0009-0007-8630-3035.

³ Dr. Öğr. Üyesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-9279-3452.

Denizlerin Sessiz Tehlikesi Okyanus Asitlenmesi¹

Ela Nur AKIN², Asya Ukte MAKCA³, Arda SELVİ⁴, Ergün GÖK⁵

Özet

Okyanus asitlenmesi, deniz suyunun karbondioksit emilimiyle pH değerinin düşmesi sonucu gerçekleşir. Bu asidik ortam, deniz canlılarına zarar verir ve dolaylı olarak insanları da etkiler. Amacımız, toplumu okyanus asitlenmesi konusunda bilgilendirerek farkındalık oluşturmak ve deniz yaşamını korumak için sürdürülebilir çözümler bulma konusunda toplumsal bir hareket başlatmaktır. Gezeganimizin geleceği için birlikte hareket etmek önemlidir. Veri setleri üzerinden çevresel faktörler ile ekonomik göstergeler arasındaki ilişkiler incelendi. Sera gazı emisyonları, ekonomik büyüme ve dış ticaret performansı gibi değişkenler ARDL-ECM yöntemiyle analiz edildi. Deniz organizmaları üzerinde yapılan deneyler ve saha çalışmalarıyla okyanus asitlenmesinin etkileri belirlenmeye çalışıldı. Dikkat çekici afiş ve broşürler hazırlandı. Her bir kişinin karbon ayak izini belirleyen bir anket hazırlandı. Yaptığımız ankete yirmi kişi katıldı. Yapılan anket çalışmalarında, halkın genelde okyanus asitlenmesi kavramına dair çok az bilgiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Anket sonuçlarına göre kişi başı toplam 19,173 ton karbon saldıgı ortaya çıkmıştır. Bu sayı kabul görülen dünya ortalamasının (6 ton) oldukça üzerindedir. Okyanus asitlenmesinin doğası, etkileri ve önleme yöntemleri hakkında toplumun bilgi eksikliğini göstermektedir. Bu durum, çevre sorunlarıyla ilgili farkındalığın düşük olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar, toplumun gereksiz tüketim alışkanlıklarına sahip olduğunu ve bu durumun çevresel etkilerini artırdığını göstermektedir. Sonuç olarak, elde edilen bulgular, gelecek yıllarda dünya okyanusları ve içinde yaşayan deniz kabukluları için ciddi bir tehdit oluşturduğunu göstermektedir. Çevresel sorunların çözümü için bilimsel araştırma ve farkındalık önemlidir. TÜBİTAK'a çevre projeleri sunabilir, sosyal medyada çevresel sorunlara dikkat çekebilirsiniz. Kişisel olarak çevre dostu alışkanlıklar benimseyerek etkileyici bir fark yaratabilirsiniz. Her bireyin çevreye duyarlı olması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: PH, karbondioksit, karbon ayak izi, okyanus asitlenmesi, atmosfer.

Kaynakça

Tayyar, A. (2023). Küresel ısınmanın kötü ikizi – Mavi ekonomi ve endüstri-içi ticaret: Türkiye İçin ARDL Analizi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (57), 21-36.

Karbon Ayak İzi Uygulaması (2023). <https://124.im/ThwsII> 12.02.2024 (Erişim Tarihi: 12 Şubat 2024).

¹ Bu çalışma 2., 3., ve 4. yazarların TÜBİTAK 2204-D Lise Öğrencileri İklim Değişikliği Araştırma Projeleri Yarışması kapsamında üretilmiştir.

² Mersin Akdeniz Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye.

³ Mersin Akdeniz Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye.

⁴ Mersin Akdeniz Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye.

⁵ Mersin Akdeniz Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye.

Nanobaybik: İlkokulda Nanobilim ve Nanoteknoloji (NBT) İçeriklerinin NBT Anlayışına, Bilimsel Akıl Yürütme Becerilerine ve Bilimsel Kimlik Gelişimine Etkisi ¹

Menşure ALKIŞ KÜÇÜKAYDIN²

Özet

Nanoteknoloji, geniş bir alanda uygulanabilirliği nedeniyle sürdürülebilir kalkınma çabalarında devrim yaratmakta ve 21. yüzyılda ekonomik kalkınma için kritik bir noktada bulunmaktadır. Bu durum nano ölçekli kavramları kavramsallaştırmak için nanobilim ve nanoteknoloji (NBT) eğitimi ön plana çıkarmıştır. NBT, güncel konuların öğretilmesi hususunda önemli fikirler sunmakta ve bu fikirlerin de erken aşamalarda desteklenmesi gerektiğinin altını çizmektedir. Bu noktadan hareketle mevcut çalışma ilkökulda NBT eğitimine odaklanmıştır. Çalışmada 63 ilkökul öğrencisine 10 hafta boyunca NBT etkinlikleri içeren toplam 20 etkinlik uygulanmıştır. Öğrencilere sunulan NBT eğitiminin; NBT anlayışına, bilimsel akıl yürütme becerilerine ve bilimsel kimlik gelişimine etkisini belirlemek amacıyla veri toplama araçları hazırlanmıştır. Çalışmada tüm veri toplama araçları ön test ve son test olarak kullanılmışlardır. Öğrencilere sunulan NBT eğitimlerinin etkililiğini belirlemek amacıyla yapılan analizlerde, uygulama sonrasında öğrencilerin NBT anlayışlarının ve bilim kimliklerinin geliştiğı görülmüştür. Bununla birlikte öğrencilerin bilimsel akıl yürütme becerilerinin kimi boyutlarında gelişme tespit edilmiştir. Ulaşılan sonuçlar ilkökulda NBT eğitiminin etkili olduğunu ve ilkökulda bilimsel becerilerin gelişimini desteklediğini göstermiştir. Bu durum nano bilginin çocuklar tarafından anlaşılabilirdiğini dolayısıyla nano dünyanın deneyimlenebileceğini işaret etmektedir. Bulgular, NBT eğitimi hakkında ilkökul düzeyinde yürütülecek çalışmalar için öncü niteliğinde olup eğitimciler, araştırmacılar, program geliştiriciler ve politika geliştiriciler için çıkarımlar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bilimsel akıl yürütme, fen eğitimi, ilkökul öğrencisi, nanobilim ve nanoteknoloji.

¹ Bu çalışma 123K683 kodlu TÜBİTAK 1002-A projesi kapsamında üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya/Türkiye, ORCID: 0000-0003-4410-1279.

IV. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.iexcel.org.tr/>

8. Sınıf Öğrencilerinin Ülkeler, Yerler ve Çevreler Öğrenme Alanındaki Kavramlara Yönelik Algıları

Hatice DOĞUŞ¹

Özet

Geniş bir içeriğe sahip olan sosyal bilgiler dersi, öğrencilere aktarılması gereken çok sayıda kavrama da ev sahipliği yapmaktadır. Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'nda, kavram öğretimi de önemli bir yer tutmaktadır. Bu araştırmada sosyal bilgiler öğretim programında yer alan 7. sınıf Ülkeler, Yerler ve Çevreler öğrenme alanına ait kazanımların içerdiği *nüfus*, *demografi*, *nüfus piramidi*, *çarpık kentleşme*, *beyin göçü*, *mücadele* ve *mülteci* kavramlarının 8. sınıf öğrencilerindeki algı düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseniyle yürütülmüştür. Çalışmanın katılımcıları İstanbul'da 2020-2021 yılı eğitim öğretim döneminde bir imam hatip ortaokulunda öğrenim gören 8. sınıf öğrencileridir. Katılımcılar ölçüt örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Görüşme yöntemi ile toplanan veriler, betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma verilerinden çıkan sonuçlara göre öğrencilerin en az yanlıya düşüp çoğunlukla doğru olarak tanımladıkları kavramlar *nüfus* ve *mülteci* kavramları olmuştur. *Demografi* ve *mücadele* kavramları ise öğrencilerin tanımlamakta en zorlandığı kavramlardan olmuştur. Bununla birlikte mücadele kavramı, başka kavramlarla en fazla karıştırılan kavram olmuştur. *Çarpık kentleşme* kavramıyla ilgili olarak öğrencilerin geneli doğru tanım yapmıştır. *Nüfus piramidi* ise piramit şeklinden dolayı bazı öğrencilerin soy ağacı ve besin zinciri kavramlarıyla karıştırdığı bir kavram olmuştur. *Beyin göçü* ise öğrencilerin çoğunluğu tarafından doğru algılanan; ancak ifade etmekte zorlanılan bir kavram olarak karşımıza çıkmıştır. Araştırma sonuçlarından elde edilen verilere göre birkaç öneride bulunulabilir. Öğrencilerin sözlü iletişim ve ifade etme becerilerinde yetersizlik olduğu saptanmış olup buna yönelik çalışma ve uygulamaların yapılmasında fayda görülmüştür. Ayrıca öğrencilerde ilgili kavramlara yönelik pek çok yanlı ve bilgi eksikliği olduğu gözlenmiştir. Buna yönelik kavram öğretiminde etkili yöntemlerin olduğu çalışmalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, kavram öğretimi, kavram yanlılığı.

¹Marmara Üniversitesi, İstanbul/Türkiye, ORCID: 0000-0002-0330-8065.

Lise Öğrencilerinin Demokrasi ve İnsan Hakları Anlayışı¹

Ecem ÖNER², Halil Dünder CANGÜVEN³

Özet

Bireyin topluma iyi ve nitelikli bir vatandaş olarak katılmasını sağlamak, devletin önemli görevleri arasında yer alır. Bu çalışmanın amacı lise düzeyindeki öğrencilerin insan hakları ve demokrasi konusu hakkındaki görüşlerini belirlemektir. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması tercih edilirken, veri toplama yöntemi olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışma lise öğrencilerine uygulanırken katılımcılar belirlenirken amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Çalışmaya 7 gönüllü lise öğrencisi katılım sağlamıştır. Elde edilen verilerden araştırmacılar bağımsız olarak kodlar çıkarmış, bu kodlar tablolar haline getirilmiştir. Katılımcılardan elde edilen ev ortamındaki demokrasi ve insan hakları ile ilgili kodlar, “Evet” “Eşitlik” “Saygı duymak” ve “Hür irade” olarak belirlenmiştir. Katılımcıların Okul ortamındaki demokrasi ve insan hakları ile ilgili kodlar “Evet” “Arkadaşlarımla görüş” “Saygı duymak” “Eşitlik” “Arkadaş görüşü” ve “Önem vermek” olarak oluşturulmuştur. Katılımcıların Sosyal ortamındaki demokrasi ve insan hakları ile ilgili kodlar “Evet”, “Saygı duymak” ve “Hür irade” şeklinde tespit edilmiştir. Katılımcıların “Sanal ortamındaki görüş ve tercihlerine ortamdakilerin saygı duyması ile ilgili kodlarına bakıldığında “Evet” kodu ön plana çıkmaktadır. Demokratik ortamlarda yetişen bireylerin öz güven gelişimlerinin daha sağlıklı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi ve insan hakları, aile, okul, sosyal ortam, sanal ortam.

¹ Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi projesidir.

² Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0009-0000-9593-7821.

³ Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7931-9449.

Küresel İklim Değişikliği ile İlgili Tarsus Çiftçilerin Görüşlerinin İncelenmesi¹

Muhammet Eren ERİNMEZ², Halil Dünder CANGÜVEN³

Özet

Son zamanlarda etkisi oldukça artmış olan iklim değişikliği sebebiyle yağışlar azalmış ve hava sıcaklığında bazı değişimler oluşmuştur. Küresel iklim değişikliği; ürünlerin sulanma miktarı, ürün kalitesi ve ürün verimi gibi faktörleri olumsuz etkilemektedir. Bu çalışmanın amacı küresel iklim değişikliği ile ilgili Tarsus çiftçilerin görüşlerinin incelenmesidir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi desenlerinden durum çalışması kullanılırken, veri toplama yöntemi olarak görüşme tekniği tercih edilmiştir. 7 gönüllü katılımcıya toplam 12 adet açık uçlu soru sorulmuştur. Katılımcılardan elde edilen veriler araştırmacılar tarafından bağımsız olarak koldanmış ve daha sonra ortak kanaatlere varılmıştır. Kodlar tablolar haline getirilmiştir. Katılımcıların “Tarımsal üretim takvimi” ile ilgili kodlarından öne çıkanlar “İklim şartları” ve “Mevsim”; “Küresel iklim değişikliği ile ilgili bilgi” durumları hakkındaki kodlarından belirgin olanlar “Makale okumak”, “Gündemi takip etmek”, “Yurtdışı haber kaynakları” ve “Üniversite araştırmaları”; “İklim değişikliğinin sulama miktarına etkisi” ile ilgili kodlarından dikkat çekici olanlar “Sulama miktarında artış” ve “Sulama sayısında artış”; “İklim değişikliğinin ürünlerin verimine etkisi” ile ilgili kodlarından en çok “Evet” ve “Don olayı”; “İklim değişiminin ürünlerin kalitesine etkisi” ile ilgili kodlarından belirgin olanlar “Kalite kaybı”; “İklim değişikliğinin ürünlerin üzerindeki etkilerini azaltmak” ile ilgili kodlarından en belirgin olanları “Damlama sulama sistemi”, “Sera yapmak”, “Soğuk önleyici pervane” ve “Mum ile ısı yalıtımı”; “Ürünlerin kalitesini arttırmak için devlet kurumlarından yardım almak” ile ilgili kodlarından en dikkat çekici olan “Hayır” kodu olarak belirlenmiştir. Küresel iklim değişikliğinden etkilenmenin en aza indirgenmesi değişimler ve ürünlerin yetiştirilmesi konusunda yeterli bilgilendirmeyle mümkün olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hava sıcaklığındaki değişimler, sanayi devrimi, sera gazları, hızlı nüfus artışı, tarım.

¹ Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi projesidir.

² Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0009-0002-0482-5803.

³ Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7931-9449.

Biz mi Öfkemizi Yoksa Öfkemiz mi Bizi Kontrol Ediyor?¹

Gaye TAŞ², Halil Dünder CANGÜVEN³, Hidayet TAŞ⁴

Özet

Öfke insanların normalleştirmesi gereken insan doğasına aykırı olmayan bir duygudur fakat fazla öfke, öfke sorunları öfkemizi kontrol edememeye yol açar. Kontrolsüz öfkenin ise insanlara büyük zararları vardır. Fiziksel ve ruhsal anlamda insanda hasarlar bırakan kontrolsüz öfke çağımızın büyük bir sorunu haline gelmiştir. Bu çalışmada yetişkinlerin gündelik yaşamda yaşadığı öfke sorunlarını ve öfke kontrol durumlarını araştırmak amaçlanmıştır. Araştırmaya 20- 55 yaş aralığındaki 5 gönüllü katılmıştır. Çalışmada fenomenoloji (olgubilim) tekniği, veri toplama yöntemi olarak da yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışmada veriler birbirinden bağımsız üç farklı araştırmacı tarafından analiz edilmiştir. Çalışmanın geçerlilik ve güvenliğini artırmak için veriler araştırmacılar tarafından doğrudan aktarılmış ve kodlar belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, katılımcıların öfke kontrolünü sağlama yöntemleriyle ilgili kodlar incelendiğinde “ortam” ve “terk etmek” kodlarının ön plana çıktığı, sosyal medyada veya televizyondaki öfke içerikli haberler hakkındaki düşünceleri ile ilgili kodlar incelendiğinde “yer verilmemeli” kodunun belirginleştiği görülmektedir. Öfkenin, kontrol edilmesi gereken, sağlıklı ve sağlıklı yönleriyle doğal bir duygu olduğu bireylere fark ettirilmelidir. Sosyal medyada kontrolsüz öfke içerikli paylaşımlarının bireyleri şiddete yönlendirebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öfke, öfke kontrolü, terapi, sosyal medya.

¹Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi projesidir.

² Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0001-7436-2117.

³ Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7931-9449.

⁴ Dr. Lütfi Kolukıncıoğlu İlkokulu, Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0003-0769-8184.

Öğretmenlerin Mesleki Profesyonelliklerinin Sınıf Yönetimi Kontrol Düzeyleri ve Öğretim Stratejilerini Belirlemelerine Etkisi: İstanbul-Sultangazi İlçesi Örneği¹

Ayşe Eda CELEP², Ebru OĞUZ³

Özet

Eğitim, insanlığın gelişmesi ve toplumların nitelik kazanması açısından öne çıkan en önemli kavramlardan biridir. Öğretmen, eğitim sisteminin önemli bileşenlerinden biri olup, eğitim bilimciler tarafından da profesyonel bir meslek olarak tanımlanan öğretmenlik mesleği, bu sistem içerisinde stratejik olarak önemli bir konumda yer alır. Mesleki açıdan yetkin ve profesyonel olan öğretmenlerin sınıf yönetme biçimleri etkilemektedir. Öğretmenin bilgi, beceri ve tutumları; sınıf içi düzeni, öğrenci katılımını ve öğrenme ortamının niteliğine yansımaktadır. Aynı zamanda öğretmenler, sınıf yönetimi becerileri sayesinde disiplin sorunlarını daha etkili bir şekilde ele alarak sınıfta olumlu disiplin iklimi sağlanması ve öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarını tanıyıp bu ihtiyaçlara uygun öğretim stratejilerini belirlemeleri konusunda yetkindirler. Böylece derslerin daha etkili bir şekilde planlanıp uygulanmasını sağlayan profesyonel öğretmenler, öğrencilerin daha iyi öğrenmelerine ve akademik başarılarının artmasına katkı sağlarlar. Bu çalışmada, öğretmenlerin mesleki profesyonelliklerinin sınıf yönetimi kontrol düzeyleri ve öğretim stratejilerini belirlemelerine etkisi incelenmiştir. Bu amaçla çalışma nicel araştırma yöntemlerinden olan ilişkisel tarama modeli ile tasarlanmıştır. Çalışmanın evren ve örneklemini 2023-2024 Eğitim Öğretim döneminde İstanbul Sultangazi ilçesinde görev yapan 393 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Öğretmenlerin Mesleki Profesyonellikleri Ölçeği, Sınıf Yönetimi Kontrol Düzeyleri Ölçeği ve Öğretim Stratejilerini Belirleme Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmanın verileri SPSS istatistik programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin mesleki profesyonellik düzeylerinin yüksek, sınıf yönetimi kontrol düzeyleri ve öğretim stratejilerini belirlemeleri ise orta düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte, öğretmenlerin mesleki profesyonelliklerinin sınıf öğretimi kontrol düzeylerine ve öğretim stratejilerini belirlemelerine doğrudan pozitif yönde anlamlı etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen profesyonelliği, sınıf yönetimi, öğretim stratejileri.

¹ Bu çalışma, birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul/Türkiye, ORCID: 0009-0006-6610-4728.

³ Prof. Dr., Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul/Türkiye, ORCID: 0000-0002-5731-011X.

İlkokul Öğrencilerinin Yazma Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Hazırlanan Etkinliklerin İncelenmesi

Dilek KIRNIK¹

Özet

Anlatım becerilerinden biri olan yazma, öğrencilerin duygularını ve düşüncelerini sembollerle bir yazma aracı kullanarak ifade etmesi ilkesine dayanır. Türkçedeki dört temel dil becerilerinden birisi olan yazmanın, ilkokulda geliştirilmesi önemlidir. Sınıf öğretmenleri, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için metin odaklı ya da metinler arası bağlantılar kurarak farklı çalışmalar yürütmektedir. Sınıf öğretmeni olma yolunda eğitim gören sınıf öğretmenliği bölümü dördüncü sınıf lisans öğrencileri de öğretmenlik uygulamaları kapsamında ilkokullarda staj yapmakta ve derslere yönelik farklı deneyimler elde etmektedir. Bu çalışmada da sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe dersinde tercih ettikleri yazma etkinlikleri incelenmiştir. Bu araştırmanın amacı ilkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde sınıf öğretmenliği aday öğrencilerinin yaptığı çalışmaları incelemektir. Nitel araştırmanın esas alındığı bu çalışmada durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Öğretmen adaylarının Türkçe dersine yönelik anlattıkları 40 dakika süren 8 farklı ders incelenmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde betimsel analiz kullanılmıştır. Sınıf öğretmeni aday öğrencilerinin Türkçe derslerinde yazma odaklı yaptığı çalışmalara bakıldığında; karşılaştırmalı yazma, görsellerle ilişkilendirerek metin yazma, metinde geçen anlamlarına göre kelimelerle ilgili cümleler kurma, noktalama işaretlerini verilen metinlerde kullanma, bir metne farklı bir sonuç yazma gibi farklı etkinlikler yaptıkları görülmüştür. Yazma etkinliklerinde; anahtar kavramlar, metin görseller, karakter kuklaları gibi farklı materyallerin kullanıldığı belirlenmiştir. Etkinliklerde sevgi, saygı, vatanseverlik gibi temel kök değerlerin yanında bağımsız ve özgür düşünme, çalışkanlık, meraklı olma gibi bilimsel değerlerinde vurgulandığı tespit edilmiştir. Öğretmen adayları ilkokul öğrencilerinin yazma çalışmalarına yönelik çoğunlukla noktalama işaretlerini doğru kullanma, satır arası boşluk bırakma, büyük harf kullanımı gibi konularda dönütler vermiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe, yazma becerisi, ilkokul, sınıf öğretmenliği.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7261-7259.

IV. Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Kongresi

24-26 Mayıs 2024

Türkiye

<https://www.iexcel.org.tr/>

Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Gazete/İnternet Haberi Temelli Örnek Olay Kullanımına İlişkin Düşünceleri

Hatice DOĞUŞ¹

Özet

Gazete/internet temelli örnek olay yöntemi; bir gazete ya da internet haberinde yer alan olayların öğrencilerin gelişim düzeyine ve müfredat planına uygun şekilde derste incelenmesi ve bu incelemeyle birlikte yapılandırıcı ve öğrenci merkezli bir öğretimin gerçekleştirilmesidir. Bu araştırmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenlerinin derslerinde gazete ya da internet haberi temelli örnek olay kullanımına yönelik algıları, yeterlilikleri, örnek olay kullanma sıklıkları ve nasıl/ne şekilde kullandıklarını ortaya çıkarmaktır. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseniyle yürütülmüştür. Katılımcılar, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle seçilen 12 sosyal bilgiler öğretmenidir. 2021 yılında gerçekleştirilen çalışmanın verileri, araştırmacı tarafından hazırlanan açık uçlu anket formu kullanılarak toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmenler; sosyal bilgiler dersinde gazete/internet haberi temelli örnek olay yönteminin kullanılmasını faydalı bulmaktadırlar. Bununla birlikte her ne kadar gazete/internet haberi temelli örnek olay kullanımının birtakım olumsuz yönlerinin olduğunu düşünseler de olumlu yönlerinin daha fazla olduğu görüşündedirler. Öğretmenlerden gazete/internet haberi temelli örnek olay yöntemini kullanma konusunda kendilerini değerlendirmeleri istendiğinde, bu konuda hem iyi hem de eksik yanları olduğuna dair değerlendirmelerde bulunmuşlardır. Bununla birlikte öğretmenlerin gazete/internet haberi temelli örnek olay yöntemini tam anlamıyla uygulayamadıkları düşünülmektedir. Araştırma sonuçlarına dayanarak öğretmenlerin gazete/internet haberi temelli örnek olay yöntemini uygulama konusunda bazı eksikliklerinin olduğu düşünüldüğünden bu yöntemi uygulamaya yönelik öğretmenlerle ayrıntılı çalışmalar yapılabilir. Ayrıca sadece öğretmenlerle değil aday öğretmen olan lisans öğrencileriyle bu konuda kendilerini daha nitelikli hale getirebilecek çalışma ve uygulamalar yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, örnek olay, öğretmen uygulamaları.

¹Marmara University, İstanbul/Türkiye, ORCID: 0000-0002-0330-8065.

Doğal Afetleri Yaşayan ve Yaşamayan Lise Öğrencilerinin Psikolojik Durumlarının Karşılaştırılması¹

İklim DURDURAN², Halil Dünder CANGÜVEN³

Özet

Doğal afetler, çeşitli insani veya doğal sebeplerden ortaya çıkan, boyutları kesin olmayan kayıplara yol açan ve öngörülemeyen doğa olaylarıdır. Doğal afetlerin fazlasıyla can ve mal kaybına yol açtığı görülmüştür. Fakat maddi kayıpların yanında manevi kayıplar da vardır. Bu çalışmanın amacı; doğal afeti yaşayan ve yaşamayan lise öğrencilerinin afetten psikolojik olarak nasıl etkilendiğini karşılaştırmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın gönüllü katılımcılarından ikisi Antalya’da, ikisi Mersin’de ikamet etmektedir. Çalışmada bireylerin farklı yaşlarda olması göz önünde bulundurulmuş, cinsiyet faktörü gözlemlenmemiştir. Geçerlilik ve güvenilirliği için, analiz yapılırken katılımcıların görüşlerinden çokça alıntı yapılarak katılımcı ifadeleri araştırmaya doğrudan eklenmiştir. Doğal afeti yaşayan ve yaşamayan katılımcıların “afet öncesi ve sonrası yaşantılarındaki yeni korkular veya endişeler” ile ilgili kodlarına bakıldığında “sürekli lambaya bakmak, çatlak binalar görünce korkmak ve yakınına kaybetme endişesi” gibi ifadeler belirlenmiştir. Katılımcıların afetler sonrasında psikolojik destek alma durumlarına bakıldığında, psikolojik destek almadıkları, pahalı ve gereksiz olarak düşündükleri görülmüştür. Araştırma sonucunda, depremin katılımcılar üzerinde büyük bir etki bıraktığı, afeti yaşayan katılımcılara, afeti yaşamayan katılımcılara göre daha çok korku hissettikleri belirlenmiştir. Önceden tahmin edilemeyen doğal afetler sonucu oluşan manevi kayıplar; psikolojik destek, çevredeki bireylerin yaklaşımı ve ortam değişikliği ile hafifletilebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğal afet, psikoloji, deprem, lise öğrencileri.

¹ Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi projesidir.

² Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0009-0000-2446-2136.

³ Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7931-9449.

Ortaokul Öğretmenlerinin Açık Uçlu Sınav Sistemine Yönelik Görüşleri¹

Saniye BEKDEMİR², Meltem YALIN UÇAR³

Özet

Bu araştırma, ortaokul öğretmenlerinin “Açık Uçlu Sorular” hakkındaki görüşlerini elde etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yenilenen eğitim programlarında, açık uçlu sorular ile öğrencilerin değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yer alması nedeni ile bu araştırmanın gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Araştırma, 2023-2024 eğitim-öğretim bahar yarıyılı, Aydın ili devlet ortaokullarında görev yapmakta olan 214 farklı branş öğretmeninden elde edilen verilerin, nicel yöntem ile çözümlenmesi yoluyla sonuçlanmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacının uzman görüşü alması sonucunda oluşturduğu 20 maddeli anket yoluyla, Google Form üzerinden elde edilmiştir. Araştırmanın sonucunda; Öğretmenlerin açık uçlu soru sistemine geçişle ilgili olumlu düşündükleri, açık uçlu soruların, öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirdiği için tercih edildiği fakat öğrenciyi kısmen doğru değerlendirdiği, açık uçlu sorularla öğrenci performansı değerlendirmenin çoktan seçmeli sorulara göre daha adil olduğu, açık uçlu soru sisteminin öğretmen-öğrenci iletişimde nötr etkisi olduğu ve bu sisteme geçişte, öğretmenlerin yaşadığı en büyük sorunun, değerlendirme kriterlerinde belirsizliğin olduğu bu nedenle çözüm önerilerinin, Eğitim Programlarının geliştirilmesi yönünde olduğu anlaşılmıştır. Yine öğretmen görüşlerine göre, öğrencilerin öz yönetim becerilerini geliştirmede açık uçlu soruların orta seviyede etkisi olduğu, öğrencilerin sorumlu karar alabilme becerilerini olumlu desteklediği ancak çoktan seçmeli sorulara dayalı değerlendirmeden açık uçlu sorulara dayalı değerlendirmeye geçişte, öğrencilerin olumsuz tepki verdikleri, açık uçlu soru sisteminde soru sayısının az olmasının, değerlendirmeyi olumsuz etkilediği, bu soruların değerlendirme sürecine kısmen katkı sağladığı ve öğrenci motivasyonunda negatif etki yarattığı, açık uçlu soru sistemine yönelik öğretmen eğitimlerin ise kısmen yeterli olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ölçme, değerlendirme, açık uçlu soru, çoktan seçmeli soru.

¹ Bu çalışma, birinci yazarın tezsiz yüksek lisans dönem projesinden üretilmiştir.

² Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID:0000-0002-9922-0905.

³ Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0009-0009-3985-2562.

Attitudes of Prospective Science Teachers Towards the Use of Artificial Intelligence:

A Mixed Methods Investigation

Adem YILMAZ¹

Özet

This study aims to assess the attitudes of prospective science teachers towards the use of artificial intelligence (AI). The rising prominence of AI technologies in the field of education necessitates an understanding of how these future educators adapt to and perceive these new technologies. The research employs a mixed methods approach that combines quantitative and qualitative data collection techniques. The study collected data using surveys and interview techniques among prospective teachers. The survey was designed to measure general attitudes and acceptance towards the use of AI. Interviews, on the other hand, revealed the participants' in-depth thoughts and personal experiences with AI. Artificial Intelligence Attitude Scale (AIAS): This is a five-point Likert scale designed to assess the attitudes of prospective teachers towards AI technologies. Semi-structured interviews: These consist of open-ended questions that facilitate detailed discussions about participants' views. Quantitative data were evaluated using statistical analysis techniques, while qualitative data were thematically analyzed through content analysis. The research indicates that although the majority of prospective science teachers view the use of AI positively, they harbor some concerns. Notable issues include a lack of technological proficiency and uncertainties about the role of AI in education. The study suggests that raising awareness about the use of AI in education and supporting the adaptation processes of prospective teachers to technology are crucial. Offering more education and resources related to AI in teacher training institutions could better prepare prospective teachers for these new technologies. Furthermore, increasing courses and seminars on AI ethics is recommended.

Anahtar Kelimeler: Artificial intelligence, prospective science teachers, mixed methods, educational technology, attitude assessment.

¹ Doç. Dr., Kastamonu University, Kastamonu/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1424-8934.

Yapılandırmacı Programa Göre İyi Bir Ders Nasıl İşlenmeli?

İlhami SARIÇAM¹

Özet

Bireysel veya grup çalışma bilinci, karmaşık problemleri çözme yetisi, farklı bakış açıları geliştirebilme becerisinin yanı sıra bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve sosyal becerilerin kazanılması için, sınıf içi ve sınıf dışı uygulamalar önemlidir. Okullarda uygulanan programlarda; ders planları, ders araç gereçleri, öğrenme ortamları, çevrenin etkisi, okulun paydaşları ve öğretmenlerin yetiştirilme durumunun önemli olduğu bilinmektedir. Bu çalışma nitel araştırmalarda doküman incelemesi yöntemiyle yapılmıştır. Türkiye de 2004-2005 eğitim öğretim yılında yapılan program değişikliğiyle birlikte bir dersin işlenişinde “*öğretmen merkezli anlayıştan öğrenci merkezli anlayışa*” geçilmiştir. Araştırmada yapılandırmacı programın başladığı eğitim-öğretim yılının öncesi ve sonrasında yayınlanan “iyi bir dersin nasıl işleneceğini içeren” üç kitap ve üç makale incelenmiştir. Yapılandırmacı programın temel aldığı öğrenci merkezli eğitim-öğretim çalışmalarında kazanımların esas alınması, öğrenme ortamları oluşturulması, dersin etkinlikler ile işlenmesi, ürün ortaya çıkarılması, yazılı anlatıma önem verilmesi, izleme ölçme değerlendirme yapılması, portfolyo dosyası oluşturulması, ürünlerin sergilenmesi, yarışmalara katılım sağlanması ve ziyaret, gezi, gözlem, inceleme, araştırma, deney, proje gibi çalışmalara önem verilmesi gerektiği söylenebilir. 2004-2005 eğitim-öğretim yılından itibaren yapılandırmacı programın felsefesine uygun ders yapılması istenmesine rağmen anlatım, soru cevap, sohbet, tartışma vb. klasik yöntemler uygulanmaya devam edilmiştir. Sınıflardaki etkileşimli tahtaların öğrenciler tarafından aktif kullanılmadığı, genel olarak sunu amaçlı kullanıldığı, “*öğretmen merkezli ders işleme anlayışından öğrenci merkezli ders işleme anlayışına*” geçilmesinin beklenen düzeyde olmadığı, derslerin etkinliklerle değil klasik yöntemlerle işlenmeye devam ettiği, öğrencilere tahtanın etkin kullanılması ve yazılı anlatım çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ders planı, kazanım, etkinlik, ürün, değerlendirme.

¹ Dr., Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü-Eğitim Müfettişi, Ankara/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7430-2293.

Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi ve Alternatif Bir Mesleki Gelişim Modeli: Ders İmecesini

Ogün BİLGE¹, Adem BEYHAN²

Özet

Bu çalışma öğretmenlerin mesleki gelişimini ve mesleki gelişimde kullanılan “ders imecesini” yöntemini konu edinen bir derleme çalışmasıdır. Mesleki gelişim tüm meslekler için geçerli olan bir kavram olmakla birlikte öğretmenlik mesleği ile bire bir örtüşen bir kavram olarak dikkat çekmektedir. Türkiye’de de neredeyse çeyrek asırdır eğitim-öğretim alanında yoğun bir iyileştirme ve değişim çabaları dikkati çekmektedir. Ancak bu çabaların lokomotifleri olan öğretmenlerin istenilen niteliklere sahip olması esas önemli olan konudur. Bu bağlamda bu çalışmada Uzakdoğu kökenli ve Japonya’dan dünyaya yayılan bir öğretmen mesleki gelişim modeli olan ders imecesinin kısaca ne olduğu, nasıl uygulandığı ele alınmıştır. Diğer taraftan kültürel farklılıklarına rağmen Türk eğitim sisteminde uygulanabilme durumu tartışılmıştır. Uluslararası literatürde ‘lesson study’ olarak tanımlanan ve Türkçe’ye ‘ders imecesi’ veya ‘ders araştırması’ olarak geçen bu model döngüsel bir süreçtir. Bu modele göre aynı branşta az sayıda (3-6 arası) öğretmen bir araya gelerek o dersin öğretim programında yer alan öğrencilerin anlama sıkıntısı yaşadığı konu/kazanım birlikte planlar ve birlikte ders işlenir. Bu esnada diğer öğretmenler öğrenci davranışlarını ve tepkilerini gözlemler. Ders bitiminde katılımcı öğretmenlerle dersin değerlendirmesi yapılır. Gerekmesi halinde ders planının iyileştirilir. Sonrasında hazırlanan planın başka bir öğretmen tarafından farklı bir sınıfta işlenir. Bu döngüsel süreç eğitim sistemimizdeki zümre çalışmalarından daha farklı bir süreç olarak iş birliği içinde katılımcı öğretmenlerin sürece eşit ve aktif bir şekilde katılımlarını içermektedir. Böylece geleneksel mesleki gelişim modellerinden farklı olarak öğretmenlerin işin içine dâhil ve üretken olduğu ders imecesi modeli ile katılımcı öğretmenler birbirlerinin deneyimlerinden faydalanmaktadırlar. Kısacası bu çalışma farklı bir kültürde doğan ve gönüllülük esasına dayanan ders imecesi modelinin Türk eğitim sisteminde de uygulanabileceğini önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Ders imecesi, mesleki gelişim.

Kaynakça

- Fujii, T. (2013). Implementing Japanese lesson study in foreign countries: Misconceptions revealed. *Mathematics Teacher Education and Development*, 1(16), 65-83.
- Murata, A., & Takahashi, A. (2002). Vehicle to connect theory, research, and practice: How teacher thinking changes in district-level lesson study in Japan. *PME Teacher Knowledge*, 1(4), 1-11.
- Cerbin, W., & Kopp, B. (2006). Lesson study as a model for building pedagogical knowledge and improving teaching. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 18(3), 250-257.
- Coenders, F., & Verhoef, N. (2019). Lesson Study: professional development (PD) for beginning and experienced teachers. *Professional Development in Education*, 45(2), 217-230.
- Kotelawala, U. (2013). Lesson study in a methods course: connecting teacher education to the field. *The Teacher Educator*, 47(1), 67-89.

¹ Sorumlu Yazar, Dr., Millî Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0000-0002-7790-6105.

² Dr., Millî Eğitim Bakanlığı, ORCID: 0000-0002-4173-4217.

Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Ücretsiz Dağıtılan Lise Coğrafya 10. Sınıf Ders Kitabında Küresel İklim Değişikliği Bilgisi Yeterliliği Hakkında Öğrenci Görüşleri¹,

Mehmethan AYDINOĞLU², Işıl SÖNMEZ³

Özet

Bu çalışmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ücretsiz dağıtılan lise coğrafya 10. sınıf ders kitabında küresel iklim değişikliği bilgisi yeterliliği hakkında öğrenci görüşlerinin belirlenmesidir. Bu çalışma nitel bir araştırmadır ve çalışmada nitel araştırma desenlerinden olan durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcıları 10 kişiden oluşmaktadır. Katılımcılar belirlenirken amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada veri toplama yöntemi olarak görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırma konusuyla ilgili olarak araştırmacılar tarafından alan yazın taraması yapılarak yarı yapılandırılmış görüşme formu geliştirilmiştir. Formda toplam 9 açık uçlu görüşme sorusuna yer verilmiştir. Katılımcıların Coğrafya dersi hakkında oluşturdukları ortak kodları “Önemli, Ayrıntılı, Karışık, Kritik” şeklinde belirlenmiştir. Küresel iklim değişikliği hakkında oluşturdukları ortak kodları “Zararlı, İnsan Etkisi, Fosil Yakıt, Kuraklık, Doğal Afet” şeklinde belirlenmiştir. Katılımcılar henüz coğrafya kitabının tamamını incelemediklerini, kitapta görsel araçlara daha çok yer verilmesi gerektiğini, uzun anlatımların algılamalarını zorlaştırdığını belirtmişlerdir. Katılımcıların tamamı Coğrafya kitabında küresel iklim değişikliği bilgisine yeterince ağırlık verilmediğini belirtmişlerdir. Coğrafya kitaplarında küresel iklim değişikliği konusuna daha çok yer verilmesinin, kitapların görsellerle zenginleştirilerek etkinliklerin, proje çalışmalarının hazırlanmasının öğrencilerin bu konuyla ilgili olarak bilinçlenmelerine katkı sağlayabileceği belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, 10. sınıf öğrencileri, küresel iklim değişikliği, küresel ısınma.

¹ Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi projesidir.

² Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID:0009-0006-2499-3686.

³ Sorumlu Yazar, Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0001-8524-7878.

Ortaokullarda Yaşanan İletişim Problemlerine Yapay Zeka ile Çözüm Önerileri Üretilmesi¹

Mustafa Görkem GÜNGÖRMEZ², Defne ÇETİN³, Sedat GÜNGÖRMEZ⁴, Halil Dündar
CANGÜVEN⁵

Özet

Okul ortamlarındaki yaşanan iletişim problemleri, hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin yaşam, psikolojik durum ve akademik başarıları gibi birçok olumsuz yönde etkisini göstermektedir. Bu çalışmada, öğrencilerin öğretmenleriyle veya akranlarıyla yaşadıkları iletişim sorunlarının, onların akademik başarıları ve psikolojik durumları üzerindeki etkilerini belirlemenin yanında, öğretmenlerin öğrenci, meslektaş ve veliler ile yaşadıkları iletişim problemlerinin öğretmenler üzerindeki yarattığı olumsuz etkilerine çözüm önerileri sunulması amaçlanmıştır. Çalışmada öğrenci ve öğretmenlerin yaşadığı iletişim problemlerinin tespiti için görüşme yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında 12 öğretmen, 7 ortaokul öğrencisi ile görüşme yapılmış yaşanan iletişim problemleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninde gerçekleştirilmiştir. Buna göre araştırma verileri görüşme tekniği ile veriler toplanmış, araştırmacılar tarafından ortak kanaatlerle kodlar oluşturulmuş, tüm kodlar tablolar halinde verilmiştir. Çalışmanın geçerlilik ve güvenilirliği için katılımcılardan elde edilen ifadeler tablolar alından doğrudan aktarılmıştır. Ayrıca elde edilen verilerden hareketle ulaşılan sorunlar başlıklar halinde yapay zeka desteği ile irdelenmiş ve olası çözüm önerileri geliştirilmiştir. Bu bağlamda, elde edilen verilerin yapay zeka desteği ile sunulan çözüm önerilerinden yararlanarak hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin yaşadığı iletişim problemlerine çözümler geliştirmeye çalışılmıştır. Yapay zeka tabanlı araçlar ve uygulamalar, iletişim becerilerinin geliştirilmesinde ve problemlerin etkin bir şekilde çözülmesinde önemli bir rol oynayabilir. Bu şekilde, eğitim ortamında daha sağlıklı ve etkili iletişim kanalları oluşturulabilir.

Anahtar Kelimeler: İletişim, yapay zeka, iletişim problemleri, ortaokul.

¹ Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi projesidir.

² Sorumlu Yazar, Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0009-0000-0220-9535.

³ Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0009-0004-1548-1342.

⁴ Şehit Umut Sami Şensoy Anadolu Lisesi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0001-6870-6956.

⁵ Tarsus Hadiye Kuradacı Bilim ve Sanat Merkezi, Mersin/Türkiye, ORCID: 0000-0002-7931-9449.

Teachers' Opinions About the Educational Challenges and Benefits of Etwinning Projects

Nilay DOKUR¹

Abstract

This study aims to investigate teachers' perspectives on eTwinning projects, an innovative method of collaborative learning. A qualitative research design was employed to explore the experiences of participants who had previously completed these projects. For this purpose, 10 teachers from various disciplines (7 female, 3 male) in the Akdeniz district of Mersin province were approached for face-to-face semi-structured interviews to share their experiences. In this study, an answer is sought to the question of what are teachers' opinions about educational challenges and benefits of eTwinning projects. Together with the main question, three sub-questions have been asked in order to allow for a more in-depth examination of the subject and obtain detailed information such as: (1) What are the educational benefits of eTwinning projects according to teachers? (2) What are the educational challenges experienced by teachers conducting eTwinning projects? (3) What are teachers' opinions about how eTwinning helps students gain the idea of project? Interviewees were selected randomly from primary, secondary and high school teachers. With the help of focus group interviews, semi-structured interview questions were asked to the teachers to collect research data. Obtained data was read over and over again and notes were taken regarding the answers. The gathered information was descriptively analyzed to delineate the professional benefits of eTwinning projects for teachers, the challenging aspects of these projects, and how they contribute to students' project ideation. The findings were discussed in the context of relevant literature. The study concludes with practical recommendations for teachers and researchers.

Key Words: eTwinning, project based learning, benefits of eTwinning, challenges of eTwinning.

¹ Millî Eğitim Bakanlığı, ORCID:0009-0003-5947-8447.

Mükemmel Veliye İlişkin Öğretmen Görüşleri

Erkan KIRAL¹, Nazlı ÖZTÜRK²

Özet

İnsanoğlunun yaşam serüvenine bakıldığında geçmişten bugüne onun sürekli gelişme gösterdiği açık bir biçimde görülmektedir. Öyle ki bu sürekli gelişme onun hep daha iyisini arayışının neticesinde olmuştur. Esasında en iyisine ulaşma arzusu insanoğlunun doğasında vardır. O sınırları ve imkânları dâhilinde her şeyin en iyisine ulaşmak isteyen tek canlıdır. Nitekim insanoğlu sağlıktan ekonomiye, sanattan teknolojiye, beslenmekten eğitime yaşamın her alanında en iyi olanın arayışındadır. Pek tabiidir ki en iyisini arayışı onun alacağı en iyi eğitimle daha iyi noktalara gelebilir. Bu gerçeğin farkında olan ülkeler yaptıkları reformlarla eğitimde mükemmelliği ön plana çıkarmışlardır. Bunun olumlu yansımalarını da almaya başlamışlardır. Özellikle son dönemde eğitimde mükemmellik arayışının ivme kazanması gerek ulusal ve gerekse uluslararası pek çok araştırmacıyı mükemmel okullar üzerinde araştırmalar yapmaya yöneltmiştir. Okulları mükemmele ulaştırma konusunda emek harcayan politika yapıcılar, araştırmacılar ve eğitimciler için okulun tüm paydaşları üzerine çalışmalar yapılması önemli bir konu haline gelmiştir. Okulun vazgeçilmez bir paydaşı olan veliler, öğrenci gelişimi ve başarısı için oldukça önemlidir. Veliler mükemmel okulların önemli bir parçasıdır. Mükemmel okullarda mükemmel velilere ihtiyaç duyulduğu göz ardı edilemez bir olgudur. Bu araştırmanın amacı da mükemmel veliye ilişkin öğretmen görüşlerinin ortaya çıkarılmasıdır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu kolay ulaşılabilir ve ölçüt örnekleme teknikleri ile belirlenmiştir. Araştırma 2023-2024 eğitim öğretim yılında lisansüstü eğitim alan 30 öğretmen ile yapılmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler, içerik analizi yöntemi kullanılarak detaylı bir şekilde incelenmiştir. Araştırma sonucunda mükemmel veliye ilişkin özellikler ve metaforlar ortaya çıkarılmıştır. Mükemmel veliye ilişkin özellikler; kişilik özellikleri, davranışsal özellikler ve eğitim öğretime ilişkin özellikler olmak üzere üç alt tema altında incelenmiştir. Mükemmel veliye ilişkin bahçıvan, toprak, ışık, kuş yuvası, sınır kapısı gibi 25 farklı metafor üretilmiştir. Üretilen metaforlardan mükemmel velilerin; destekleyici, koruyucu, rehber, yardımsever, sabırlı, uyumlu, işbirlikçi kişiler olduğu ortaya çıkarılmıştır. Velilerin bu özelliklerinin genel olarak tüm okullarda yaygınlaştırılması için iş birliği içinde çalışılması, örnek veli uygulamaları yapılması gibi çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mükemmel, okul, veli, gösterge, metafor.

¹ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1120-7619.

² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0009-0003-7173-2698.

Mükemmel Öğrenciye İlişkin Öğretmen Görüşleri

Erkan KIRAL¹, Muhammed Ali AKGÜN²

Özet

Hızla her alanda değişim gösteren dünyada eğitim öğretim de önemli ölçüde değişme göstermiştir. Okullar en iyi eğitimi öğrencilerine sunmak için birbiri ile rekabet eder hale gelmiş, sürekli daha iyisinin arayışı içerisine girmişlerdir. Özellikle mükemmel okullar bu arayışı en üst düzeyde gerçekleştirmektedir. Mükemmel okullar mevcut seviyelerini iyiye, daha iyiye, nihayetinde en iyiye taşımak için çaba sarf eder hale gelmişlerdir. Esasında mükemmel okulların tüm bu çabası değişen dünyada eğitim öğretimde mükemmellik arayışından başka bir şey değildir. Mükemmel okullar eğitimin en temel unsuru olan öğrencileri için yüksek beklentiler oluşturarak, eğitim öğretimi ona göre düzenleyerek onlara en iyi eğitim öğretimi sunmaktadırlar. Bunu da tüm paydaşları ile işbirliği içinde gerçekleştirmektedirler. Mükemmel okullar en iyi eğitim programlarını oluşturarak öğrencilerin yeterliklerini, kişilik özelliklerini, etik değerlerini, çevresinde fark yaratacak bireyler haline gelmelerini, iyi insan ve dünya vatandaşı olmalarını, yeni deneyimler kazanmalarını, yaşam boyu öğrenmelerini kısaca her öğrencinin potansiyelini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadırlar. Öğrenciyi geliştirmek, onları potansiyelinin zirvelerine taşımak mükemmel okulların eğitim öğretim sürecini en iyi şekilde yönetmesine bağlıdır. Mükemmel öğrenciler kazandıkları mükemmel yeterlikler ile mükemmel okulların en önemli çıktısıdır. Bu çıktının mükemmel olmasında en temel unsurlardan biri mesleki yeterliliği üst düzeyde olan ve sürekli kendini geliştiren öğretmenlerdir. Nitekim bu araştırmanın amacı da mükemmel öğrenciye ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırma nitel araştırma olup, olgubilim deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim öğretim yılında lisansüstü eğitim gören öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir ve ölçüt örnekleme teknikleri kullanılmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler, içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonunda mükemmel öğrenciye ilişkin özellikler ve metaforlar ortaya çıkarılmıştır. Mükemmel öğrenciye ilişkin özellikler; kişilik, davranışsal ve eğitim öğretime ilişkin özellikler şeklinde üç alt temada incelenmiştir. Mükemmel öğrenciye ilişkin; arı, meyve ağacı, tohum, yol, reseptör, çiçek, şaman gibi farklı 25 metafor ortaya çıkarılmıştır. Ortaya çıkarılan metaforlardan mükemmel öğrencilerin; hedef odaklı, meraklı, çevresine katkı sunan, sorgulayan, narin, geleceğe yön veren, beklentileri yüksek olan kişiler olduğu belirlenmiştir. Okulların geleceği şekillendirecek meraklı, sorgulayan mükemmel öğrenciler yetiştirilmesi için eğitim programlarının gözden geçirilmesi, mükemmel öğrencilerin özelliklerinin farklı paydaşlara sorulması gibi çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mükemmel, okul, öğretmen, öğrenci, metafor.

¹ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1120-7619.

² Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0009-0006-9071-4331.

Mükemmel Okul Müdürüne İlişkin Öğretmen Görüşleri

Erkan KIRAL¹, Ramazan BAŞARAN²

Özet

Sürekli değişen dünyada eğitim-öğretim süreçlerinde yönetim ve etkili liderlik giderek daha önemli hale gelmektedir. Okul müdürlerinin liderlik ve yönetim becerileri, okulun başarısında ve öğrenci öğreniminde belirleyici bir rol oynamaktadır. Mükemmel bir okul müdürü, iç ve dış paydaşlarla güçlü işbirliği kurarak eğitim-öğretim faaliyetlerinin en üst düzeyde yürütülmesini sağlayabilir. Öğretmenlerin ve okul çalışanlarının mesleki gelişimlerini destekleyerek, kendini de geliştirerek onlara rol model olabilir. Okulda olumlu bir okul kültürü ve iklimi oluşturarak onların performanslarını artırabilir. Bu sayede, öğrencilerin akademik başarıları ve kişisel gelişimlerine olumlu katkı sağlayabilir. Eğitimde mükemmellik, değişim ve gelişimin öncülüğünü üstlenen, vizyon sahibi ve mükemmel okul müdürlerinin liderliğinde mümkündür. Bu nitel çalışma, öğretmenlerin mükemmel okul müdürüne ilişkin görüşlerini ve bu görüşlerin altında yatan özellikleri metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Olgubilim deseninin kullanıldığı araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında lisansüstü eğitim gören öğretmenler oluşturmaktadır. Çalışma grubu, kolay ve ölçüt örnekleme yöntemleri kullanılarak belirlenmiştir. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin görüşlerine göre mükemmel okul müdürüne ilişkin çeşitli özellikler ve metaforlar belirlenmiştir. Mükemmel okul müdürünün özellikleri; kişilik özellikleri (empati, iletişim becerileri, vizyon sahibi olma vb.), davranışsal özellikler (adaletli olma, destekleyici olma, katılımcı olma vb.), çalışana ilişkin özellikler (takdir eden, güven veren, geliştiren vb.), öğrenciye ilişkin özellikler (öğrenci merkezli, beklentileri yüksek, rehberlik eden vb.) ve çevreye ilişkin özellikler (iş birliğine açık, yenilikçi, çözüm odaklı vb.) olarak sınıflandırılmıştır. Ayrıca, öğretmenler, mükemmel okul müdürlerini "kaptan," "pusula," "orkestra şefi" ve "ahtapot" gibi farklı 20 metaforla tanımlamışlardır. Bu metaforlar, mükemmel okul müdürlerinin yol gösterici, çok yönlü, dengeli, destekleyici, güven veren, sorumlu, en iyisini arayan ve hedef odaklı liderler olarak algılandığına işaret etmektedir. Araştırma bulguları, okul müdürlerinin etkililiğini artırmak için mükemmel liderlik becerilerini geliştirmeleri, öğretmen ve öğrenci ihtiyaçlarına duyarlı olmaları ve okul-çevre iş birliğini güçlendirmeleri gerektiğini ortaya koymaktadır. Araştırma bulgulara dayalı olarak okul müdürlerinin mükemmellik yolunda ilerlemesi için sürekli kendilerini geliştirmeleri, okullarını mükemmel okul haline getirmeleri için ortaya çıkan özellikleri göstermeleri için çaba sarf etmeleri gibi çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mükemmel, okul, müdür, öğretmen, metafor.

¹ Sorumlu Yazar, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0002-1120-7619.

² Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın/Türkiye, ORCID: 0000-0003-0646-4458.